

העונות הזו

מי אטם

באפס העל

המולס היה

רחוב גליקסון 8, תל-אביב, טלפון 26785, ת.ד. 136, טקס למברקס: "עולמפרט", חסוציא לאור: העולם הזה בע"מ, דפוס טשח שחם בע"מ, ת"א, טל. 31139, התפצח: דוד סופר ובניו, תל-אביב, העשרת אינון אחריתית לתוכן המודעות.

העורך הראשי:
צורי אבנרי
ראש המערכת:
שלום כהן
עורך משנה:
רוב איתן

עורך כיתוב:
סילבי קשת
כתב בכיר:
אלי תבור

עורך תבנית:
זקי
צלם המערכת:
אריה סרו

חברי המערכת:
מנשה ברדיין, שייש גלור, יורי גליי, רודי חורוביץ, רותי ורד, אברהם חרסון, יוסף אברמסון, אביבה סה, עמוס קינו, שלמה סרו.

העתון הנקרא ביותר במדינה

ליי 27

הממלכתית של ישראל היא עבירה פלילית לפי חוק העבירות נגד המדינה, אולם לא ננקטו אמצעים משפטיים נגד אבנרי, מחשש פני הפוך אותו הדבר לקדוש.

בצרפתית אמרים: "הסגנון הוא האדם". אפשר גם לומר: "הסגנון הוא המשטר". כך אין מדברים הדוברים של מדינה ריבונית על אחד מאזרחיה. כך מדברים ראשי-הממשלה על יריבים, המאיימים על פעולות הסחיסה שלהם.

כל זה לא איכפת לי. מה שאיכפת לי הוא שאותם הפקידים מתקיימים ועושים חיים על חשבון מסי-הכנסה שלך ושלי.

★ ★ ★

עיתונאי צרפתי, שביקר אותי לא מכבר, סיפר לי איך מתנהלת העתונות המצרית. אלוף-משנה מסוים יושב בערב ליד הטלפון ומצלצל לעורכי כה העתונים. הוא אומר לכל אחד מהם בנפרד מה עליו לכתוב בגיליון הבוקר הבא.

בישראל אין רודנות, ולכן אין אלוף-משנה מצלצל לעורכים. תחת זאת קורא ראש-הממשלה לעורכים הנכבדים, ואומר להם מה לכתוב ומה לא לכתוב. כל העורכים בישראל, ללא יוצא מן הכלל, ממלאים הוראות אלה. וכאשר ראש-הממשלה משבח אותם פומבית בכנסת, על שמעלו בתפקידם והע לימו מעיני הציבור ידיעות חשובות, מת מלאים עורכים אלה גאווה עמוקה. במשך כמה ימים הצליח ראש-הממשלה בצורה זו להעלים מאזרחי ישראל את ה"עובדה המדינית המכרעת: שהעליה הופ"סקה. אורגן קשר-ההשקפה, אשר כל העתונות היומית היתה שותפה לו. העורכים התכנסו בשיבת-עורכים סודית, בהשתתפות נציג ראש-הממשלה, והבטיחו להסתיר את הדבר במאורגן מעיני קוראיהם.

היה זה קשר נגד הציבור, קשר נגד סדרי החברה והמוקראות, קשר נגד המדינה. בחסות קשר זה, המשיכה הממשלה להסיל מסים למען עליה שאינה קיימת, והשתדלה להיחלץ מן האחריות למעשה. בשבוע שעבר הפגנו את קשר-ההשקפה הזה וגילינו לעיני כל כי העליה הופסקה. כל עוד קיים העולם הזה, לא יקום ולא יהיה בארץ הוואת קשר מחפיר כזה. אנו מאמינים כי האזרח חייב לדעת. אנו מאמינים כי האזרח חייב לדעת. וכל עוד אנחנו קיימים, האזרח ידע.

אורי אבנרי

מכתבים

הם יורדים! כתבת השבוע, הם יורדים (העולם הזה 1119) בורא יזעזעה רבים בישראל. אך אנוכי לא הופתעתי למקרא האינפורמציה הכללית, בה העורכה אמנם נטוב טעם ובי שום שכל ורעה, אך אינה אלא כטיפה בים מכל המרחשם בעיני זה במציאות. יכולים הנכם לרשום גם אותי כמקומד לירידה, כרני שות מורכבים, בעצמך רב על היותי נאלץ לני דוד מסודרת, אך בשאט נפש ובקריכה כל מי אלו שעצבו צורת חיים סדומית במדינתנו.

הסיבות? ובכן, יהודי ואדם, שנולד בארץ לאוריים וליוריה, בעל השכלה מדינית ואוניברסיטאית, שולש בחשש שפות, ויודע עבר שבע במירה נאותה, היה ברגנה במאור רעות 1936-37 ושמר רמו על משפחתו; שר חמש שנים בצבא הבריטי במלחמת העולם השנייה, במסגרת המוסדות הלאומיים; העלה יהודים ארצה וסידרם ביומנה ועל השבועות; השתתף במלחמת הקוממיות ובמבצע כיני

במקומות המסוכנים ביותר; היה כל חייו ישר ומסור לעמו, לא נול, לא חסם, ולא מעל; הובא בתכסיים שפלים של הרשות המבצעת במדינה זו לאבדן מעמדו ולהרס משפחתו.

אין בלבי כל ספק שכל מדינה על-אדמות תכבלי ברוכות תפוחות, ובזכות כשרי וכשרי רגונותי אניע במהרה לעמדה מכובדת בחבי רה. והואיל והנני בשנות היצלושים המאורות, יפה שעה אחת קודם שאצול מפל נדודי ביד, במס אקט במרה שלא אוכל להחליץ ממנה.

אל נא תפרסמו את שמי וכתבתי, אלא שמרם במערכת. ברם, מיה אנוכי להשיב בפרוטרוט לכל אדם אשר יפנה אליכם בקשר לדברי אלו.

יצחק א.ד., תל-אביב

הינך חלוצי עמדתכם בפרשת ספרה של יע"ד ריין (העו) עם הזה (1119) הפגיעה אותי. לא ציפיתי שדווקא אתם, מכל העתונות בארץ, תתיצבו

המצאה צורף נגיחה

בתור קורא ותק של עתונכם אני מוכרח לבקש את סליחתכם. לא הייתי עושה זאת לולא חשתי שתקופה מסוימת, בשבוע זה, הייתי בלתי הוגן כלפיכם, בתור קורא ואסון. האמת היא, שכאשר ראיתי לראשונה את ידיעתכם הסנסציונית על הפסקת העליה מ"רומניה, לא האמנתי לה, אולי משום שלא רציתי להאמין. תפתייתי על ידי ירידי לחשוב שזאת פתח המצאה שלכם, לצורך ניגוח המשטר ולצורך המערכה נגד שלוה העליה של מפא"י. מה עוד, שבשאר העתונות לא מצאתי ולו ברמז כל שום סימן להפסקה מעין זו, עד אשר התפרסם הדבר בעתונכם. אני סבור שעשיתם מעשה נועז בהוציאתם לאור את האמת שהמשטר רצה להסתירה מעיני הציבור. יישר כוחכם. נמרוד קנטור, תל-אביב

...מחריר לחשוב עד היכן מגיעה השפעה תו של שלטון ביג"י, עד שהוא מסוגל לשפוע גם מעתוני האופוזיציה פרסומים שאינם נר חים 15.

צ. מיכאל, חולון

צדק דגנב!

בתאריך החמישי לחודש זה, בשעה שבע וחצי יצאתי בדרכי לעבודה ועברתי ליד ה"מועצה ברמת-השרון. לפתע נחלשתי במחוז מחירי. נהג אשר, שכב על גבר תלול והכה בו מכות רצח עד שהגבר זב דם רב. למתי הוגי הרב עמדו כל נוסעי האוטובוס נדהמים ולא היה ביניהם אדם שיחוש לעזרה, כי כולם פחדו מהנהג שהשתולל והרביץ. רק כשהנהג נזכר כי החוק אוסר על נהג צבורי להתקיף אחרת, הוא הפסיק להכות וביקש מאחד הנוסעים להמשיך להרביץ לאותו איש. העניו נמשר כחצי שעה, ועד שהגיעה המשי טרה ועצרה את כולם איבד המוכה את הכרתו. האנשים מסרו כי האדם הוא נגב ולכן הכו אותו. עד כמה שידוע לי במושבה הוא נחשב כאדם ישר שקט ונזהר. ונזהר שהוא נגב, האם זו הדרך הנכונה? לא האפנתי כי מחר זה כזה עלול להתרחש במור שבחנו. ועצתי לחברי אשר למצוא ררך אחרת להתנהגות במקרים דומים.

שרה צמח, רמת-השרון

ביבד-אפיר

כצופה בהתחרות המשעשעת בין שני עתוני הערב (העולם הזה 1119) הריני לציין: תפוצתו של ידיעות אחרונות עלתה בזמן האחרון לא בגלל המפה, כי אם בגלל החידוש התנ"כי שהו"פיע זמן רב קודם. עובדה זו מעניינת במיוחד, כיוון ש"איש לא שם עדיין לב שום התנ"ך יכול להיות גורם משיד לתפוצתו של עתון, ו"לא רק בחורות חיות ומתות.

ב. קליינברג, תל-אביב

אין אישור

כב' השופט שלמה לובינ' ברג הורה אותי לכתוב אלי: "כס כדלקמן: בשבועותכם (ה) עולם הזה (1119) מופיעה כתבה לפיה אישר כבוד ה"שופט" בבירור בקשה שהוג"שה נגד שבועון אחר, נכר נות של סיפור שפורסם בו"מנו באותו שבועון, על כך ש"הרהיגור פיסר את נהגו מחמת עיני הקשור בנהיגה; והסיפור הוכחש לאחר מכן באותו שבועון."

כב' השופט לא אישר ולא היה ביכולתו לאשר את נכר"נות הסיפור. נדע לו על הפרסום האפור שכתבי העתונות, שהגיעו א"ה המועצה הלאומית למניעת תאונות ושבח הוא כיהן כיושב-ראש ההנהלה.

א. מסלון, מזכיר ראשי, בית המשפט המחוזי, תל-אביב

* מציגה שמלת נשואין תימנית, בין שח דוגמניות צופותיות המדגימות שמלות צר תפיות עשויות מארגי משיכת. משמאל שמלה "מלכת שבא" של לאבוב'קסטילו

דוגמנית יעל ריין בפאריס*

מוזעזע עד עמקי נפשי. יעל ריין, בת למש"פחת הקלאים ותיקה, בת נחלל — כל אותו הילות הוזהר שנשפרו לראשה אינן מניעות לה. יעל ריין לא יצאה ליישב את נחל"ה, ולא יצאה להפריח את ישמיות ארצנו, היא מלאה את משימתה החלוצית במסיעות לחיץ-לארץ. תמונות הפורסום שלה אינן מרי אות אומה צוערת מאחורי המחרטה או ה"תלם הפתוח. אלא כדוגמנית בתצוגת-אופנה. בימים טרופים אלה, שכלל הסנהיגים הציוריים רוממות החלוציות בלרונם, רואים אנו את פרי התיגור שהם נותנים לבניהם הם. קורא, עפולה

לפני חודש נירדנו שלוש צעירות ישראליות בעזה דחמש שנות מאסר על הסתננות לשטח המצרי. אחת מהן היתה אחובה דגנית, שעתונאי מצריים כינוה כתואר, "המהגלת הימפהיה". בשנים האחרונות לפני שהסתבכה בהרפתקה זו, כתבה אחובה יומן אישי על קורותיה ולבטיה, העומד להתפרסם ב"העולם הזה".

יומנה של אחובה

הוא מיסמך אנושי המעורר למחשבה — וידוייה של צעירה, בת משפחה ירושלמית מכובדת, מועמדת לקצונה בצח"ל, אשתו של קצין שהתגרש ממנה, צברית המעורה בארץ שהתדרדרה בהדרגה מחיים מסודרים לחברה מפוקפקת — עד שהגיעה לחר"פתקה שיצרה תקרית בינלאומית. בפרסמו יומן זה, מקווה, "העולם הזה" להפנות את תשומת-הלב הציבורית ללבטי חלק מסויים של הדור הצעיר, שהתדרדרותו מסכנת את עצמו ואת המדינה.

רצח העל היהודי

המחשבה שהיתה כלולה בתקציב הרגיל של השנה. ואם תחודש איפעם העליה, דבר שכרגע אין לו שום סיכוי וסימן, אפשר יהיה להפעיל את תוכנית המסים מחדש.

גבית מסיעליה, אחרי שהעליה עצמה הופסקה באשמת ראשי הי שלטון, הריחי בחזקת, רצחת וגם ירשת.

★ ★ ★

הפסקת העליה אינה רק כתביאשום נגד כמה מנהיגים. זהו כתביאשום נגד משטר שלם.

במדינה שלטת חבורת עסקנים שכל תביעתה לשלטון מבוססת על האידיאולוגיה הי ציונית. לדברי עצמם, קיים שלטונם למען העליה. המדינה היא, לדבריהם, רכוש היהודים בכל העולם. מטרתה האחת והיחידה היא קיבוץ הגלויות. והנה מתגלה כי למעשה חבורת עסקנים זו היא המכשול העיקרי לעליה.

זהו פאראדוקס היסטורי: דווקא המשטר הציוני, המבוסס כל כולו על רעיון העליה, אינו מסוגל להביא את העליה.

אין זה מקרה ואין זה פרי שגעונם של יחידים. זוהי הסתירה הפנימית היסודית של המשטר עצמו.

המשטר הזה אינו רוצה ואינו מסוגל לגשר בין ישראל והמרחב. בשם האידיאולוגיה הציונית גרם למצב בו אין מנוס ממלחמת צבא בין ישראל והעריבים.

במצב זה, כל השולח יהודי אחד לישראל, הריהו שולח חייל אחד לצבא, הריהו מבצע אקט מדיני וצבאי נגד מדינות ערב. הגוש הקומוניסטי, המשליך את יהבו על התנועה הלאומית הערבית, אינו יכול לבצע אקט כזה. כך יצר המשטר הציוני עצמו מציאות בה אין עליה המונית גדולה וממושכת לישראל מן הגוש הקומוניסטי אפשרית מבחינה פוליטית.

ואילו עליה המונית מארצות המערב יכולה להתבצע רק אם תשתלט באמריקה תנועה פאשיסטית אנטישמית. אין שום סימן לכך. ואם איפעם יקרה הדבר, יהיה זה חורבן המשטר הציוני התלוי כולו בעזרת המערב.

★ ★ ★

הוא הצד הפוליטי של הפאראדוקס. ישנו גם צד כלכלי. הוא בולט עוד יותר. מיום הפעלתו בארץ יצר המשטר הציוני כלכלה נפרדת, המנותקת מן העולם הערבי ("כיבוש עבודה") ושאינה מסוגלת להשתלב בכלכלה המרחבית. כתוצאה מכך נוצרה כלכלה המבוססת על ייצור מדומה, והתלויה כולה בורם בלתי-פוסק של הון מתוך-לארץ, בצורת שילומים ומענקים ושנוה.

בכלכלה כזאת אין אפשרות לקלוט המוני עולים קליטה של ממש. אפשר לתת להם שיכון מעבר להתיישות, וגם עבודות-דחק. אפשר לתת להם פרנסות מדומות בבתי חרושת, שיתמוטטו למחרת היום בו יפסק זרם ההון מתוך-לארץ. אך אי אפשר לקלוט אותם ברצינות.

אלה הם שני צדי המטבע של פאראדוקס אחד. הציונות היא הי מוכשול העיקרי לציונות. המשטר המנופף את דגל העליה, הוא הי משטר המחבל בעליה.

פעם אמרו: בין גוריון אינו מבין ואינו רוצה להבין בעניני ערבים. הוא אינו מסוגל להביא שלום. אולם כוחו בהבאת עליה המונית. לכן הוא המנהיג האידיאלי בשלב הי נוכחי.

עתה נראה כי זוהי אשליה. הי סיסמה הנכונה אינה: "בן-גוריון ועליה". היסמה הנכונה היא: "אז בן-גוריון, או עליה".

טוב, איזולת סנילית וחוסר-אחריות, אלא פרי קו מחושב ומתוכנן. במקרה זה אין לזכות את הנאשם בנימוק שאינו אחראי למעשיו, אלא יש להרשיעו ברצח העליה בכוחה תחילה.

★ ★ ★

אין זה רעיון מקורי לגמרי. מזה כמה שבועות מתלחשים בחוגים מסויימים, ביניהם חוגים אחראים מאד בחיים המדיניים, כי הנאומים המפורסמים נאמרו מתוך כוונה להביא להפסקת העליה, אשר אין המשטר הקיים מסוגל לקלוט. עסקנים רציניים מאד אומרים זאת בגלוי, בשיחות פרטיות. ויש הטוענים כי שר מסויים של ממשלת ישראל הכריז, בישיבה סגורה, כי העליה היא "אטון כלכלי" לישראל.

לפי גירסה זו, פעלה צמרת המי

ולתוצאה. הנאומים עוררו את הדיפלומטיה הערבית לפעולת-נגד. המדיניות הערבית גרמה להתערבות בריית-המועצות. הפעולה הי שקטה והמצומצמת של ממשלת רומניה, שי הסכימה ליציאתם של יהודים מיותרים, הפכה לאקט בינלאומי, מדיני וצבאי.

אילו רצה דויד בן-גוריון לסגור את שערי הארץ, לא היתה התו צאה פשוטה ומחירה יותר.

★ ★ ★

כל פעולה מדינית יש לשאול את השאלה: "מדוע?" מדוע נאמרו הנאומים והוכרו ההכרזות שגרמו להפסקת העליה? עוזריו הקרובים של דויד בן-גוריון מניסו עתה, בשיחות פרטיות, לתאר את "הזקן" כעובר-בטל מזדקן, שאינו אחראי עוד למוצא פיו. בתירוץ זה הם מנסים לצמצם

דינה באופן מאקיאבליסטי — היא נאמה נאומים סנסציוניים כדי לסדר חוט כסף מכיסו האזרחים ויהודי העולם בתירוץ של קליטת העליה, בירעה היטב כי אותם נאומים עצמם יגרמו להפסקת העליה.

מן הרגע הראשון היה קיים החשד — ואנחנו ניסתנו אותו בגלוי במדור זה — כי מערכת-השנוור העולמית והישראלית בשם סיסמת העליה, לא באה אלא לסתום את הי חורים בתקציב השוטף של הממשלה, לממן את המשך הבינובו השינוי של משטר זה. וכאשר ניגשה הממשלה להטיל מסים והיט לים ומלחמת-חובה חדשים — הכל למען העליה — אמרנו שזו הוצאת כספים בטענות שוא. במלה פשוטה אחת: רמאות.

עתה ניתנה ללוי אשכול הזדמנות מצוינת להוכיח שהיו אלה השמצות גרידא. יכול הוא להוכיח כי המסים וההיטלים והמלחמת לא באו באמת אלא לממן את העליה. לאדם ישר וכן ישנה כיום רק אפשרות אחת.

העליה הופסקה. על כן יש לבטל את כל המסים וההיטלים ומלוותי החובה. לא חלק מהם, אלא את כולם. ומיד.

העולים שבאו עד כה, נופלים במספרם מן

רגע זה מסתובבים בבוקארשט 300 יהודים ללא עבודה, ללא קורת גג וללא אמצעי-קיום.

אלה הם ה-300 אשר גרונ הפסקת-העליה ירד עליהם, אחרי שכבר התפטרו מעבודתם, פינו את דירותיהם וארזו את מזודותיהם. אלה הם ה-300 אשר פטפוטיהם הסרייה-אחריות של מנהיגי המשי טר, ובראשם ראשיה-ממשלה ומנהל משרד-הכטחון, הפכו לאומללים שבארים.

★ ★ ★

שבוע שעבר הפך עתון זה את קשרי-ההשתקה אשר עתוני המדינה קשרו אותו מסביב להפסקת העליה.

העובדה היסודית היא כי העליה הופסקה. אלה שכבר יצאו לדרך לפני רדת הגרון, עוד יבואו לארץ. אולם מאז פירסמה ממשלת רומניה את הודעתה החריפה נגד פיסו פוטיהם של מנהיגי ישראל, לא קיבלו הרי שויות הישראליות שום דרכון נוסף להחתמת אשרת-הכניסה הישראלית. ולפי דעתם הא-חידוש של כל הפרשנים הזרים, אין לצפות לחידוש העליה בעתיד הנראה לעין.

זהו אסון. אסון למדינה, הזקוקה לגידול אוגנאני. אסון ל יהודים ברומניה שרצו להתחיל בחיים חדשים כמולדת חדשה. מי אחראי לאסון זה?

★ ★ ★

שנים רגעים כאשר התפרצות של זעם ציבורי היא תגובה טבעית ומוצדקת. הי עדרו של זעם זה הוא סימן למחלה ציבורית מדאגה.

העונש הזה נובא את הפסקת העליה עוד לפני חודש. לא היה שום צורך בכשרון נבואי. די היה בקריאת הנאומים וההכרזות של מנהיגי ישראל בארץ ובעולם.

העליה הופסקה מפני שמנהיגי הציונות הרעישו עולמות. מפני שצעקו את דבר העליה מגגות מגדריה-השחקים כאמריקה וממרפי סות בניני-הפאר של מפא"י בארץ. השבוע עמד דויד בן-גוריון בכנסת ובחמתי הה גדולה שאל: "מי, אנני" ובהצבעה על עתונא-העולם קרא: "תיפסו את הגנבים!" אולם היה זה דויד בן-גוריון אשר בפני משלחת של פועלים פונוט על עליית המל יונים שחבוא מברית-המועצות. והיה זה דויד בן-גוריון אשר ב-5 בפברואר, בבית ליאסון בתלאביב, דיבר על "גאולת רבבות יהודים מגלותם... כאשר לא היתה עוד בתולדות ישראל!"

התוכן המשתמע מדברים אלה הוא כי חל מיפנה היסטורי. לא המשך של עליה רגילה, מן הסוג שבא מפולין, אלא דבר שכמותי "לא היה עוד בתולדות ישראל". הדברים פורסמו בכל העתונות, ברשותו המפורשת של בן-גוריון. כי דברים אחרים שאמר באור הו מעמד, מוגזמים עוד הרבה יותר, הושחקו על-ידי העתונאים שנכחו באולם לאחר שקיב לו פקודה לכך בפתקה מידי בן-גוריון עצמו. והיה זה עוזרו הנאמן של בן-גוריון, אותו הרים השבוע על נס, שפינטז על מיליון חילים והכריז על העליה המונית מן הכף גוש הסובייטי כעל הגשק שיכריע את הכף לסובת ישראל במלחמה הישראלית-ערבית.

לא באסיפה סגורה, כפי שטען השבוע דויד בן-גוריון במצב נחושה, אלא בשתי אסיפות עם, מהן אחת בקולנוע ירושלמי, אשר הכניס סה אליה היתה פתוחה בפני כל עובר-אורח.

זה קרה בישראל. אולם כאמריקה, קה, שם השתוללה התעמולה הציונית ניה עוד הרבה יותר ברדיפתה אחרי הדולארים, נאמרו דברים סנסציוניים המורים שבעתיים. מי אות-אלפים ומיליונים של עולים ריחפו, כבאלונים צבעוניים, מעל לראשי התורמים והמתורמים.

הנאומים האלה הביאו להפסקת העליה. אין מקום אף לספק הקלוש ביותר ביחס לסיבה

העם עיר ללא עבר

שני המחנות. עצם קיומה ונתונה הגיאוגרפיים מונעים התלקחות צבאית ישירה בין עיראק בצפון ומצרים בדרום. גם מבחינה אחרת היתה מעורבת בסכסוך, אם רצתה בכך ואם לאו.

המצרים, שניסו לתאר את השלטון העיראקי כקומוניסטי, לא שכחו להוסיף כי הקומוניזם הוא המצאה יהודית. כתב אכבאר אל-יוס הקאהירי: "קארל מרקס, אנגלו ולנין — כולם היו יהודים... המנהיגים הקומוניסטיים (שהועברו על-ידי הגרמנים משווייץ ורוסיה במלחמת העולם הראשונה, ושחוללו את מהפכת אוקטובר) מספרם היה 53, מהם 48 יהודים!! שבעה מביניהם תפסו עמדות מפתח בממשלה (הסובייטית הראשונה) — כולם, פרט לסטלין, היו יהודים!"

האשים אחסאן עבד אל-קדוס, עורך רוד אל-יוסף הקאהירי: העליה האחרונה מן ה"גוש הסובייטי לישראל היא אמצעי-הלחץ סובייטי. "אם מדינות ערב מגלות נטיה לצד שמאל — מתרופף הלחץ (ומפסקת העליה) ואם הן מסתות לצד ימין, גובר הלחץ." אל-קדוס הוסיף טבלה מפורטת, המוכיחה כי מספרי העולים מקבילים בדיוק לתנועות ה"מדיניות הסובייטיות כלפי הלאומיות הערבית. גם הצד השני לא נשאר חייב. טענו העיראקים: במכרו את הלאומיות הערבית למען רב תמורת תמיכה כלכלית, הוא תומך בציר נות, שהיא תנועה אימפריאליסטית-מערבית.

הרודן והשליט. הצמרת המדינית הישראלית בזה לערבים, ועל כן היא פטורה מלקבוע עמדה במאבק המרחבי, להתערב בו ולנסות להסית אותו לאפיק הרצוי לאינטרסים הישראליים. אולם גם ממשלה אחרת, שהיתה מבינה כי המאבק קשור בעתידה של ישראל, היתה מתקשה מאד בקביעת עמדה. מצד אחד ברור כי מבחינת התוכן הרעיוני, נה מתאמה לישראל הרבה יותר הגישה העיראקית. לישראל יהיה הרבה יותר קל להשתלב במרחב המאורגן בצורת קונפדרציה, בה ניתן חופש לכל מדינה, מאשר לחיות במרחב שבעצם כולו מורכב ממדינות-ענק ערבית אחת. אחרי ששר-החוץ העיראקי עצמו הכריז כי לדעתו יש מקום גם לישראל בקונפדרציה מרחבית זו, נוצרה למעשה זהות-אינטרסים בין שתי המדינות בחזית זו. מצד שני ברור כי ברגע זה ישנו רק מנהיג ערבי אחד המסוגל לעשות שלום עם ישראל: גמאל עבד אל-נאצר (ראה להלן). מבחינה זו אין ישראל מעוניינת בהחלשת מעמדו של השליט המצרי, למרות השגחה האישית הנושבת מעל גלי קול-ישראל לרר דן המצרי" (לעומת זאת מואיל קולי-ישראל, ברוב חסדו, לכנות את קאסם בתואר "השליט העיראקי").

בתנאים אחרים, יתכן כי ישראל היתה יכולה להיות גורם מכריע במאבק בין שני הגושים הערביים, אולי אף להחת מתוכם ומפשר בין שתי הגישות היריבות. אולם

יתכן מאד כי תלאביב היא המכוונת שבערי העולם. אלוהים נתן הוד הררי לירושלים. אבא חושי ברא את הים ואת הכרמל למען חיפה. אולם תלאביב היא שטוחה, ללא נוף והוד. אדריכלות חסרת-מעוף של שני דורות רק הוסיפה לתוססה-הסגנון של העיר. אין כרך בעולם הרבוק כמוה לאדמה, שאין בו מגדלים כביטוי לשאיפה אל-על, שאין בו בנינים המעידים על שאיפה לגדולה. אולם ל-400 אלף תושבי תלאביב (בתוך ספט 200 אלף שאר תושבי גוש דן) תל-אביב היא בית. לא בית יפה ביותר, אך בית נוח, שהתרגלו לחיות בו, שכל פינה בו מוכרת.

תלאביב היא עיר ללא עבר, וללא הר-גשת עבר. מעטים מבין בניה שמים לב לכך כי העיר כוללת בתוכה את יפו, אחת הערים העתיקות של הארץ, ששמה ידוע לכל ילד בעולם בגלל תפוזיה. וכאשר מלאו לה השבוע חמשים שנה, לא התרגשו תושביה ביותר. התלאביבי הממוצע, התי בהווה ואולי חושב על העתיד, אינו מסתכל אחורה. הוא לא התרגש אפילו כאשר ראשה-הממשלה ירק לו בפרצוף, החרים את תגיגות-היובל. היו ימים כאשר תלאביב היתה אחוזת רגשי-גנחיות, הסתכלה בהתייבשות העובדת כבסיס צבאי עורפי על יחידה קרבית. רגשות אלה נעלמו לגמרי. במלאת חמשים שנה לתלאביב, היתה מכל הבחינות (מלבד הפורמלית-פורמלית) עיר-הבירה של ישראל — מרכז הדינאמיות הכלכלית והרוחנית של הארץ, מרכז אישיות-הרצון-העצמית, מרכז ההתנחנות והירידה המוסרית, אבל גם מרכז השאיפות לשינוי ולהתקדמות.

יחסים מרחביים חיוך אווילי

לשונאי-ערב אשר בציבור הישראלי, וביחוד בצמרת הפוליטית ובשופרית-התעמולה ה"רשמיים", היה זה שבוע של הנאה בלתי-פוסקת. ערבים הרגו ערבים, ערבים השמיצו ערבים, ערבים איימו על ערבים בהשמדה ובכליה, ערבים האשימו ערבים בבגידה. ההגנה הישראלית הממוצעת על המרידה הצבאית הכושלת במוסול ועל התלקחות ה"מאבק הגדול בין גמאל עבד אל-נאצר לבין עבד אל-כרים קאסם, היתה צחוק אוילי של סיפוק. תנוני ישראל קפצו על המציאה, פירסמו בהדגשה יתרה כל השמצה ערבית נגד ערבי שני, תהיה אבסורדית כאשר תהיה. קולי-ישראל הביא את ידיעות בסגנון אחיד של בוז צוהל. ראשי המדינה עצמם הגיבו בפיוזה של "מה אמרנו לכם? עם פראימדבר אלה אי-אפשר להתקשר!" היתה זאת פיוזה הרת-אשיות. כי הקרב הגדול בין קאהיר ובגדאד אינו סימן של חולשה, ובודאי לא סימן של ירידת התנועה הלאומית הערבית. להיפך, הוא סימן של התקדמות. מכאובי מלחמת-האחים הערבית הם צירי הלידה של השיחור הערבי.

היעדר השני. לתנועה הלאומית הערבית המודרנית, שגולדה בעת ובעונה אחת עם הציונות, הוכתבו על-ידי ההיסטוריה שלוש מטרות גדולות: שיחור הערבים ממשלטון זרים, איחוד המרחב ויצירת מהפכה חברתית שתכשיר את החברה לצרכי הטכנולוגיה המודרנית.

כל עוד לחמת התנועה על המטרה הראשונה, היתה האחידות מובטחת בדרך כלל. לא היה מקום לחילוקי-דעות לגבי המטרה השלישית: סילוק הכובשים הזרים. אולם ברגע שהושגה מטרה זו, ברגע שה תנועה ניצחה, התבגרה וקיבלה על עצמה את עול השלטון, היה זה טבעי כי התעורר מחלוקת בין שאיפות שונות. שהן פרי תנאים ההתפתחות השונים. תוצאת הקרב הפנימי תהיה קביעת אפיק המהפכה בשלב הבא.

בראש חילוקי-הדעות עומד הויכוח על צורת האיחוד המרחבי. סוריה, מדינה מוסלמית שהיתה תמיד מרכז לאומי, דגלה ביצירת מדינה ערבית אחידה גדולה. עיראק, מדינה דו-לאומית ערבית-כורדית, דגלה באיחוד קונפדרטיבי, המשאיר את העצמאות ה"בסיסית" לכל מדינה במרחב. היה זה לא רק ויכוח בין שתי גישות רעיוניות שונות, אלא גם מאבק בין רעים העניה וחסרת-האמצעים, לבין עיראק העשירה יחסית, על חלוקת ההכנסות מאוצרות הנפט.

לנין היה יהודי. ישראל שוכנת בין "גוים לך רפסודות על ים יפו..." (דברי הימים ב', ב', 15) "וירד יפו וימצא אוניה באה תרשיש..." (יונה א', 3).

..פלוגות הסטודנטים" של אלמוגי

בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים על קבורת חמור של הבחירות האישיות בהסתדרות הסטודנטים על ידי

קברני מפא"י

לאחר שתביעתנו לבחירות אישיות, במקום בחירות מפלגתיות להסתדרות הסטודנטים, זכתה להסכמת הכל ולתמיכתם הפעילה של הסטודנטים הבלתי תלויים — החליט ראש מטה הבחירות של מפא"י, מר אלמוגי, ללמד פרק בניחול בחירות אישיות נוסח מפא"י.

עלה האגרוףן ירושלימה, העביר את פעילי הסטודנטים של מפא"י קורס מזורז בתורת הבחירות, והתוצאה לפנינו: "בחירות" לפי מיטב שיטות מועצת פועלי חיפה.

ישמשינא ה"בחירות" הללו — שנפסלו, כמובן, ע"י ועדת הבקורת של הסת' הסטודנטים — אזהרה לעתיד.

תא הסטודנטים של הסת' הציונים הכלליים באוניברסיטה העברית בירושלים

אנגלית ENGLISH

בבית-הספר לשפות "קדימה", בן-יהודה 74, תלאביב

- נפתחים: אולפן ללימוד מרוכז (3 שעות ביום).
- קורסים ואולפניות לעברית, אנגלית וצרפתית (2, 3, 4 או 6 שעות בשבוע).
- למבוגרים מכל דרגות הידיעות, בכל שעות היום והערב.
- בתכנית: רקדוק, כתיב, סגנון ושיחה. Conversation.
- קבוצות נפרדות לאנגלית לתלמידי בתי-ספר מתחילים ומתקדמים.
- פרטים והרשמה: 9-12 לפנה"צ; 3-9 בערב (פרט ליום ו').

אתה סובר מזה?

ע
ת
ה
נ
ס
ב
ח
פ
ה

ע
ת
ה
נ
ס
ב
ח
פ
ה

שיטתנו הבדוקה מאפשרת

★ מניעת נשירת שערות

★ הצמחת שער חדש

אחריות גמורה

במקרה של אי-הצלחה יוחזר כסף

רובינס קוסמטיקום

בהנהלת מר א. רובין ביאוקוסמטיקאי מדופלם

תלאביב, רח' פינסקר 2, מל. 22128. חיפה, הרצל 1

עתונאית לאקוטור
שיחה עם גמאל

תצפית

(כל הזכויות שמורות)

● הממשלה תוסף להוריד חלקים מן ההיטלים החדשים שהוטלו במסווה של תמיכה בעליה, כדי להציל את שאר החלקים של התקציב המוגדל, שאיבד את בסיסו. כניעה חלקית מהירה עלולה, לדעת קברניטי מפא"י, למנוע לחץ מפלגתי לביטול ההיטלים והמלוות בכללותם.

● נאומי כיג'י ופרס בענין העליה מרומניה עלולים לחזור בצורה חריפה יותר לויכוח הפוליטי. בעוד שעד כה נהגו כל המפלגות בהתאפקות רבה בענין זה, וגם תנועות'החרות ניסחה את התנועה בכנסת בסגנון חלש, עשויה עמדה זו להשתנות אחרי שהגיעו ידיעות חדשות, שפורסמו גם בבטאונים הקרובים לשלטון, על הכרזותיהם של הפקידים הרומניים, שהזכירו לעולים את נאומי פרס ושות' ואמרו להם "תגידו למנהיגים שלכם שיפסיקו לפספס".

● שדהינפט ישראלי שני עלול להתגלות במכתש הקטן. סימנים לכך נמצאו בקידוח, עובדים עתה בחינה קפדנית, לפני האישור הסופי. זעזועים צפויים למק"י הערכית בגלל המחלוקת המת' רחבת בין עיראק ומצרים. רובם של ערביי ישראל תומכים תמיכה מלאה בעדב אלנאצר, בו הם רואים את המנהיג הבלעדי של התנועה הלאומית הערבית, בעוד שחוגי האינטליגנציה האוהדת את מק"י רואים בעיראקים כוח לאומי מתקדם, ובעדב אלנאצר כוח ריאקציוני המתמסר למערב. קרוב לודאי שהממשל הצבאי ינסה להרחיב קרע זה, לגרום בעזרתו לפילוג המחנה הערבי הלאומי בישראל.

● ידידי ישראל בצרפת, ובראשם ז'אק סוסטל, יתחילו בתעמולה רצינית למען פלישה צרפתית למארוקו ולתוניס. מאחר שבשתי המדינות האלה שולט כיום למעשה צבא השחרור האלגירי, יסענו חוגים אלה כי כיבושן בידי צרפת הוא תנאי מוקדם לנצחון באלג'יריה. בעיקר יעלה רעיון זה לגבי מארוקו, שם צפויים זעזועים העולים להסתים בסילוק המלך מוחמד החמישי. אם תפרוץ מחמת'אחים בין המועמדים

לירושלה, עשוי הצבא הצרפתי להתערב ב' אופן ישיר באחד ה' צדדים, להחזיר למ' עשה שלטון של כ' בוש.

● מכבי פתח צפון למדינות הישראליות כנס יונה לקנות אי חיזה באפריקה השחורה. המרד השחור בניאסאלנד ובארצות אחרות ע' לול להגיע בקרוב לאו"ם, שם יתלכדו הגוש האפריקאי'הש' חור והגוש הערבי בתמיכה למורדים ה' כושיים, בעוד שני סית ישראל תהיה לתמוך במעצמות הקולוניאליות ובד' רוס'אפריקה, העוזרת לישראל. הסגנון ה' עניין בו טיפלו לאח' רונה שופר'התעמ' לה הרשמיים ביש' ל ראל בהתקוממות ה' כושיים, כבר החל

לחמור מורתי'רוח בחוגים השליטים בגאנה, בגינאה ובשאר המדינות האפריקאיות החולמות על פדרציה אפריקאית שחורה, אנטי'לבנה, ברוב שטחי היבשת. מינהל ההסברה יפיק סרט קצר בו ישוחרר אחד ממבצעי צה"ל במבצע סיני. קרוב לודאי שהקרב שישוחזר, בהשתתפות חילות צה"ל (שימלאו גם את תפקידי האויב) יהיה קרב המיתלה. הסרט יופק על ידי אולפני ההסרטה בהרצליה, לפי תסריט ש'ן דן ב'אמוץ וחיים חפר.

● צורת הבניה בארץ עלולה להשתנות בעקבות הכנסת חומר חדש לבניה, שיחסוך את הצורך במיזה הקירות מבחוק או מבפנים. החומר הוא ניר מעוץ, פוליאסילן, בו מצפים את קירות הבטון. כשמוסר הניר מתקבל הבטון חלק ללא כל צורך במיזה, ואפשר לגשת ישר לסיד. שיטה זו חוסכת כשתי לירות על כל מטר מרובע של בנין. אגף השיכון של משרד העבודה עומד להכניס חומר זה לשימוש במפעלי הבניה שלו.

● מהפכה נוספת בשטח הבניה בארץ, שתקל במיוחד על עקרת הבית — תחול עם ייצור כבשני זבל. הכבשנים, שיותקנו ביחידות קטנות המותאמות לכל דירה, יאכלו את כל החמרים האורגניים שבזבל, שנקרת הבית נאלצת להשליכו לפח' האשפה, ויורמוהו בצורת נוזל אל צינור' הביוב. עקרת הבית לא תצטרך עוד לרדת אל פח הזבל שבחצר, אלא כדי להוריד חמרים בלתי'אורגניים כקפוסאות'שמורים או שברי זכוכית. מחיר כבשן מעין זה יגיע בין 300 ל'400 ל"י.

● הסטודנטים של אוניברסיטת תל'אביב עומדים לצאת בשורת הפגנות ומחאות. סטודנטים אלה, הכוללים גם את תלמידי בית' הספר למשפט, וכלכלה, טוענים כי איחוד מוסדותיהם עם האוניברסיטה העברית בירושלים, מטיל עליהם קשיים והגבלות שאינם יכולים לעמוד בהם. אחד הקשיים: תוספת שנת לימוד לתלמידי תל'אביב, כדי להשוות את רמתם אל רמת תלמידי פקולטות מקבילות בירושלים.

● ישראל תתברך בעתון'נשים חדש. מעריב, הסובל מחוסר'עבודה לחפלת מכונותיו החדשות, העולות לו ביוקר רב, החליט להתחרות גם בשטח זה עם ידיבו העיקרי, ידיעות אחרונות, המוציאה את לאשה. עורך השבועון'החדש יהיה גבר: עורך קולנוע קומרוב, שיעודר באורי קיסרי ושאר אנשי מעריב.

טיפל בו. היה זה כתב'שטנה עליו, שהופנה אל ראש מועצת גדולי התורה.

כמו יוסף הצדיק. בלב נשבר ונדאכ' אנו כותבים לכבודו את השורות הללו, שר' רות של כאב ויגון. או לנו שהגענו לכך, פתחו נאמני אגודת'ישראל המסתוריים את מכתב'ההלשנה שלהם. "היסטני הרבה אם מותר מצד הרין להעלות את הפרשה הכאר' בה הזו על הגייר. אבל לאחר שפנינו לאחד ממאורי ישראל בדור יתום זה, שאת שמו אין אנו יכולים להגות לעת עתה, כי כך היתה דרישתו, אמר לנו בזה הלשון: הגאון מלוצק שליטא, בודאי לא קרא את מילי דגיופי אלה, ובודאי אינו יודע על זה מאומה וחייב גדול לספר לו."

"והנה מת שאמר, המשיך המכתב, "בהס' פרו על יוסף שפרינצק, נציג היהדות החר' דית "הרב" זלמן ינקלביץ, בן'יעקב. להלן התפרסם במכתב העתק מדויק של דברי זל' מן בן'יעקב בהספדו בכנסת על יוסף שפרינצק.

אחרי הסטונגרה המלאה בא במכתב ה' שטנה ניתוח של דברי הרב. "מה אמר ינ' קלביץ' בהספדו?" נאמר בו. "ראשית כל אינו מתיבש הוא להשחית את יוסף שפרינצק ליוסף הצדיק, ומביא מאמר חז"ל, ולהלן הוא אומר: יושב'הראש החביב המנוח הוא חי עודנו לעיני כולנו. ושוב הוא אומר: על במותו חלל, הוא מספיד את שפרינצק בקינה שהספיד דוד המלך על שאול ויהו' נתן. ומרוב התלהבות הוא אומר ובוכה: "הדגשתי בתחילת דברי את התואר שלנו. זהו לפי דעתי השבח הנעלה והקולע ביותר

לצורך זה על מנהיגותה למחוק תחילה את החיוך האחילי מפרצופה הרשמי. מי שבו לזולת, אינו מסוגל להבינו. ומי שאינו מסוגל להבין, בודאי אינו מסוגל להשפיע.

דו"ח מקאהיר

גמאל עבד אלנאצר הסתכל בעיניה הכחור' לות היפות של האשה הבלונדית שישבה מולו. "אני מוכן לשבת גם עם דויד בן' גוריון, הוא אמר. "אני מעוניין בהסדר בעיות'האזרח."

סימון לאקוטור, העתונאית הצרפתיה ה' נודעת של השבועון השמאלי החשוב פראנס' אובסרבטור, מוחבת (יחד עם בעלה ז'אן) של ספר חשוב על בעיות המרחב, ירתה מיד את השאלה הבאה: "הסדר על איזה בסיס?"

הקצין הצעיר לא היסס. "קודם כל, פתרון בעית הפליטים. על ישראל להכיר בזכותו של כל פליט לחזור, ולשלם פיצויים לאותם שלא ירצו לחזור. כשנשאל על'ידי המראי' נת כמה מן הפליטים ירצו לחזור, בתנאים כאלה, השיב עבד אלנאצר: "רק מעטים ירצו לחזור לארץ שמדברים בה שפה ורה. מאה אלף, לכל היותר. האחרים ייקלטו בנקל בארצות ערביות אחרות." אולם לא במצ' רימ, הוא מיהר להוסיף. כי מצריים כבר סובלת מעודף'אוכלוסייה.

גיבור בדת'רנח. שיחה זו התקיימה לפני ששה שבועות בקאהיר, והיא היתה המשך לשיחות קודמות, באותה רוח, שהיו בין העתונאית החיננית, בת צרפת הצפופית, לבין השליט המצרי. החדוש בקירה סימון לאקוטור בישראל, הוזמנה לשיחה ארוכה עם דויד בן'גוריון.

דעתה של לאקוטור על מעמדו של עבד אלנאצר: הוא נהנה מפופולאריות עצומה במצריים ובמרחב כולו. אולם אילו היה מציג מחר את מועמדותו לבחירות חופשיות במצ' רימ, לא היה נבחר. כי למרות שכל מצרי רואה בו את המנהיג הדגול של התנועה הלאומית הערבית, הרי שלטונו במצריים אינו פופולארי, בגלל שילית החופש הכרוכה בו.

האם מסוגל עבד אלנאצר לעשות שלום עם ישראל? דעתה של לאקוטור: כן. אם יתן את הפקודה, יכתבו מחר כל עתוני מצריים ברוח המתאימה. הם שינו תוך 24 שעות את יחסם לאמריקה מן הקצה אל הקצה, והם מסוגלים לעשות זאת מחר כלפי ישראל — אם עבד אלנאצר ירצה בזאת.

האיש מספר שלו'ש. האם מעוניין עבד אלנאצר בשלום כזה? זה תלוי, לדעת לאקוטור, בצורת השלום. עבד אלנאצר מעוני' יין כיום, יותר מכל דבר אחר, בהכרה כמנ' היג בינלאומי, אחד משלושת או ארבעת גדולי העולם. אם השלום עם ישראל יאפשר לו להופיע כאיש שהשיג הישג גדול למען הערבים, למשל על'ידי פתרון בעית הסליטים, הוא יעשה זאת. מתוך אידיאלי במקרה זה: יוסף טיטו.

מה מצב'הרוח במצריים כיום כלפי ישראל, בהשחאה לזה ששרר בה לפני ארבע שנים, בשעת ביקורה האחרון של לאקוטור? לפני ארבע שנים לא התעניינו המצריים בישראל. כיום קיים בה חשש ממור, המצריים יודעים כי צבאם נחל מפלה מוחצת בסיני, והם פתוחים פחד אמיתי מפני כוח'ההתפשטות של ישראל, כוחה הצבאי, הדינאמיזם של אוכלוסייתה וכוחה הסכני.

פתח זה הוא מכשול לשלום — אולם הוא גם יכול להיות סיוע לשלום, אם ייתן לגמאל עבד אלנאצר להופיע בעיני הערבים כאיש שחיסל את הסכנה על'ידי הסדר'שלום חיובי.

דרכי אדם מכת-מוות

הישיבה הקצרה של בחירת יושב'הראש החדש לכנסת, שימלא את מקומו של יוסף שפרינצק שנפטר, הסתיימה. חברי הכנסת יצאו לחוות בטקס, בו יקבל יושב'הראש החדש, הד"ר נתון ניר, את מסדר משמר הכנסת בפעם הראשונה. אחר'כך נכנסו חזרה לבנין, חלקם נכנסו לאולם לדיון על התקציב, חלקם נכנסו למזנון.

ח"כ אגודת'ישראל, הרב זלמן בן'יעקב (יענקלביץ') בעל הזקן השחור המקורול, ני' גש לתיבת'הזואר שלו בבנין הכנסת כדי להוריק את תכנה. בין שאר דברי הרואר המושמים בתיבותיהם של חברי הכנסת, הוא מצא גם מכתב סטנסיל, מורכב משלושה דפים מחוברים. המכתב נשא את הכותרת: "נאמני אגודת ישראל" והוא היה העתק ממ' כתב שהזמנה אל הרב זלמן סורוצקי, הרב מקוצק, ויושב'ראש מועצת גדולי התורה של אגודת'ישראל. אולם בן'יעקב לא היה צריך לקרוא הרבה כדי להבין כי המכתב

מחיצת השלום

על הנפטר יוסף שפרינצק, בעל המשרה ה' נכבדה ביותר, יושב ראש המוסד הריבוני העליון — הכנסת.

"פירוש הדברים ומשמעותן, המשיך מכ' תב השטנה, "שהכנסת היא המוסד העליון הריבוני, מעל מועצת גדולי התורה, ומעל למוסדות אגודת ישראל הפוליטיים. פירוש הדבר שחוק'הכנסת הריבונית המ' חס וחס' לילה, תחליף לשולחן ערוך הקדוש והטהור ר"ל."

לא איצ'ה'מאיר. אולם נאמני אגודת ישראל לא הסתפקו בנייתו דברי הרב בן' יעקב בכנסת. הם הרימו את המסך גם מעל מה שקדם להספד. "בתמינה, כאשר גודע בהנהלת אגודת'ישראל שנוציג כל סיעה וסיעה בכנסת יצטרך להספיד את שפרינצק, הוחלט שהרב יצחק מאיר לוין יהיה המספיד. וכמעט שהיתה יוצאת תקלה גדולה לא על'י נר. אבל למזלו היה באותו מעמד הרב חירניק, נ"י. והוא, ברגע האחרון ממש, העיר שזה יביא לגל'מחאות מצד היהדות החר' דית, ובפרט שנוכח שם גם ענין השתתפותו של ר' יצחק מאיר לחין ב'הלחית' אותו איש הרצל ימ"ש, בכל השלבים. נמנו וגמ' ר'י, ואת התפקיד הטילו על הרב ינקלביץ. "ענין זה אינו ענין שאפשר לעבור עליו בשתיקה. ואם מועצת גדולי התורה שתקו עד עכשיו, הסיבה היא שלא ידעו. ונאמנים עלינו גדולי ישראל שלא יעברו על ענינים כאלה הנוגעים לחילול שם'שמים ברבים, יק' ראו לחוטאים ויוציאו את המסקנות למען (המשך בעמוד 9)

ההייתי

- מאת שלום כהן -

כאשר קיבל ראש מערכת "העולם הזה" את פתקת פירוריהעבודה דרך אשנב הברזל של הלשכה (תמונה לעיל), ניתנה לו הזדמנות לחקור ממקור ראשון את אחת התופעות המוזעזעות במדינה — עבודת הדחק. במשך השנים מאז החלה הממשלה יוצרת עבודות רק על מנת להעסיק מובטלים, נוצרה תמונה מקובלת של פועליהדחק: עומד לצדי הכביש, מוגדר בחוסר-יעילות את ערימת-החצץ. כאילו מידה מתאימה תמונה זו למציאות? האם עובדיהדחק הם אמנם בטלנים? מי הם בכלל? אלה הן חלק מהשאלות אשר שלום כהן יבררן בסידרת מאמרים זו. המאורעות והאנשים שיתוארו הם אמיתיים. חלק מן השמות בדוי.

השמש מצליפה על הצלעות הסלעיים של הרי אפרים ומסנחרת את העיניים. אין טיפה אחת של צל. אני מסיט את מבטי אל פנים המכונית ומנסה למצוא הקלה ממועקת החום. לשוא. בארגז המשאית, אשר שלושה ספסלי-לוחות הותקנו בו להסעת הפועלים, חם עוד יותר מבחוץ. מעל לראש ובצדדים מתוח הברונט האפור ואינו מעביר טיפת-אוויר. "חבר!" קורא מישהו מאחור, כשהוא נאחז בדופן המשאית, "לזוז!" הגופות על הספסל האמצעי מיטלטלים ברפיון; אברסלים נדחק אלי עוד יותר ואני נלחץ אל גרינברג. מגע שני הגופות המחוממים, מימיני ומשמאלי, מעורר בי בחילה. דרוש מאמץ כדי להוכיח לעצמי שגם אני מעורר בחילה בשני שכני, כי גם אני מכוסה אבק ושטוף-זיעה של פועלי-דחק. אברסלים, מארוקאי שבי-סיער ומגושם, מתחל על הספסל שממולי, מצליח להעלות את רגלו השמאלית ודוחף אותה על הספסל שממולי, בין שוקיהם של שניים מן היושבים שם. הוא מתבונן בתמהון בנעלו הסדוקה, ובאיטיות מושיט יד מיובלת לעברה. הוא חולץ את הנעל חסרת-השרוך, מתכופף, מניח אותה על הרצפה. מושיט שוב את ידו ומתחיל לקלף את הגרב. גרב צמר שחוקה ומטולאת. מתגלית רגל שסועת יבלות ואדומה כטרטן שלוק. בעדינות עילאית ובחיבה הוא מעסה את העקב, יורד לאורך כף-הרגל ומקרע את בהונותיו בזה אחר זה. אחר הוא מגרד את רגבובי הבוץ והזיעה שנצטברו בין הבהונות. הסרתו אינו מרגש כמעט. הוא נבלע באדי הזיעה הממלאים את המכונית. אני מביט סביבי — איש אינו שם לב לאברסלים. העיניים קפואות או נמנמות. אברסלים מסיים את המלאכה. הוא מכופף את כף רגלו בתנועות נמרצות, מנער את האבק מגרבו, נועל את הנעל, נדחף לצדדים בהרחבה, נאנח אנחת הקלה — ונרדם בשיבה.

רק בקושי אפשר לששום. "רוצה להיות פועל-דחק?" אני לועג במרירות לעצמי, "בבקשה!"

★ ★ ★

"הבר הסתדרות?"

רוצה להיות פועל-דחק? שאל פקיד לשכת העבודה, "בבקשה". זה היה לפני שבועיים, כאשר צעתי את צעדי הראשון אל המשאית הלהטת בין הרי אפרים. הפקיד נטל את תעודת-הזהות שלי, הפך בה, בדק בקפדנות את כתובתי. "למה עברת לחיפה?" שאל. "אצלנו אין עבודה", השבתי. "ואיזה עבודה אתה חושב שתקבל כאן?"

התערב הפקיד השני.

"לא איכפת לי, אני מוכן לעשות כל דבר. אפילו עבודת-דחק", עניתי. ופחדתי כל הזמן שהאיש יראה כי בדף שעמד תחת לפניו היה כתוב: "המקצוע: עתונאי". אבל הוא לא שם לב. היה עסוק מדי בידי היתה פיתקת-הכניסה מספר 7 ובחוץ חיכו עוד למעלה מארבעים איש. אם יקדיש יותר מ' שלוש-ארבע דקות לכל אחד, לא יספיק לגמור.

ביקש שתי תמונות. ותוך כדי כתיבה שאל: "הבר הסתדרות?"

"לא."

"למה אינך מצטרף?"

התחלתי לענות. אבל הוא כבר היה עסוק במשהו אחר. לא הקשיב אפילו להסבר. מס' פר 10-9-8 והלאה התרפקו בדלת בחוסר-סבלנות. "תן לי שתי לירות", פקד. כעבור דקה הושיט לי פתקת — עברתי את המיון. בעוד חמש דקות אהיה בעל התעודה הכחל-חלה של מבקש-עבודה מספר 1/443/59.

בחורץ היה חריר-ההמתנה מלא וגדוש. אפי' שר היה להכיר מיד את הרומנים התדשים: כולם חובשים מצחיות לראשם ולבושים חליפות. נערה בעלת זנב-סוס בלונדי ולר עסת גומי בשיטתיות של מכונת-לעיסה, עמדה לבדה בפניה. אפילו לא שמה לב למבטי הגברים; שקועה כולה בחוברת דקיקה של רומן-כיס, אשר רק האותיות "הבה" מבצבצות ממעטפתו הצבעונית. גם את מחפשת עבודה? שאלתי. "מי לעבוד? איפה לעבוד? אמא שלי אמרה לי להירשם. זה בשביל קופת-חולים. אם לא עובדים, משלמים פחות."

תימנית דקיקה, בת 16 לכל היותר, הח' ליפה הברקות עם נער בן-גילה. "יאבא יא, כמה שאתה טיפש! נתתי לו תמונה סתם ככה, מפני שהוא ביקש ממני. גם הוא נתן לי תמונה. זה סתם."

בחור לבוש חאקי ומרכיב משקפים הת' חדה בפני חברו: "זה הכל עניין פורמלי. יש לי כבר עבודה, אבל הם אמרו שאני צריך להיות רשום בלשכה. כן, לפני שעובד תי את הקיבוץ. בן-דודי סידר לי."

היו אלה חלק מעשרות האזרחים, החול-פים פעמיים בשבוע על פני ועדת הקבלה של לשכת העבודה הכללית, בבנין ההסתדרות בחיפה. התחנה הבאה לגבי — לשכת העבודה ברחוב יבנה, הדר-הכרמל.

★ ★ ★

אלבום תמונות בחנות

השעה שמונה כמקור. השמים אפורים ועמוסי-עננים. הלשכה שוכנת בקר

המנהלים
הם בני כל הגילים והגליות: תימני מזוקן, עולה שזה עתה הגיע מרומניה, פועל וותיק שפוסט ממקום עבודתו הקודם ואין לו מוצא אלא לאחוזו בסוריה של פועל דחק.

המנהלים
עומדים לרגלי אחד המדרונים, עוקבים אחרי עבודת הפועלים. הפועלים רואים בהם אויבים בנפש, עקב דרישותיהם למילוי הנורמה היומית.

העולה
שהגיע לפני חודשיים מרומניה יח מלא להס ציוני. הוא יצא לעבודה בחליפה ובעניבה, לא הסירן כל היום.

היפהפיה
שולה אבר'חסירה (16), עובדת כגבר בעבודת דחק מפרכת ומפרנסת את אמה. ילידת מרוקו.

הסבא
רחמים דהאן, יליד עיראק (64) תמיד מתבדח, תמיד מניח להפחית מן הנורמה ובכל זאת: פועל טוב.

על עבודות דחק — ראש מערכת „העולם הזה“ יצא לברך ממנו ראשון מדוע ואיך

בונדר דחק!

פניו של מזכיר הלשכה. שמו תייר, כנראה. הוא ניסה לדבר מעל לרעם הקולות: „אני אקרא את השמות.“ הודיע, „אם תשמרו על השקט ילך הכל מהר. תיכף ירד גשם ולא כדאי שתירטבו בחוץ!“

„תן לי נקיון!“ צעק משהו לעברו. „אני לא רוצה קרן-קיימת!“ קרא שני. תייר לא התרגש. בקול נמוך התחיל לקרוא שמות. „מרקוביץ; פינרמן!“ כולם הביטו בקנאה באנשים המאוששים; הפתקים הירוקים שתייר העביר אליהם מעניקים להם את העבודה הנכספת ביותר: במחלקת-הנקיון של עיריית חיפה. תייר המשיך: „ברקוביץ!“

„רק חוזוים מקבלים נקיון!“ צווח קול מרוקאי רחוק-מריחות.

„אין כאן חוזוים או שחורים“, השיב המזכיר השחרחר, מרוקאי אף הוא, בקול שאינו מתרגש, „כולם יקבלו עבודה.“ והמשיך: „קנטור, אבולעפיה, שמש...“ הרשימה הסתיימה. העיריה אינה זקוקה לפועלי-נקיון נוספים.

★ ★ ★

הג'נרלמן הוא פועל

המזכיר המשיך לחלק פתקים ירוקים. „אבו-סלים, קרן-קיימת... כהן משה, קרן-קיימת... דואק אל —“ הוא לא יכול היה להמשיך. אבו-סלים, אותו מארוקאי רחב-גרם

מה התחננה של בית אבן דירקומתי; בחזית דלת ברזל נעולה ושני אשנבים בתוך שני חלונות ברזל. מאחור: דלת ברזל נעולה אף היא, המסוגלת לעמוד בפני כל התפרצות זעם של מובטלים. הפקידים יגיעו רק בעוד שעה-יחצי או שעתיים, אולם תריסר דמויות מכורבלות הצטופפו בחצר. וכי יש משהו יותר חשוב לעשות?

התקרבות לקבוצת דוברי-ערבית. במרכז עמד גבר צנום, מהיר-תנועה, בעל עיניים פקחיות. הוא דיבר במיבטא מצרי שוטף. „חדש?“ הפסיק האיש לרגע-קט את סיפורו, כדי לשאול אותי. „כן, ממצרים. שנתיים בארץ.“

„הנה, עוד אחד שלא אוהב את גמאל עבד אל-נאצר!“ קורא בעברית לעבר כל הנאספים. ואלו: „אתה עוד תתגעגע לימים הטובים של אלכסנדריה.“ הוא פרש את חסותו עלי, והתחיל להרצות לי על מינהגי המולדת החדשה — ובפרט על מינהגי חיפה. „כאן, חביבי, צריכים לצעוק. אם לא תצעק, ישלחו אותך לעבוד בטוריה. תצעק — תקבל עבודה טובה.“

„מהי עבודה טובה?“

„יש הרבה. הכי טוב זה פועל-נקיון בעיריה.“ חלום צנוע מאד, לאדם אשר לפני חמש שנים היה מרפא-שיניים בקהיר.

„ואל תשאל פה על המוסר“, המשיך. „יש לך אשה? שמור עליה באלף עיניים. בחיפה

„עבודה! עבודה!“ צועקים עשרות המובטלים, הנדחקים לאשנב לשכת הע' בודה בחיפה, בעת חלוקת העבודה החודשית. רבים מאלה ססודורו בעבודות ייעור של הקרן הקיימת ויתרו על העבודה המפרכת, העדיפו לשבת בטלים בבית.

זה דבר נורא. אין שום בושה. הנה, לפני כמה ימים, כתבו בעתון על אחד בעל חנות בהדר, שהיה לו אלבום עם תמונות של 200 נשים. מה זה יפות? כמו הירח! כשהיה נכנס אליו גבר שעשה רושם שהוא חזק, היה מראה לו את האלבום ושואל אותו: רוצה? בלי כסף, הלקוח היה בוחר איזו אשה שרצה והסוחר היה קובע לו פגישה עם האשה. הלקוח היה בא לדירת-לוקסים, ושם חיכתה לו האשה, כולה מוכנה. אם היה מאבה טוב וסיפק אותה, היה הסוחר מקבל 15 לירות מהאשה. אם היה טוב כפליים — הסוחר היה מקבל 30 לירות. יש נשים שהיו יוצאות כל כך מבסוטות מהפגישות האלה, שהיו משלמות 50-40 לירות לסוחר. והגבר שבא אליהן היה יוצא גם כן מבסוט. קיבל אשה בלאש. כשהדבר נודע, התקהלו המון אנשים סביב החנות. גם הם רצו.

★ ★ ★

„רק חוזוים מקבלים!“

מדי רגע גדלה הצפיפות בחצר. כי יום זה היה היום האחרון של החודש, היום בו מחלקת הלשכה עבודת-דחק למשך כל החודש הבא. גשם קל החל מטפטף. משהו דמק על דלת הברזל. „נו, מתי תתחילו כבר?“ צעק מבעד לאשנב. מבפנים אפשר היה להבחין בראשיהם של שני פקידים. הם לא שמו לב לנעשה בחצר.

השיחה אחידה כמעט: עבודה. גם הדעות אחידות: כל עבודה עדיפה על עבודת-ייעור של הקרן הקיימת. „קרן-קיימת?“ שאל מובטל אחד, שחלה מרומניה לפני 12 שנה, „טפו! זה לא עבודה, זה יופט! עובדים כמו סוסיים, בשביל חמש לירות ליום! טפו! אני מעדיף לשבת כל החודש בבית ולא לעבוד בקרן-קיימת!“

עיראקי בעל זקן שיבה מילמל בין חניכיים חסרות-שיניים: „קרן-קיימת? אלה יחרב ביתם! הירגים אותנו, מתים!“ כולם ניבאו לי שחורות. „אתה חדש כאן, בטח ידפקו אותך ישר לקרן-קיימת. אל תסכים. תגיד שאתה חולה. שאין לך רגל. מה שאתה רוצה. אבל אל תלך לקרן-קיימת. עומדים לך על הראש כל היום וצועקים יאללה יאללה, תעבוד עד שתצא לך הנשמה.“

לפתע עלתה קריאה אדירה: „תייר! תייר! תן לי סידור! תייר!“ מעבר לאשנב נראה

„לעבוד!“ מצווה ראש הקבוצה אברהם לשלום כהן (מימין), ומראה לו את הטכניקה הפשוטה אך המפרכת של תילול אדמה מסביב לשתי אורן. בשטח זה אפשר למלא את הנורמה בשמונה שעות רק אם עובדים קשה.

שנועד להיות שכני במשאית הדחוסה, לא הסכים בשום אופן. „לא רוצה! לא רוצה! קרן-קיימת חרא! תן לי נקיון!“

תייר ניסה להתעלם מן ההפרעה. אבו-סלים לא הניח לו. הוא אחז בסבכת הברזל של החלון ונראה היה כאילו יקרע אותה לגזרים. „קרן-קיימת לא בשבילי! לא רוצה קרן-קיימת.“ הוא המשיך לצעוק בבליל של עברית וערבית רחיות בהברת ארץ מולדתו. תייר השיב לו בערבית מרוקאית, אך נסיון ההרגעה נכשל. המובטלים האחרים, חסרי-סבלנות, התערבו, דחפו את אבו-סלים העקשן. תייר התעלם מקריאות-הביניים הקצובות של אבו-סלים, המשיך לחלק פתקים. אלא שעם כל פתקה, גברה מקהלת המחאות. איש לא קיבל ברצון את עבודת היעור.

ואז נפתחו ארובות השמים. מטר כבד, מלווה בברד, ניתך על ראשי המצטופפים בחצר. הם המשיכו לעמוד במבול, צועקים לעבר תייר. לבסוף נפתחה אחת הדלתות של הדירה, ונחשול המובטלים נהר פנימה לחפש מחסה מן הגשם. „איות חיות!“ נשמע קול אומר בצרפתית, וכעבור דקה: „ככה זה החיים בפלסטין.“

המדבר היה גבר צנום, בעל שיער מסורק למשעי ושפם דקיק אלא-אירול פלון. על גבי חליפתו האפורה לבש מעיל-גשם מהודר. אותו בוקר רק התפלאתי על שאיש כל כך אלגנטי דחק בין לבושי-הסחבות; בפגישות מאוחרות יותר נודע לי סיפורו — הנשמע כאילו נלקח מתוך רומאן של בלזאק. על מנת לא לגלות את זהות האיש, אקרא לו כאן ברגמן ואשנה כמה מן הפרטים האישיים.

ברגמן נולד ברוסיה, לפני 55 שנה. לדבריו, היה בן לאחת המשפחות היהודיות העשירות, שהצליחו לברוח מרוסיה, בפרוץ המהפכה הקומוניסטית. המשפחה השתקעה בפאריס והצעיר גדל בחברת המהגרים הרוסיים הלבנים. הוא התחתן ואחריו 32 שנה בצרפת החליט לעלות לישראל. זה היה לפני 15 שנה. הוא הצטרף לקיבוץ בגליל העליון, עבר משם לעבוד באחת החברות התעשייתיות הגדולות במיפרץ חיפה. עשר שנים עבד שם, עד אשר חלה ואיבד את כושרו הגופני. הוא פוטר, קיבל סכום נכבד כפיצויים.

ברגמן השקיע את כל הסכום, בתוספת חסכוניותו, בקניית בית יפה על הר הכרמל, בסביבה מכובדת מאד. „אבל בית אי-אפשר לאכול“, סיפר. הוא החל מתפשט עבודה, הגיע ללשכת-העבודה; בגילו לא נמצאה לו אלא עבודת-דחק. „כפי שאתה רואה, אותי“, התחזה

בפני ברגע של קירבה, "אני טרגדיה קומית. השאר זה חליפה וזוג נעליים אלגנטיות. כש אתה רואה את החבילה הזאת? חלק קטן ממנה זה האוכל שאני לוקח אתי לעבודה. אני יוצא בבוקר מן הבית, אני גונסלמן ככל הגונסלמנים על הרה"כרמל. שכני הבאים לי בקרני היו משתבצים אילו ידעו כי מארחם הוא פועל-דחק. אני מסתתר בכניסת-בית אפלה ושם מחליף את בגדי. במקום הגונסל-מן יוצא הפועל שאתה רואה ברגע זה."

לא רק שכניו אינם יודעים את זהותו ה-כפולה. בניו עצמם אינם יודעים ממה מת-קיים אביהם. יש לי שלושה בנים. כולם נשואים. אחד רופא. נתתי להם את הכל. בשבת שעברה באו לבקר אצלי. שאלו איך הולכים העסקים, עניתי: ככה-ככה, והואצק בקבוק בירה מהפריג'ידר. אני מעדיף למות ולא לבקש מהם פרוטה לעזרה... כן, כן, זה כבר לא יקח הרבה זמן עד שאמות. עד אז אני רוצה שיראוני כאביהם הגאה."

ועתה נדחף האבא הגאה בין עשרות ה-מובטלים, חיכה לקבל את הפתק הירוק.

★ ★ ★
"אלוהים דופק אותנו!"

כהן שלום! קרא חתיר, "קורן-י"מ"מ. נטלתי את הפתק. "עליך לה-יות ליד בנין סולל-בונה ביום ראשון בשש בבוקר. אמרתי "תודה" ונדחקתי החוצה. אולם ביום ראשון בשש בבוקר ירד גשם. ישבנו כשלושים איש במשאית, עד שה-נגה הודיע: "לא נוסעים. בגשם כזה אי-אפשר לעבוד!" האכזבה שנרשמה על-פני חברי היתה מוחשית מאד. הם זכו בקושי רב בחולש עבודה. כל יום שאינו מנוצל בעבודה הוא הפסד מוחלט עבורם. וכשחזר הימים 150/130 לירות לחודש, זה לא צחוק להפסיד 15, ביחוד שבהחדש הבא אני בטוח "מה אתה רוצה, חביבתי" התערב אחי, "זה אלוהים דופק אותנו. מגיע לו, לא? כולם דופקים אותנו, אז מגיע לו גם כן פעם."

★ ★ ★

חיינו יח הארצה

אחרי שלושה ימים רצופים של גשם, זרחה לבסוף השמש והמשאית הובילה אותנו מזורחה, אל העמק, "אוי ואבוי למי שיעבוד היום בקבלנות!" קרא לפתע אחד הנוסעים. מיד התעוררה מקלה שלמה: "לא רוצים קבלנות! לא רוצים קבלנות!" שאלתי מה סיבת ההתרגשות. "מכריחים אותנו לחפור 80 בורות; מי שלא גומר מקבל פחות סכף." וכמה זמן דרוש לחפור 80 בורות? "זה לוקח יום שלם של עבודה! זה יותר קשה מעבודת בנין. מה הם חושבים לעצמם — באנו לעבוד כמו משוגעים, או באנו לעשות עבודת-דחק?"

מולי ישב גבר בגיל העמידה, אשכנזי, שזקן שיבה עיטר את פניו. "אני הייתי פועל שש שנים בנמל, ואני אומר לך שכאן עובדים הרבה יותר קשה. לא שאיכפת לי לעבוד קשה; הרי בשביל זה אני כאן. אבל זוהי עבודת-דחק, והשכר שהם משלמים הוא חצי שכר. או איך יכולים הם לדרוש ממני עבודה קשה של יום מלא? איש שיחי, שעלה מפולין לפני שמונה שנים, נראה שפוף תחת מועקה נוראה של יאוש. אפילו כשהתמרמר לא התרגש. נראה כאילו שום דבר אינו חשוב יותר בעיניו. מן היום בו פוטר מהנמל, עקב פיטורי "ייעול המונינים, לא הצליח להסתדר בעבודה קבועה כלשהי; זקן מדי, אמרו לו. הוא הגיע לכאן בלי-תבונה, שקוע במרחק סערה נגד עבודת-דחק בקבלנות."

התפאלתי לראות, כי בתוך כל הסערה הזאת ישב אדם אחד בשלוה. היה זה אותו אביר-סלים, שכל כך התנגד לצאת לעבודת היעור. עתה ישב כשעיניו עצומות וחיוך משועשע על שפתיו. מבלי לדעת זאת עדיין, הרגשתי כי איש זה הוא היחיד שלא היה איכפת לו לעבוד בקבלנות. צעיר צמק וממושקף הפנה את זעמו לעבר אביר-סלים: "אתה תצחק אתה? לך לא איכפת לעבוד בקבלנות. אבל אנחנו לא נתן לך, תראה! כולם נזר בראשם לאות הסכמה. הצעיר הממושקף, אברהם ארדעי, נהנה מהסכמת חבריו. "אם יכריחו אותי לעבוד בקבלנות, אהרוג אותם. שיכניסו אותי לבית-הסוהר, לא איכפת לי!" שעה וחצי ארכה הנסיעה — שעה וחצי של שינאה מוצקה, לוהטת, לעבודה שהם נקראו לעשותה. קללות ניתכו על הכל — על עבודת-הדחק, על הקבלנות, על מנהלי-העבודה, על הגורל, על הקרן-הקיימת ועל מי שהמציא את הקרן-הקיימת. בראשי חלף, משום מה, שיר אשר פעם חשבתי כי הוא מסמל את עבודת האדמה. את היעור ואת גבורות הקרן-הקיימת בישראל. בהרים כבר השמש מלהט / ובעמק עוד נוצץ הטל. / אנו אוהבים אותך מולדת / בשמחה, בשיר ובעמל. / ממורדות הגלבון עד ים המלח / נעבור אותך במחרשות. / אנו עוד ניטע לך ונבנה לך / אנו ניפח אותך מאד.

השמש ממשיכה ללהט, ואנו עוד ניטע לך. אבל האהבה? היכן האהבה?

★ ★ ★

נאום לחוד ומעשים לחוד

הגענו. ואדי מוריק בין הרים מסולעים. מלמטה, נראים ההרים לבנים לגמרי: משטח אינסופי של סלעים ואבנים. אולם בנקיקים ובין סלעים ניטעו שתילי-אורנים; עבודתנו היא לעדור מסביב לשתילים ולערום אדמה שתגן על השרשים. אברהם ועזרא, שני האחראים לקבוצתנו, מראים לכל אחד היכן עלי לעבוד. "קבלנות? שואל מישהו. השניים אינם עונים. "לא נעבוד קבלנות — אתם שומעים? לא נעבוד!" מתפרץ אחר, ופונה לאחור: "נכון חברה של נעבוד קבלנות" הוא שואל ספק בבטחון ספק בתחינה.

החברה ממלמלים משהו. אפשר להבין כי אינם רוצים לעבוד קבלנות. אבל איזה הבדל, לעומת מה שהיה במכונית, אין צעקות, אין קללות, אין תביעות. רק הימהום זהיר. איש אינו רוצה להסתכן ולהיראות כמארגן המרד נגד עבודת הקבלנות. אפילו הגואם הלוהט עשירי-קללות שותק. נאום לחוד ומעשים לחוד.

אברהם מפזר את האנשים לאורך הוואדי, למרגלות ההר. כל אחד יצטרך לספס במעלה ההר, לעדור גומה סביב כל שתיל הנטוע בדרכו. לכשיגמרו את 80 הבורות, יבוא אברהם וימנה אותם. נשארו רק שלושה פועלים שלא הוצבו: עולה חדש מרומניה בשם כ"ץ, שזה לו היום הראשון בעבודה זו; אנוכי, ואברהם ארדעי, שלקח את המרד ברצינות ומסרב לעבוד בקבלנות. "לא איכפת מכל האחרים!" הוא צועק, "אתם כולכם זונות, אתם שומעים? זונות! הולכים לעבוד כמו עכברים!"

אברהם מסביר לנו את המלאכה. מכיון שזה יומנו הראשון, לא נידרש לעבוד בקבלנות. היום יחשב לנו כיום לימודי; לא חשוב כמה בורות נספיק לגמור, נקבל את שכר יומנו. "אבל מחר נצטרך לעבוד קבלנות," הוא מזוהר, "וכדאי שתלמדו את העבודה."

זה, בערך, מה שקרה מאותו רגע:

8.00 — מתחילים לעבוד. אברהם ניגש אלי, ואחר-כך לכ"ץ. מתקן את הבורות הראשונים שעשינו. אחר-כך הוא נעלם. כ"ץ ואני נשארים בודדים בין הסלעים. הטוריה מתרוממת ויורדת, ניתכת על סלע וקופצת חזרה באייר. היד כואבת כולה מן המכה. "אין כאן

לא כדאי

לעבוד קשה בשביל חמש לירות ליום. כך קבע העולה החדש כ"ץ, הנראה עודד את האדמה, מבעד לשלום כהן העובד מולו. כ"ץ מקנה שלא יהיה נאלץ להתמיד בעבודת-הדחק הבויה, כי הובטחה לו כבר עבודה בבית-החרושת.

אדמה, "נאנח כ"ץ, אשר עד לפני חודשיים היה פועל בית-חרושת ברומניה. "אין אפשר לעבוד?" אבל איכשהו, עובדים. עושים חמ"ש-ששה בורות כל אחד. — **9.00** — "אפשר ללכת לאכול," מכריז כ"ץ, ואנו יורדים אל הוואדי. ארדעי, דון קישוט של המלחמה המעמדית האבודה, ער מד עדיין על עקרונותיו. הוא לא נקף אצבע עד כה, שכב בשמש עם הטוריה בין ברכיו. הוא נוטל את תרמיל האוכל שלו ומצטרף אלינו.

9.45 — הארוחה נגמרה. "בואו נשתה מיץ," מציץ ארדעי. כ"ץ ואני מצטרפים אליו, הולכים עד לסוף הוואדי, שם עומד פח המים שלנו. ההליכה איטית ומרושלת. השמש נעימה וחבל למר.

10.00 — זה עתה חזרנו לעבודה. אחרי הפסקה כפולה מזו המגיעה לנו. הטוריה מתרוממת הרבה יותר לאט והמכה רפויה. כ"ץ מסיר את מעיל חליפתו החומה, מסיר את מצחיתו ועושה תנועה של מנגב זיעה. הוא מביט מסביב ומחליט: "אין חשק לע-בוד." מסדר את המעיל בין הסלעים ונשכב לישון.

11.00 — ארדעי התחרט על כל העניין וניגש לעבוד. הוא עובד במרץ רב ומעורר בי התפעלות. בור ועוד בור. אם ימשיך כך, יגמור את כל הנורמה בשלוש שעות. כ"ץ מרים את ראשו מבין הסלעים, מעיף בי מבט וקורא בתוכחה — "מספיק לעבוד! שכבו!" לא נעים להפיר את הסולידריות הפור-עלית. אני נוטש את הטוריה, בוחר פינת צל מתחת לסלע גדול, ונרדם.

12.00 — "היי שם! קום!" אני מתעורר בקפיצה, קצת מבוהל. תפסו אותי בקלקלתי. סוף-סוף לא נעים, משלמים לי בשביל עבד-דה. אבל אני נגעז מדי. זהו רק כ"ץ הקורא לי. מה יש? "הגיע הזמן לאכול צהרים," הוא מכריז. גם אני מפסיק לישון והולך לאכול. באותה הזדמנות אני עורך לי טיול בין חברי לעבודה, חלקם עוד מקיש בסלעים. רובם ישן.

★ ★ ★

ציוני מרומניה

שני בני המיידיים הם שני עיראקים וסורי אחד. בשעת העבודה יכולתי לשמוע אותם מתבדחים ומעודדים איש את רעהו. עתה אכלו בצותא. "כמה?" אני שואל. "גמרתי כבר 70 בשעה עשר," משיב לי אחד, "אבל לא אמרתי, אברהם זה ממזר גדול. אם יראה שגמרתי לא יתן לי לונה. יגיד לי שהעבודה לא בסדר ושאני צריך לתקן את הכל מההתחלה. ככה אני ממוזמז את הונו." כמה דקות לפני הגמר אני אקרא לאברהם ואנייד לו שגמרתי. גם שני חבריו היו במצב דומה.

המשכתי בדרכי. בצלו של סלע ענק ישב פועל שחרחר, רזה, בעל גוף שרירי. על ראשו חבש מצחיה כחולה, ספיח-זיעה-ואבק נקשרו עליו. שמו ישיעיהו דוידוביץ, והוא עלה ארצה מרומניה לפני חשע שנים. שם עבד כספר. "לא כל כך טוב, אבל בשביל המקום שעבדתי בו זה היה מספיק." כאן הצטרף לקיבוץ "אבל שם דופקים את החדשים. כמו בכל מקום בארץ." באין מקצוע בידו, התגלגל מעבודה זמנית למשנתה. "לא איכפת לי לעבוד קשה, רק שיתנו בקבועות. פעם עבדתי קבלנות בחפירת תעלות בשביל סולל-בונה. שבע לירות מטר מעוקב. הייתי עושה מטר וחצי-שיניים. הועתי כמו חמור."

דוידוביץ מלא מרידות. הוא רואה את עצמו כקרבן של משטר הבנוי על עושק ונצלן הפועל. למלקקים, כך הוא סבור, יש מקום. אבל אם מישהו מותח ביקורת — אבוד. "פעם עבדתי בדשנים. הכל היה בסדר. עד שיום אחד אמרתי משהו נגד הממשלה. למחרת הסתבר שהיו יותר מדי פועלים במפעל. פיטרו אותי... ובכלל, אתה רק מדבר — אומרים עליך שאתה קומוניסט. שילכו כולם לעזאזל!"

מה ארבע שנים ביקש לחזור לרומניה, אך טרם קיבל ויוה. אולם התקווה היחידה העוזרת לרוח כן ה-35 להתגבר על מצוקתו ולהשלים עם חזרונו העלוב, היא התקווה כי יורשה לשוב לרומניה. מדי חודש, בדיקנות של מתפלל אדוק, הוא נוסע תל-אביב, מגיש בקשה מחודשת לנציגות הרומנית. חברו של דוידוביץ לאוחה הוא הציוני היחיד שפגשתי בכל החבורה. שמו גרינברג, והוא עלה לפני חודשיים מרומניה. "עבודה קשה? או מה יש? זאת הארץ שלנו ומוכרחים לעבוד!" הוא לבוש חליפה ועניבה, אף כי נראה שהשמש מעיקה עליו. "ברומניה יש אמנם הכל — בשר, אוכל — אבל המשכורת שלך נגמרת ב-20 לחודש."

במרחק עשרים מטר מהם שרוע אפרקן אביר-סלים. הוא נראה מרוצה ביותר. "גמרתי את העבודה," הוא מספר. "אין פחד שאברהם יצחק עליך שאתה שוכב כ"ץ." אביר-סלים הביט בי בתמחוק, ואחר ירק הציוה: "אני יורק עלי. גמרתי לו 85 בורות. עכשיו אני ישן."

★ ★ ★

"כז עץ — ארון מתים!"

1.00 — כ"ץ ישן, (בשביל חמש לירות לא כדאי להוציא את הנשמה) ארדעי ישן, העיראקי הזקן שממאלי ישן, אני ישן. כל העולם ישן. רק מרחוק נשמעת נקישת חלשה של פוריה בסלע. מי עוד עובד — הזקן בעל פני הנביא התנ"כי? אברהם עובר ליד. הוא אינו מעיר לי דבר. "לא איכפת לי מה שאתה עושה היום," הסביר, "אבל איתם זה אחרת. אם הם לא גומרים 80 עצים, אני רושם להם פחות שעות. כי גם עלי יש ביקורת. באים אחר-כך וסופרים את העבודה שנעשתה. אם יש פחות — מורידים לי את זה מהמשכורת."

2.00 — מתחילים לעלות למכונית. חם, מסריח, אין אויר. המכבים בהים, השרירים רפויים. אני מביט ביושבים מולי: פורר, בעל פנים אדומים מאד, מרכיב משקפיקרן וחבוש כובע-עבודה של קיבוצניק מלפני 20 שנה; שפתיו מבוקעות ושסועות; הדם שוב מהן נקרט עליהן ככתמים שחורים. כל גשימה שהוא נושם מעלה עזית על פניו. לידו יושב ארדעי. הוא כולו רותח, כי אברהם אינו רוצה לרשום לו יום עבודה. לא מאמין לו כי אמנם התחרט ועבד. אין לאיש הכוח או העזו להתריע נגד העל. האיש היחיד שהאמין לנאומים המסכרים של הבוקר נצלן כעת לעיני חבריו.

מולי ישב פועל הנמל הותיק, הוא הסיר את מגבעתו מרוב חום, אך כדי שלא ישאר גלי-ראש התכסה במחטת מעוכה. הוא עבד ללא הפסקה כל היום; אפילו לא אכל צהרים. ולבסוף רשמו לו שש שעות עבודה. הוא אוחז את ברכי בידו ומתנצל: "אין לי כוח לשבת ישר." משמאלו יושב זקן שבי-סיעה, בעל פני שעה וגולגולת מיובשת. הוא מחייך לעצמו, שקוע בעולם מסחורי של חלומות. "כמה שישת?" אני שואל. הוא פוקח וזו עיני תכלת ומשיב: "לא עברתי, לא עברתי," ושוקע שוב בעולמו הסגור. כאשר חילקו את הנוספים, הסתבר שגם הוא קיבל שש שעות. שכנו מחייך גם הוא — חיוך מכוזר ומבוהל של זקן בעל שיניים ותותבות, החושף גם את חניכיו המלאכותיות. "כמה?" שאלתי. "שמונים עצים," השיב, "ועם כל מכה של טוריה התפללתי מאלוהים שמכל עץ עשוי עשרה ארונות מתים לקבור את הרשעים המוצצים את דמי בשביל חמש לירות ליום!"

(בשבות חמא: פרק שני בכתבה זו, עד פועלים שאינם עובדים כל כך קשה.)

יקודש שמישים ולמען קדושת שמו יתברך.

הרב בניעקב (62), קרא את המכתב ופניו החיוורים. הוא קיפלו והטמינו בכיסו, הודיע כי הוא יגיש למלון ציון בו הוא מתאכסן. ברחוב הלל, הוא צנח והתמוטט על הכביש ונפח את נשמתו.

חינוך

חושטטאן פולשת לבירה

תפקידה של מועצת הסטודנטים הם פשוטים בתכלית בכל מקום בעולם. מועצה ש' כזאת צריכה לדאוג לתנאי מגורים וזולים, להאבק נגד העלאות שכר, לספק עבודה והלי חזות לסטודנטים, ולשמור על ביצוע מדויק של תקנון הבחירות.

אולם בישראל, בה לא פועל כמעט שום מוסד ציבורי שלא לפי מפתח מפלגתי, חדרה המפלגות גם אל ציבור הסטודנטים. ב' משך שנים היו נציגי ציבור זה נבחרים לא לפי כושרם האישי, אלא לפי השתייכותם המפלגתית. התוצאה של מצב זה — שחיתות. בעלי התפקידים שנבחרו עקב השתייכותם המפלגתית, חילקו טובות הנאה בין תומכיהם מפלגתם. כך, למשל, היה ידוע באוניברסיטה העברית בירושלים, כי כדי לקבל שיוכו וול, יש צורך להיות מקורב לציננים הכלליים וכדי לקבל מקום עבודה טוב, יש להצטייד בכרטיס חבר של מפא"י.

כשהשעבוד למרכז המפלגות, ביחוד מי צד נציגי מפא"י במועצת הסטודנטים, הגיע בשנה שעברה לשיאו, קמו נציגי הפקולטה לרפואה, היחידים שנבחרו בבחירות אישיות, ודרשו את שינוי שיטת הבחירות על בסיס מפלגתי לבחירות על בסיס אישי. רק אחרי שנערך משאל בין הסטודנטים, בו קיבלה שיטת הבחירות האישיות רוב של 87%, נקבעה שיטה זו כשיטת הבחירות.

השבוע, כשנערכו לראשונה הבחירות ב' שיטה האישית, התברר כי מפא"י ניסתה לנצל את הבחירות האישיות להאדרת עמ' דתה בדרכים בלתי כשרות.

טבת, שכט ותמוז. יומיים לפני הבחירות הופיע ח"כ יוסף אלמוגי, מרכז הבחירות של מפא"י לכנסת הרביעית, נפגש עם פעילי מפא"י בקרב הסטודנטים על כוס תה. הוא נתן להם את ההוראות איך לארגן ולהצליח בבחירות. סיכם אלמוגי את ההוראות תוך המעשיות: "יאמרו עלינו מה שיאמרו, איננו נבהל מהשמצות, גם לא מדבריו של אחד טבת הכותב בחודש שבט, ולמאמרו יש טעם של תמוז... אחרי פירסומי העולם הזה זכינו בציר נוסף, ואני מקצה שעכשיו נזכה בשני צירים נוספים... אתם מוכ' רחמים לנצל בבחירות, אחת יאמרו העתונות העוינים שהתוצאות מהות מודד להלך הרוח של הנוער".

מצוידים בהוראותיו של מורה ורבים אל' מוגי, החלו פעילי מפא"י לפעול לנצחונם. עד לאותו יום הוגשו רק 17 מועמדים מקרב כל המפלגות ל-167 המקומות שבמועצה. תוך יומיים, אחרי שמפא"י החלה לפעול ושאר המפלגות נגררו בעקבותיה, עלה מס' פר המועמדים ל-505.

אך כל זה היה כאין וכאפס לעומת מה שהתרחש ביום הבחירות עצמו. הכל התרחש במהירות כה גדולה, שרק לאחר הבחירות יכלו הסטודנטים לסכם לעצמם מה קרה בעצם. התברר כי מפא"י נקטה בשורת טכ' ביססים וזיופים שעמדו להבטיח את נצחון מועמדיה בבחירות.

יום אחד לפני הבחירות, בטרם פורסמה רשימת המועמדים הרשמית, נציגי כל המפלגות, פירסמה מפא"י את רשימת מר' עמדיה, מבלי לציי' כי אלה נציגיה. המטרה הסבירה: להסעות את הסטודנט-הבחור ה' בלתי-מפלגתי, להביאו לחשוב כי אלה המר' עמדים היחידים.

מפא"י הפיצה רשימת מועמדים, ש' נקראה הרשימה הצהובה, בה פירסמה את שמותיהם של מועמדי מקי', קראה: לא להצביע עבורם. כי תוך רשימה זו הש' תרבו גם שמותיהם של איש הקיבוץ-המאוחד וסטודנטית דתית מיבנה, שלא היה להם כל קשר למקי'.

מהרשימה הכללית של המועמדים הושמטו שמות מועמדים שאינם חברי מפא"י. מועמדותם של עשרות סטודנטים הוג'

• הסביר מאוחר יותר מירון בנבנישתי (24), סטודנט לכלכלה, וישראש הסתדרות הסטודנטים מטעם מפא"י: "אם מתוך חשש' מאות נשמטים עשרה, זה די טבעי".

במלאת 50 שנה לעיר, מתאר ראשה כיצד הוא רואה את תל-אביב בעשנת 2009

לנחל שוטף על ידי חבור צעירות עם הירקון, נסוע פרק הנקרא גן בינלאומי ובו הרבה בריכות ואגמים. דיונגוף חזה את תל-אביב ביוכל החמישים שלה כדרך שיכיל חצי מיליון נפש. כפרט זה, כן פרטים רבים אחרים בחזונו התממשו והפכו למציאות. בחג יובל החמישים של תל-אביב, נעתר ראש העיר, לבקשת "העולם הזה", והוא מתאר לחלו כיצד הוא רואה את תל-אביב העיר בעוד חמישים שנה.

— מאת חיים לבנון —

חיים אחד שיהיה אפייני לעם ולמדינה. תל-אביב של היום היא עיר חסרת כל צביון שהוא. לא הספקנו לשחת לה צביון מיוחד, שכן גלי העלייה הרבים הביאו מפעם לפעם דבר חדש לעיר. אולם תל-אביב של עוד חמישים שנה תהיה כבר בעלת צביון מקורי ומיוחד. לא תהיה זו עיר של מגרדי שחקים. האור של העיר הזאת ותנאי החיים בה לא יעשו להכחנת הבניה למעלה ולקלקול הנוף. לעיר בת שני מיליון תוש'

חינם לכל הנצרכים, ובתי יתומים וזקנים יוקמו לצד מוסדות השיקום לחלשים. בתי נוער יוקמו באזורים השונים לשירותן של המשפחות מרובות הילדים, ובכל חלקי העיר יהיו מגרשי ספורט עירוניים, שלא יהיו שייכים לאגודות. נחל הירקון יהפך למרכז שעשועים ובידור, ומשני צידי יוקמו מרכזי הספורט של העיר. איצטדיון עירוני ענק יוקם ובו יערכו המכביות והאולימפיאדות. העיר תהיה מחולקת כולה לאזורים איזורי

אני רואה את תל-אביב בהיותה בת מאה, כעיר בת שני מיליון נפש, מתוך אוכלוסייה של עשרה מיליון בישראל כולה. תהיה זו עיר שתהא את המרכז הכלכלי, החברתי והתרבותי של הארץ, עיר עם נמל עמוקים שישרת את כל המזרח התיכון והארצות-השכנות בהוצאת ובהכנסת סחורות. כי תל-אביב של אז תהיה כרך של מסחר ותירות.

רכבת תחתית תקשר את העיר לצפון, דרום ומזרח, אל כל כנפות הארץ, ורכבת תחתית תשרת גם את חלקי העיר השונים. שדה תעופה גדול יהיה מרכז הקשר בין תל-אביב לשאר ערי הארץ, ובין הארץ לאר' צות השכנות. מלבדו יהיו גם שדות תעופה להליקופטרים בחלקים שונים של העיר, שיעזרו להתבורה למרחקים קצרים יותר. יהיו בה בתל-אביב מקומות חניה רבים מתחת לקרקע, וגם בתי חניה מיוחדים על הקרקע, מעין מלונות למכוניות, בתוכם יוכ' לו בעלי המכוניות להשאיר את מכוניותיהם. הכבישים והדרכים לא יהיו עוד כאלה של היום. כבישים על-קרקעיים, מעל גשרים ומ' על לבתים הנמוכים, ימלאו אז את העיר. יהיה כאן מרכז לתערוכות ארציות ובינ' לאומיות, ירידים ותערוכות מסחריות, הן עבור תוצרת הארץ והן עבור התוצרת הזרה שתוצה לרכוש לה שחקים ממוזח התיכון. כי תל-אביב תהיה מרכז איזורי ל' תירות. יבנו בה בתי מלון מפוארים ונוחים, ומשרדי-תירות של כל הסוכנויות יקמו כאן את מתקניהם לשימוש רבבות התיירים שגהרו לעיר.

מרכזי העיר לא יהיו רק מעל פני הקרקע. יהיו בעיר מרכזים תת-קרקעיים רבים לתנו' עה ולמסחר, לבידור ולשעשועים.

★ ★ ★

מזחים בים נקי

ים יהיה נקי. הוא לא ישרת רק את הנמל, אלא גם יישמש כשטח ל' פורט ולשעשועים. לכל אורך החוף יוקמו מזחים אל תוך הים, שישמשו לשעשועים ולהפלגות בסירות לאורך חופי הארץ. יהיו עליהם בתי קפה ומסעדות שישרתו את ה' נופשים והמתבודים.

תהיה זו עיר של גנים ופארקים, של שדרות ופנינות ירק. לאורך כל חוף הים, מבתיים בדרום ועד לצפון, ישתרע גן לציה של הטילת. לאורך זה תיושב רצועתים, ועל החלק שיכבש מהים יוקם הגן. לתוש' של העיר לא תהיה עוד בעיות של מים. מכון מיוחד להתפלת מיהים יעמוד על כנו ויספק מים לכל תושבי העיר לכל הצרי' כים, לשתיה ולהשקאה. שאלת הביוב תמצא את פתרוניה על ידי מכון נוסף ל' טיהור ה' מים. שיטתה את מיה-השופכין של העיר אשר יוזרמו לנגב וישמשו גם להשקאת הפארקים והגנים שבבעיר. החלקים היבשים ינוצלו לתע' שיית דשנים. נחל אילון, הוא ואדי מוצררה, יוסה אפיקו דרומה ליפו, ובמרכז האפיק הקיים תעבור רכבת שתוביל מהעיר החוצה לתוכה.

אחד המקומות היפים והמפוארים בעיר תהיה יפו, עם פסגתה. היא תהיה מרכז של אמנות, תעשייה מאגות ומסחר אמנותי. בתל-אביב בת המאה יהיו קיימים מוסדות בריאות לכל דורש, עזרה רפואית תינתן

ראש העיר חיים לבנון נוגס נתח מתוך צלי כבש, במסיבה חגיגית עם חבורת האש במסגרת חגיגות יובלה של העיר שנערכו השבוע. משמאל נראה שלום (סולימאן) כהן, איש חבורת האש, שרוממה את מצב-הרוח של הנאספים.

בים, שלא תהיה גדולה מדי באופן יחסי למדינה, יש לנו די מרחב להתפתח. צביונה המיוחד של העיר יקבע גם על ידי חדשי תרבות שיתקיימו בעיר ובהם יערכו שיעורים, הרצאות וקונצרטים לעם, ויתחנן הקשר עם התנ"ך והתלמוד. זאת תהיה עיר של תורה. מלבד בתי הספר העממיים וה' גבוהים יהיו בה בתי ספר מיוחדים עם פנימיות, אליהם ישלחו יהודים את בניהם ללמוד מכל רחבי העולם. מאחר שעד אז לא תהינה קיימות כבר העדות, אפשר יהיה לבנות בתי-כנסת גדולים ומפוארים שישרתו את יוצאי כל הארצות. תל-אביב תשמש אז מרכז לחבל מאוכלס בצפיפות מרחובות ב' דרום ועד הרצליה בצפון.

כך אני רואה את תל-אביב בעוד חמישים שנה. אולם להגשמת הרבה דברים לא יהיה צורך לחכות עד אז. חלומות רבים יתממשו כבר בשנים הקרובות.

רים. יהיו בה מרכזים למסחר, רובעים לתע' שיה ורובעים למגורים, אולם כולה על כל חלקיה תהיה שוה בשירותיה ובצורותיה.

★ ★ ★

אין צורך להכות

תל-אביב תהיה גם או המרכז הרוחני של הארץ. תהיה בה אוניברסיטה מפות' חת ובה פקולטות להנדסה, למכרות, לימאות ואמנויות. בעיר יהיו פוזורים מוזיאונים לרוב, ובהם מוזיאונים ארכיאולוגיים, שיציגו לר' אחת את ממציא החפירות שיעשו עד אז, ויחשפו את כל עברה של תל-אביב ויפו. מספר התיאטרונות והאופרות יגדלו ולכל אחד מהם יהיה בנין משלו וכן יוקם גם תיאטרון באלט קבוע. מחוץ לתומרות הקיי' מות, התקיימה תזמורת שכונתיות וכן מק' חלולת. כאן יתפתח השיר העברי, המחול ה' עברי, והבד העברי, יוצר נוסח חיים וסגנון

• מועמדים מפא"יים שלא היתה להם זכות בחירה הופיעו ברשימה.

• מועמדים לא מפא"יים שהציגו את עצמם בחוג אחד מצאו את שמותיהם מר' פיעים ברשימת המועמדים של חוג שני, שם

אין מכירים אותם. • סטודנטים-בוחרים קיבלו, לא פעם, עצות מחברי ועדת-הקלפי המפא"יים עבור מי יצביעו, במקרה אחד אף הוצע לסטור (המשך בעמוד 12)

לאן הובילה שיירת סאליבן

כאשר הגיע לישראל אד סולובאן, מלכה האגדי של הטלביזיה האמריקאית, הוא החזיר משפחות רבות בישראל אל עולם האגדה. כי כמעט בכל משפחה, בה קיים היה סימן כלשהו לילדהפלא או לילדת-קסמים, נולדה התקווה כי סולובאן הוא הנסיך הנספך אשר יגלה את כשרונות בן-הפלא, יוציאו לעולם הרחב, יציגו בפני תבל ומלואה, יהפכו לכוכב קולנוע, יזרים כבוד וכסף אל משפחתו של ילד-הפלא.

יותר מכל משפחה אחרת בישראל היתה משפחת פסקלסקי מיפו קרובה לחזות בהתגשמות האגדה. מרים, ילדת-הפלא של המשפחה, צעירה עירנית שלכדה בקרבה את התכונות של כשרון רקוד, הופעה נאה, ודמיון מפתיע לברגיט בארדו, נבחרה להשתתף במסע אל ארץ הפלאות.

מרים השתתפה בשיירה המפוארת של כוכבי ישראל שהוסעה על פני ארצות-הברית, כדי לאסוף דולארים למגבית. היא חזרה לארץ מלאת-חיות כפי שהיא מתארת בסיפורה בעמודים אלה. אולם ברגע בו נחת המטוס שהביא את מרים לישראל, גז החלום כמו במטה-קסמים. מכל התקוות והחלומות שרקמה משפחת פסקלסקי, לא נשאר אחד. ולא היה זה משום שמרים לא הצליחה בהופעותיה. להיפך, בכל מקום בו הופיעה, היא קצרה הצלחה והתלהבות מצד הצופים. ניבאו לה עתיד, ראו אותה בדרך אל קריירה מזהירה. אלא שבאיוזה שהוא מקום, אישם במרחבי ארצות-הברית, נחסמה הדרך.

כי אם לעיני הקהל בעשרות ערי ארצות-הברית, הופיעה שיירת כוכבי ישראל כחבורת ישראליים עליונה וווהרת, הרי מה שהתרחש מאחורי הקלעים של שיירת הכוכבים לא היה נוצץ ועליו כל עיקר. אלא שחלק זה של המסע, לא תואר בעיתונים ולא הוקרן על מסכי הטלביזיה. כל אלה שקינאו בכוכבים שזכו להכלל בשיירה, לא ידעו כי היה זה מסע רחי מרירות ואכזבה, ששערוריות ושברי תות, סיכסוכים ומריבות, שקדו אותו מי עת לעת. איש אינו אוהב לדבר על פרשה זו, גם לא משפחת פסקלסקי. אולם לאלה שקיז להזדמנות שניה שתינתן לנסיך אגדי שיבוא ויגלה את כשרונותיהם ויגלה אותם לעולם, יהיה סיפור אכזבתה של משפחת פסקלסקי מעין לקח.

★ ★ ★ דא סינדרלה, כפה אדומה

כאשר ריווה הנריק פסקלסקי את בתו לארצות-הברית, הוא היה בטוח כי הוא נוסע לממש את אגדת סינדרלה, ולא ידע כי למעשה הוא עומד להגשים את אגדת הזאב והכיתה האדומה. סיכסוכים וצרות היו להנריק פסקלסקי עוד לפני שהגיע לדנבר, פעם היה זה עזריה רפפורט שהפריע לו מאוד, כאשר ניסה באחת הערים להפריד בינו לבין בתו, לשכן אותו במקום אחד אצל יהודים מקומיים, ואת בתו במלון. בפעם אחרת שוב היה זה רפפורט שלא יכול היה לסבול כיצד מבלה מרים עם אביה בחברת משפחות יהודיות, ואינה סרה למרותו כמי רכז הלהקה. אולם כל אלה היו דברים חסרי ערך. מרים ואביה קיבלו סכום של 100 דולאר לשבוע תמורת הופעותיה, ראו את פלאי ארצות-הברית.

דנבר הופיע הזאב של אגדת הכיפה האדומה. הוא הופיע בדמותו של איש-פרסום של ההסתדרות הציונית, יהודי מבוגר וקרה, בעל צורה של נואף מקצועי. היה זה אחרי שמרים היתה בשיא הצלחתה, ומאות מעריצי צים מקרב צופיה צבאו על פתחי דלתה, ביקשו אוטוגרפים, נדחקו לחבקה ולגשקה להצלחתה. בין אלה האחרונים, התבלט אותו איש פרסום ויחסי-צבור, שלא הסתיר את התלהבותו הגדולה ממרים בכל הזדמנות.

כאשר גברה ההתלהבות, והאב שליווה את בתו חשש לתוצאותיה, הוא ביקש מעזריה רפפורט להעיר לאותו יהודי, ולהסב את תשומת לבו לכמה מצוות אל תעשה שבתור-רה. התוצאה היתה מידית. מאותו רגע ואילך התהפך הגלגל. לפתע החלו צוות האשמות נגד הזוג פסקלסקי כאילו הם מנצלים את שהתבטאה בדרישת הוצאות הנסיעה מהאב,

ביקורם לצרכי שגור, החלה רדיפה והצרת-צעד, שהתבטאה בדרישת הוצאות הנסיעה מהאב, שכוונם לא דובר עליהם. מאחר שהאב לא ידע על כך ולא התכוון וטען "אילו הייתם מודיעים לי קודם, לא הייתי נוסע", נעשתה גבית הכספים בצורה של הורדה מקצבתה של מרים שהיתה צריכה להספיק למגורים ולמוון. הדברים התגלגלו עד כדי שערוריות גדולות שהיו פורצות מדי פעם, בהם אימו מארגני המסע, בהשפעתו של איש הפרסום, לשלוח את האב מיד חזרה לארץ, אימו להסגירו לידי השלטונות בהאשמות שונות, האשימו אותו בהכשלת הלהקה. פסקלסקי, שתיכנן תכניות להשתקע בארצות-הברית, לקדם את עתיד בתו באמצעים שאינם בארץ, החליט כי הדרך היחידה להציל את הבת היתה לחזור מיד לארץ. כשחזר, מאוכזב וממורמר, אמר הנריק פסקלסקי: "ברוך השם, שאיך שנסעה מרים ככה היא חזרה. היתה סכנה גדולה, אבל היא עברה. ירדתי במשך הזמן הזה 16 וחצי קילו. אפילו אם יציעו לי אלף פעמים מה שנתנו לי במסע הזה, לא אהיה מוכן לחזור על מין מסע שכזה."

"יכולה הייתי לכבוש את א"

— זאת מרים פסקלסקי —

לשלוח אותו. הוא היה יושב ימים שלמים במשרדי הממשלה עד שבסוף נמאס להם ושלחו אותו.

★ ★ ★ אקרובטיקה על החולות

הגענו בסוף 1950. היינו חודש בשער העליה ומשם עברנו למעברה של בת ים. אבא שהיה רגיל להיות עובד עצמאי, קיבל כל עבודה שהציעו לו, שומר-לילה, חרושת לבירה. אבל הורי רצו שאלמד. הם חסכו כסף, קנו לי כינור ושכרו מורה שהיה בא אלינו פעמיים בשבוע. אחר כך, כשהשי תפר מצבנו, למדתי אפילו יותר.

המורה אמר שיש לי זכרון טוב ואצבעות גמישות. הוא לא ידע שהן עשויות גומי. הייתי מצליחה בלי ספק הרבה יותר בנגינה על הכינור, לו הייתי עושה את התרגילים שאמר לי המורה. אבל כשהוא רק היה יוצא מן הבית הייתי זורקת את הכינור לפינה, רצה אל החולות ומתחילה לעשות תרגילי אקרובטיקה. להנאת כל השכנים והילדים שכבר הכירו אותי.

כיום אנו גרים בבית הסאריה ביפו. כשעברנו לשם לפני כשש שנים, היה הדבר הי ראשון שחיפשתי בסביבה הצופה הזאת, שטח מתאים שאוכל להשתולל ולהתגלגל עליו. גיליתי עד מהרה את שפת-הים, ולמעשה שם למדתי את כל הקונצנים שאני יודעת. בפורים אותה שנה התחפשתי לשד. יצאתי העירה ועל יד ככר מוגרבי התחלתי לעשות את הקפיצות המשונות שלי באמצע הכביש. מיד הצטופפו סביבי מאות אנשים, שביקשו ממני להוריד את המסכה. ראיתי שבין הק' הל יש גם אנשים שאני מכירה והתביישתי שיראו איך אני משתוללת באמצע הרחוב כמו פרחנית. ברחתי.

לרקוד ממש התחלתי רק כשהייתי בת עשר — קצת מאוחר בסביל להתחיל. אחר תי הגדולה התחתנה אז, ובחתונה שהיתה בביתנו ביקשו ממני לרקוד מתוך סרטים על באלט שראיתי, זכרתי קצת את אגם הברבורים של צ'ייקובסקי וזה מה שרקדתי לפניכם. כולם התלהבו מאד ואמרו להורים שלי שהם יכולים כבר לארוז את המוזחות, כיון שלא יעבור זמן רב ואני אתחיל לנסוע להופעות בחוץ לארץ. אני עצמי בקושי הבנתי מה הם אומרים.

בין הנוכחים היתה קרובה שלנו, שהכירה את המורה לריקוד מיא ארבוטובא. היא בקשה ממני להבחן אצלה. פחדתי נורא אבל הלכתי איתה. הראיתי למאי כמה תר-גילים לפני השעור, והיא ביקשה ממני לתר-

התלמידה לאחר שהפסידה מס' פר חדשי לימודים, חזרת תלמידה מרים פסקלסקי לבית-הספר.

מריקה ברוקניידול, אבל אבא שלי לא הסכים..."

עושה לולא מיא. היא היתה לי כמו אם בשבועיים שגרתי, ישנתי ואכלתי אצלה.

★ ★ ★

עמודייתיה בשבועיים

היה חורף ואמא היתה עסוקה בבית-המלאכה. הוחלט שאבא ילווה אותי. כשיבאנו החלו להכין אותנו לשדור. הופענו בתכנית הכללית, אך היו גם הופעות סולו. במיאמי למשל הופעתי בשלוש תחנות סל-ביוזיה שונות בשעות הבוקר, ובערב הייתי מופיעה עם כל הלהקה.

נפגשתי עם המון אנשים שהיכרתי אותם רק מתמונות או מהקולנוע. בלוס אנג'לס פגשתי לפני ההופעה את שחקן הקולנוע אוי פיישר. הוא שוחח אתי ואמר שחבל שאני לא יותר מבוגרת. הוא יעץ לי להיזהר מן הבחורים כאשר אנדל. אחר כך היינו אורחיו של השחקן המצחיק וההיגייני דני קיי.

היינו וראינו כל כך הרבה מקומות ואני שים שהיום אני כבר לא זוכרת כלום. אני בטוחה שלא פחות מאתנו נהנו גם היהודים בארצות-הברית. כאשר סימנו את הופעת הבכורה שלנו בתחנת 'הטלוויזיה', ויצאנו כדי ללכת אל בית-המלון, ציפו לנו בחוף המון אנשים, שבאו עם עשרות מכונות מפוארות. הם ערכו עלינו ממש התנפלות וחטפו את הישראלים הנדהמים כדי לארח אותם.

בטקס חשבנו שהמסע הגיע לסיום טראגי מאד. כשרק הגענו לשדה התעופה, נערכה עלינו התנפלות קבוצת קאובויים רכובים על סוסים. תוך יריות באויר ופנטזיה עצור מה, תפסו אותי ואת המנחה שלנו עוריה רפפורט, והובילו אותנו בדירה למרכז העיר. שם נחדדנו למראה שני עמודייתיה, שלפי כל הסימנים ציפו לנו. אבל עוד לא הספקנו לפתוח את הפה כדי להסביר שקר תה טעות איומה, הופיע פרש נוסף על סוס לבן כשבידו מגילת-חנינה. התברר לנו שזה מנהג עתיק, שכל אורח מכובד חייב בו.

★ ★ ★

לא נערת גומי

במשך כל המסע קיבלתי הצעות רבות להישאר בארצות הברית אצל משפחות יהודיות עשירות, שהבטיחו לדאוג לי כמו לבת. זה עלול היה להיות די נחמד, אבל אבא התנגד בכל תוקף. הוא ידע שאני אחזור לרקוד את הרוקניידול שאני גורא אוהבת. הוא החליט לחזור. בכלל אני לא צריכה לחשוב כמעט. אבא עושה את זה. עכשיו בתכנית קצת לימודים, כי אבא לא מרשה לי להופיע יותר, והכנות להיות שח-קנית קולנוע. זה הדבר שאני רוצה ביותר. אינני רוצה להיות רק נערת-גומי, זה טוב בשביל קרקס ואני לא רוצה להופיע בקרקס. את זה יכולתי לעשות כשמדדנו היה פה, הם הציעו לי להצטרף. שחקן קולנוע זה העניין.

אותם גם לתלמידות המתחילות. עוד באותו ערב העבירה אותי לכתה מתקדמת, ומאז אני לומדת אצלה עד היום בלי כל תשלום. אחרי שנה וחצי הופעתי בדורהמי עם בנות, שכל אחת רקדה לא פחות מארבע שנים. היתה לנו הצלחה מצוינת אף על פי שהיה לנו רק קטע קצר. הייתי אז רק בת 14 וכבר הופעתי כמה פעמים בשבוע בעיר ומחוץ לעיר. אחרי זה הייתי בלהקות של מיא ובאופרה. אבא היה בא לאופרה אחרי כל הצגה ולוקח אותי הביתה. הוא לא הניח לי להיות אפילו רגע בלי השנחה.

★ ★ ★

מברק מאד מוליבאן

ראשונה שגירתה את אד סוליבאן [היתה] אמא. היא קראה בעתון על התחרות, ואמרה לאבא שכדאי לרשום גם אותי. אבא ביטל את הכל, אבל אמא התעקשה ואבא, שהוא בעל טוב, שמע בקולה וכתב. כשקיבלתי את התשובה והתאריך למבחן ב' בית ציוני אמריקה, היה ברור לי שאצטרך לרקוד שם. אבל אבא החליט פתאום להתקוף בשתי חזיתות. היה עלי לרקוד וגם לנגן בכינור.

למבחן הראשון באו כ-200 אנשים. אתי רצו ללכת כולם, האחיות, ההורים והסבתא. אבל אבא חשש שהבחונים יבהלו וזה ישפיע על שיקול דעתם ולכן נשארו האחיות והסבתא בבית ורק ההורים באו אתי. כאשר קראה המזכירה בשמי התבלבלתי ולא ידעתי לאן לפנות. היא הדריכה אותי ונכנסתי. ניגנתי משהו, רקדתי חלס של ברהמס ועשיתי כמה תרגילי אקרובטיקה. אמרו לי שידועו לי את התוצאות.

ההודעה המיוחלת באה שבוע אחרי המבחן. שוב תקף אותי אותו פחד, כמו בפעם הראשונה. הפעם לא ניגנתי והסתפקתי באק' רובטיקה. סוליבאן נראה מרוצה ופעם גם קם ממקומו כדי לראות יותר טוב.

למחרת הודיעו בעתונים על אלה שנבחרו סופית, שמי לא הוזכר בשום מקום והש' למתי עם הכשלוין. מה שהרגיו אותי יותר מהכל היו החברות הקנאיות שלי, שלא פס' קו מלהציק לי, ושמחו מאד שלא הצלחתי. החלטתי לשכוח הכל ולהתחיל ללמוד קצת ברצינות. באותו זמן לא ידעתי אפילו ריקוד סולו אחד.

שבועיים אחרי המבחן, כשחזרתי יום אחד מבית הספר, זינקה עלי אחותי, חיבקה וניש' קה אותי בהתלהבות. כולם הסבירו לי בבת אחת שסוליבאן שלח מברק מחוץ-לארץ, וד' רש שיצרפו גם אותי למשלחת. רצתי מיד אל מיא. לא ידעתי מה אעשה ומה ארקוד. מיא לא התאשה, היא לקחה אותי אליה הביתה ובמשך שבועיים לימדה אותי שלושה ריקודי סולו. אינני יודעת פשוט מה הייתי

והבת הנריק פסקלסקי (ראשון משמאל) ובתו מרים (למטה מימין) במסיבה חגיגית עם הכנר איזק שטרן (במרכז) שנערכה לשיירת כוכבי ישראל. שני משמאל הוא עזריה מנחה תכנית השיירה. למרות הצלחתה הגדולה בסיור — חזרה מרים ארצה, מתעתדת להמשיך ללמוד.

גולה בביתה, ששימש בעבר את הפקידות התורכית ביפו, מבלה מרים את מרבית שעות היום אחרי שובה מבית-הספר. לחבריו וחברות אין לה כמעט זמן. ידידה הטוב עבורו יש לה הוא הכלב גוזו השיער שהביאה עמה מארצות-הברית. שני חזרים בדירה הם חזרי האימונים שלה.

רבי-סמל חיל האויר מאיר
(ראובן 25), מוכן לספר
חסיו עם אביגיל, ובלבד
הוא עצמו ביצע את הפשע.
ן לספר על כך לאשתי,
תיתקתו כל זמן החקירה.

ורק יכזרתי להחזיר את הגלגל אחורנית. הלאי שלא הייתי מכיר בכי-לל את אביגיל סלומון. הכרתי אותה דרך מכיני שהיא קרובה משפחה שלנו, בת דוד של אשתי רבקה. שנה אחרי שעליתי ארצה ולבתי לקיבוץ גבעת ברנר. משפחת סלומון הגיעה אחרי ב'1953. לא הכרתי אותם יותר. השתכחתי את יתר עולי הדרו שבקיבוץ. וזו גם הגיעה רבקה לגבעת ברנר יחד עם נחיתה. הכרתי אותה שם וניסאנו ב'1954.

הורי הגיעו גם הם לקיבוץ וכולנו יחד ובזנו את המקום שנה לאחר מכן. עברנו גור בבאר שבע. אני התגייסתי בחזרה לצו"א. לאחר ששנה קודם לכן סיימתי את לימודי החובה. מקום שירותי היה לא רחוק מקיבוץ. אשתי גרה יחד עם הורי בנגב. אני הייתי בא ללון לעיתים קרובות אצל משפחת סלומון בגבעת ברנר. למעשה הייתי לשם כל שנה כדי להיפגש עם חופש. גבעת ברנר הייתה יותר קרובה מבאר שבע.

את הדירה בת שני החדרים בשיכון צבא-קבע בצריפין, קיבלתי רק בסוף שנת 1956, אז כבר לא יכולתי לבקר בקיבוץ לעיתים לך כך קרובות.

כל אותו זמן לא היה ביני ובין אביגיל
יום דבר מלבד ידידות רגילה שבין שני
נשים יוצאי אותה ארץ. הענין התחיל לה-
ת רציני באחת השבתות לפני כשנה.

אשתי ואני ובנו הקטן, עזרא בן השלוש, וקרנו אצל מספחת סלומון. באנו לשם ב' ששי, וכספחת בידה לנו את הלינה, יצא ש' שאני ישתני בדירה של ציון ואביגיל יילו אשתי רבקה ישנה בדירתה של רחל, וחות של ציון. חזק מאתנו היו שם גם ילדי של רבקה וחבר שלנו שחצטצק בליביו. יאמר שכבו כולם לישון, הבחנתי לאורה המבורה ששנארה דולקת על הקיר ליד ספת אביגיל וציון, שאביגיל מתבוננת ב' יא' הרק. הסתכלתי בה גם אני אבל לא ברנו אף מילה אחת. מפני שחששנו לה' את יתר האנשים שהיו איתנו בחדר. זה נה נמשך עד שתיים אחר צאתה.

ואז ציון התעורר וכיבה את המגורה. נרדם
כולם. הרגשתי כבר אז שאביגיל משתו-
תה. אבל אבלי אולי ידעתי בדיוק מה לעשות,
נגני שמועלין שלי בכל הדברים האלה היה
עם מאד. עד שנישאתי לרבקה כמעט שלא
רמתי בחבורות בכלל, ובטח שלא היו לי
קצת קרובים עם בחורה. אחרי זה באות
ובמות, בקרה אביגיל אצלנו בבית בצרי-
ף. רבקה לא הרגישה טוב ושכבה במיטה.
ביגלל זאת היתה הזדמנות מצוינת להיות
בחדר ביחד.

אכלנו שנינו את ארוחת הצהריים במטבח.
אז, כשאכלנו את העוף, אמרה לי אבי
שבצלחת שלה מצאת את עצם המזל של
ברגולות. היא אמרה לי לבוא לשבת לצידה
שכבר יחד את העצם. היא הצליחה לשבור
העצם ואמרה לי שחשבה באותו רגע אם
היא תשים אותו אי פעם. היא בקשה ממני
לבוא אליה לגשת ברגל.

באתי לשם איך שיכולתי. ציון יצא לעבוד
במאפיה בשש בבוקר. אביגיל היתה צריכה
להתחיל לעבוד בשש וחצי. מיד שנסגרה

גובה המים

מיכה צדוק היה לחושבי כפר סלמה, מה שבייגי, אשכול, חיים כהן ונחמיאס היו לאזרחי ישראל — הסמכות העליונה, היכר לה לחוקק חוקים, ליום משפטים, להטיל הקנסות ואף להעזר בכח הזרוע כדי שהצדק יתקיים. יבוא עת סיפוקו. בקיצור: הוא היה הבריון של הכפר.

בכל בריון דומה מצא גם צדוק את פרוסתו בבגדיה מסיים מתושבי הכפר והעליתם נוספים על חלק מהם, כשלה הצליתם את תפקיבו. אולם כגורביה מסיים מנוה ידע תמיד להבדיל בין ידידים מקורבים, ליהודים פרש את חסותו, ובין תושבים סתם. זה היה הסיבה שהגיעה את חיים לוי, תחת ממכרו ותושב סלמה, לארח לו לחברה אחד מערבי הסמי האחרונים, בבית הקפה אל הכפר. מאחר שגמנה על חוג ידידיו, חשש לוי מכל שט אל היטל.

זו גם היתה טעותו של לוי. הוא לא ידע
י תקציב רופף עלול לערער אפילו ידידות
ציבה. מיד כשראה אותו צדוק, פסק: "20
ירות קנס." ליתר תוקף החרימ את פנס-
כיס שושא לוי בידו.

מנופוזדין של גבייה. למחרת ציפ-
ה לצדוק הפתעה. לוי, הידיד המאוהב,
שלמד את משמעות חוקיהיחיד של
צדוק על בשרו, קרא לשומרי החוק הכללי.
מסערה שמה מארב לצדוק, תפסה אותו
למלחמה — סופר את דמי הכסף.

השבו ויטה צדוק לטעון בבית המשפט הכל לא היה אלא הלצה, ואת הכסף קח כהלחאה על מנת להחזיר. אולם השופט תל-אביבי, אליהו מני, חשב אחרת. לפחות משך ששת החודשים הבאים יהיו שליחי שכול גבוי המס היחידים בכפר סלמה.

ביג"י מכחיש שוב

שנאת בג'גוריוך חושי עמדה השבוע
שוב במרכזו של ויכוח. לפני ארבע שנים
יילה העולם הזה (926), בין השאר, כי:
בפגישת בחיפה לאחר שיחרור העיר, בה
וכח גם חושי, אמר בג'גוריון, בהצביעו על

חשובי: אתה לא תעלה כאן, כל עוד אני
אני אדאג שאתה תרד למקום שאתה
אני לוי! " בחודש האחרון חזר שבתי טבת
ול פרטי פגישה זו, קבע, בהסתמכו על
מקורות מפא"י ומפי עדי-איה, כי בני

מנע באופן הפגנתי מללחץ את ירו של
ווישי באותו מאורע. השבוע כתב ביג'י מכ-
"גב חרף נגד טבת, קבע כי 'דברים אלה —
ללא רק אלה' הם ברות לא שחר...
דורות אחילת" — . מיניו יעדת
רצח רחוקה. רצחם באימונייה דמיון

הוא חושב שיש לו חלק גדול במה שקרה. הוא חושב שיש לו חלק גדול במה שקרה. הוא חושב שיש לו חלק גדול במה שקרה.

ל שכינת ה' עליו וסוחריהם" . . . פתח את ד"ר שלום (חשום הזה 1027, חוסר) את השבוע שמימי. הבית שהעניק רומא עניינים הקנאי לאשתו הבלוגדית, חולק בפרדת שופט השלום בין שני בעלהריה, יאילו ד"ר שלום עצמו ובכנס לבית הסוהר מעשיהו כדי לרצות פסקדין דחוי של אסר ארבעה חודשים.

נידה, בחופה הדרומי של אנגליה, הסתער
עליו לפתע זכרונות מימי התגייסותו...
שממון המחנה הצבאי... טשטוש האינטגר
ראליות... הייהצחאת עם 60 בנות עצב
ניות, רדופות-ערגה... והזיות לילות שמי
רה..."

קטע אופייני: „אטאט למדי' להעריך את טיששוש הזוהר. גלעלי' בחן המון החיילות וכל זאת הייתי שונה מכולן. התחלתי להכין לעצמי המצאות להסכון זמן: גניתי ושמנתי את רובתי מבעוד שבוע. את שני רצתי מבעוד יום. על המזרון צירתי שמי-כה וסדין, כך שבהקוון נראתה המיטה כאילו אך זה הוצעה לשם ביקורת. יומיום חסכתי בדרך זו שעותי, שאותן הייתי מבלה בשם על הכוון המצאות להסכון זמן.“

ובסוף: "היו דברים רבים שהעזרות לא ידעו על המספר הזה ששמו גבריאל זומפה. הן לא ידעו, למשל, שאשתי היא רובה ואבי הוא — פצצה."

את עיקר חציו שמר בן־אמוץ לחבר מע־
רכת מעריב, שמואל שניצר, שתירגם את
הטכסט האנגלי הפשוט של יעל לעברית
קלאסית, הגדושה מלים של מילון. רשם בן־
אמוץ מתחת ליצירתו: „עברית: שין שיץ“.

ישיבה על ענף. ביום הראשון בשבוע שעבר שלח בן־אמוץ את החומר למערכת, ודרכו בכל יום ראשון בשבוע. ביום השני צילצל לשניצר, עורך מוסף העת, לשאול אם הכל בסדר. שניצר, שנפגע עד היסוד, הודיע קצרות שלא ידפיס את הרשימה.

באותו רגע עלתה בלבו של בן־אמון מח־
שבה נוראה: מה יקרה אם שניצר יזרוק את
כתב־היד, ממנו לא נשאר לו העתק? כדי
להציל את יצירתו למען הנצח, מיהר בן־
אמון הירושלמי לתלאביב. שוב זכה להס־
פת מוסר מפי שניצר: "אתה מנסר את
הענף שעליו אתה יושב!"

דֶּרֶךְ־הַמַּחֲשָׁבָה שֶׁל שְׁנֵי צָרִים הִיא כְּפֹתָה.

דן בדאמוץ (פורים 1957)
מה נשמע במה נשמע?

חזריב משלם ליעל דיין 100 ל"י עבור כל המשך של הסיפור, השקיע כספים נוספים בפרסומת ובמימון נסיעתו של שלום רוזנפלד ללונדון, שם החתים את יעל על החוזה. פירסום השקעה זו.

התלונן בן-אמוץ: "מה ההבדל בין עתון
מפלגתי, שאי-אפשר לכתוב בו מילה הפוגעת
ממשלה, לבין עתון שאינו נותן לכתוב
מילה נגד מפעל שהעתון קשור בו? מחר
יגידו שאסור לכתוב נגד אנשים הנותנים
יחדות לעתון!"

המקום הכי מכאיב. בן-אמוץ פנה
רוזנפלד, הממלא את מקומו של העורך
נעדר. הויכוח היה חריף ותמציתי. "אדפיס
הגרשימה במקום שזה הכי יכאיב לכם!"
מס רוזנאמוץ.

המקום שזה הכי יכאיב לנו זה מעריבו
עץ האחר-כך רוננפלד, שלא השאיר שום
ספק כי פרסום הרשימה במקום אחר יגרור
חריזת את פיסטרי בן-אמוץ.
עוד באותו יום טלפן בן-אמוץ לנח מר-
של ושלח לו דיונים שחברותא חתמה על ההצעה

ה' יהיה הלאה?

(המשך מעמוד 9)
דגטית סתק-קלפי, אשר בו היו שמות חברי
מפא"י מסומנים בציגול.

שגיאות מקריות. כאשר תבצע נציגי כל המפלגות לבטל את הבחירות, התגוננו נציגי מפא"י בטענה כי כל השגיאות והטעויות אירעו באורח מקרי. ליגל עקיבא גוף, נציג חירות: "מעניין שתמיד המקריות פורצת לסובת מפא"י."

רק כשנציגי חרות ומפ"ם איימו לפנות לבית משפט אורחי בבקשה לביטול הבחירות, הודיעה מפא"י על גכונותה לביטול הבחירות ועריכת בחירות חדשות.

השאלה היחידה שעמדה בפני מארגני
הבחירות החדשות: היסכים ציבור הסטודנטים
טים האדיש להטריח עצמו שוב לקלפיות?

יש דין ויש דיין

הו — הוד, הוד, הוד! הוד! איך
אהבתי אותו, איך. בחיי. אהבתי
אותו כמו את עצמי. כמו אבא
יהי לי, אינני אביו איך אהב
זה אנשים, איך! איך! עשה הכל
בשביחה! בחיי, עשה. איך דיבר
תמיד יפה על אחריים! איך צחקו
כשדיבר יפה על אחריים! ואין היה
צנוע, המנחם הזה. על עמך דיבר
רק במצב־חרום. ותמיד טובות. לא
כמו אחריים! (מתוך הספרו של
דן בן־אמון על עצמו, בשלושה
בסירה אחת.)

השבוע הספידו חברי מערכת מעריב את
 בן-יאמץ בשיחות פרטיות, שהיו רחוקות
 ולהיות הומוריסטיות. מאז עבר דן הצעיר
 (34) וחובביהם מדבריהם שבוע למעריב,
 בינואר 1956, לא היו הליפותיו אי פעם פחות

נחיקות בעיני העורכים המרצינים של ה-
ברון הסנסציונילשעבר, המבקש עתה לה-
מסולדי.

לא היתה זאת פרשה פנימית. כי השבוע
לל בן-אמוץ סנסציה עתונאית*.

בנו של אדוף זומפה. לפני כחודש
א בנאמוץ בעתון על ספרה החדש של
ל דין, פנים חדשות במדחא. "כראי לרכוש
הספר לפרסום במעריבו" אמר בשיחה
שלום רוזנפלד, חברו לצחצח שלושה ב'
הח אחר.

מה רציון טובו? השיב רוזנפלד. בן-אמוץ יכול היה לדעת כי באותה שעה כבר א רוזנפלד הערמומי בכיסו את החווה תום עם יעל ויין, אותו הסתיר כדי לאפשר למעביד לנהל מסע-פרסומת מתוכנן סתם של ידיעות רגילות.

אשר הוסיף ההמשך הראשון של ה-
זון במערב, עט עליו בן אמוץ בציפור-
של הומוריסט המשחר לסרת. עלידי
זית כמה מקדי היסוד של יצירתה,
זית כמה סממנים אחרים, הצליח כך
לחבר פארוויה לאומי-הגרוניות.

כפ"י שניבא העולם הזה בשבוע שעבר,
ידו את המאבק בין שני הצהרונים מס'
לסיפורה של יעל דיין.

האיש שחולל השבוע מכנה בפרשת רצח גבעת-ברנר מגילה את מוקד התעלומה "אביגיל היתה אהובתו!"

מאת מאיר ראובן

"החבל מתהדק סביב צוארו של הרוצח", פסקה המשטרה. היה זה כיסוי שקוף למכוי הסתום אליו נקלעו חוקרי מדור הביטחון בתעלומת הרצח המסתורית ביותר במדינת ישראל. אביגיל סלומון, נפחיה אמונית ילדת הודו, נמצאה בקיבוץ גבעת ברנר ללא רוח חיים. המשטרה עצרה את בני משפחתה של הנרצחת כחשודים ברצח, אך לא יכלה להוכיח מאומה. השבוע חולל אחד העצורים, רב סמל חיל האוויר מאיר ראובן (25), נכר נאה ושחום פנים, מפנה סנפציוני בחקירת הודו רב סמל ראובן: "הייתי מאהבה של אביגיל". בכך נתן בידי המשטרה את המפתח למניעי הרצח. כשהוא בורר כל מלה ומלה בקפדנות, העלה המאהב המאוכזב את הסיפור הכא על פרשת אהבתו לנרצחת.

רה ללינת בדירה אחרת. אבל הפעם היתה מיטתה של אביגיל ריקה.

★ ★ ★

חקירה במכונת-אמת

מחרת בצהריים נערכה ההליוה. כש רצינו אחריהן לחזור הביתה, ניגש אלינו בדרך אל השער חבר משק והודיע לי שהמוזכר רוצה לדבר אתי. כשניגשתי למוזכר רות כבר חיכו לי שם הצנינים החוקרים. הם לקחו ממני במקום דקות. בדרך למוזכר רות הספקתי לומר לאשתי שתספר שביום שלישי בלילה הייתי בבית ולא בעבודה. היא שאלה: למה? הסברתי לה שזה יום ששי, ואם אני לא הייתי בעבודה יתחילו לברר ואז תלך לנו השבת.

גם אני סיפרתי לשוטרים שהייתי בבית. הם אמרו שאני משקר, ששני אנשים ראו אותי נכנס למשק. מובן שהכחשתי הכל ואחרי התיקנות ביניהם, העבירו אותי החוקרים עוד באותו יום לחקירה במכונת האמת במטה הארצי של המשטרה. גם שם טען החוקר הגיגני שאני משקר בקשר לאותו פרט ושהמכונה מראה את זה בבירור. המי שחתי להכחיש בלי סוף. כל הזמן היתה רבי

מואשם ברצח, שאולי לא אני ביצעתי אותו, אם אמרתי בשתיקה. הוא תיאר בפני בצב עים ברורים מה יכול לקרות לי גם בלי פסק הדין. "אתה תסיד את מקום עבודתך, את הדיר הצבאי ואת כל ידידיך, תמיד ית שדו כך שאתה רצחת את אביגיל". הרגשתי שמשהו זו בלב שלי. הוא דיבר רק חמש דקות ושיכנע אותי בטובות לפתוח את לבי. התחלתי לבכות. בכיתי כמו ילד קטן. לא ידעתי למה. הוא נתן לי סיגריה כדי לה רגיע אותי והזמין עבורי קפה. כשהוצאתי את המלה הראשונה מפי היינו רק שנינו במשרד. הוא הפסיק אותי וקרא לחוקרים שניברג וגפן שיגבו את העדות.

★ ★ ★

מלכודת התשוקה

ספרתי את הכל וכל הזמן לא הפי סקתי לבכות. אמרתי לסלע שלא יא מינו לי אחרי ששיקרת לי להם כל הזמן, אבל הסברתי לו ששיקרת רק בגלל אשתי, לא ידעתי איך לספר לה את מעשי הבגידה שלי. ביקשתי מסלע ושיניברג להסביר לה בצורה עדינה. זה היה ביום ראשון. אבל שחררו אותי רק ביום חמישי בערב.

הדלת מצאתי את אביגיל בין הידיים שלי. נשקתי אותה. היא אמרה לי שהיא אוהבת אותי ורק אותי. לקחתי אותה למטה שלה. המיטה היתה עוד חמה מהגוף שלה. כשקמנו ממנה היא היתה חמה פי שניים, מהחום שלי ושלם ביחד.

היינו נפגשים בתל-אביב או בגבעת ברנר. כל הלילה היינו מחכים לחצי השעה של הבוקר. איך שציון היה יוצא היה הכל מתחיל מחדש. היא כישפה אותי עם הגוף שלה. זהו זה. אני חושב שאז הפכתי לעבד שלה. הייתי מוכן לעשות בשבילה את הכל. ככה זה נמשך חודשים ארוכים. כל אותן זמן הייתי מבקר רק כאשר רבקה לא היתה בבית. הייתי משוכנע שאף אחד לא יודע על היחסים הקרובים שלנו.

★ ★ ★

פגישה מתחת דעץ

באחת הפגישות, זה היה באוקטובר 1958, אמרה לי אביגיל, שאינה יכולה יותר לנסוע לתל-אביב, מפני שאין לה יותר סיבות שתוכל לספר לציון. היא גם אמרה שהיא חושבת שהוא חושד בה. בציון עצמו לא ראיתי שום סימן כאלו הוא יודע מה שמתרחש ביני ובין אשתו. היחס שלו אלי היה כל הזמן שונה. אביגיל ביקשה שבמקום לנסוע לתל-אביב אבקר לעתים קרובות יותר בגבעת ברנר.

הייתי נוסע אליה בערבים, בערך כל שבוע עים והיינו נפגשים בתוך המשק ליד אחד העצים ששימש לנו מקום מפגש. כל המשק היה שני רק אנתנו היינו יושבים שעות, משוחחים על אהבה ומתעלסים. היינו ער שים הכל רק לא באים במגע מיני. לא היה לנו מקום בשביל זה.

היינו קובעים בו במקום פגישה נוספת

ונפרדים. אז התחלתי כבר גם לשקר לאשתי. הייתי מספר לה, בכל פעם שהייתי לי פגישה עם אביגיל, שאני צריך להישאר לעבודה דחופה במחנה עד שעה מאוחרת. אביגיל אמרה לי שהייתה מספרת לציון שהיא נס גשת עם ידידים בתוך הקיבוץ. בכל אחת מן הפגישות סיפרה לי אביגיל, כי ציון אינו מאמין לה. שהיא אמנם מבקרת חברים בקיבוץ. הוא טען שהיא מסתירה ממנו משהו. הפגישה בלילה האחרון לא היתה שונה מיתר הפגישות שלנו. נפגשנו באותו יום ובאותה שעה שקבענו בפגישה הקודמת ש היתה לנו לפני שלושה שבועות. אני באתי מהמחנה הביתה באותו יום בשש ואמרתי לאשתי שעלי לחזור לעבודה ואחזור מאוחר, ונסעתי ישר לגבעת ברנר. בכביש ליד הקר בוך ראיתי זוג שהכרתי אותם מהזמן שאני הייתי חבר במשק. לא נעצרתי כי לא רציתי שיראו אותי, גם הם לא פנו אלי והייתי בטוח שלא הבחינו בי.

כשהגעתי למקום המפגש הקבוע שלנו כבר עמדה אביגיל במקום, עומדת ליד העץ לבושה חולצת וחצאית ועליהם מעיל חורף עבה. שום דבר מיוחד לא היה בפעם הזאת. ישבנו שם, שוחחנו והתעלסנו, אבל לא באנו במגע מיני. כמה דקות אחרי השעה עשר אמרה אביגיל שהיא מוכרחה ללכת מפני שציון מחכה לה. נפרדנו בנשיקה לזה ט ואני פניתי לכיוון השער.

לא ראיתי בדיוק לאן הלכה אביגיל, רק ראיתי שהיא הגיעה למקום שממנו אפשר לפנות לשלושה כיוונים — הביתה, לחדר האוכל, ולבית השימוש. יצאתי אל מחוץ לקיבוץ, ירדתי בשדרה הארוכה המובילה מ הקיבוץ אל הכביש הראשי ולמזלי תפסתי בדיוק טרמפ באוטובוס ריק. שנהגו נסע הביתה לשיכון המזרחי בראשון-לציון, משם לא רחוקה הדרך לשיכון שלנו. המשכתי ברגל הביתה.

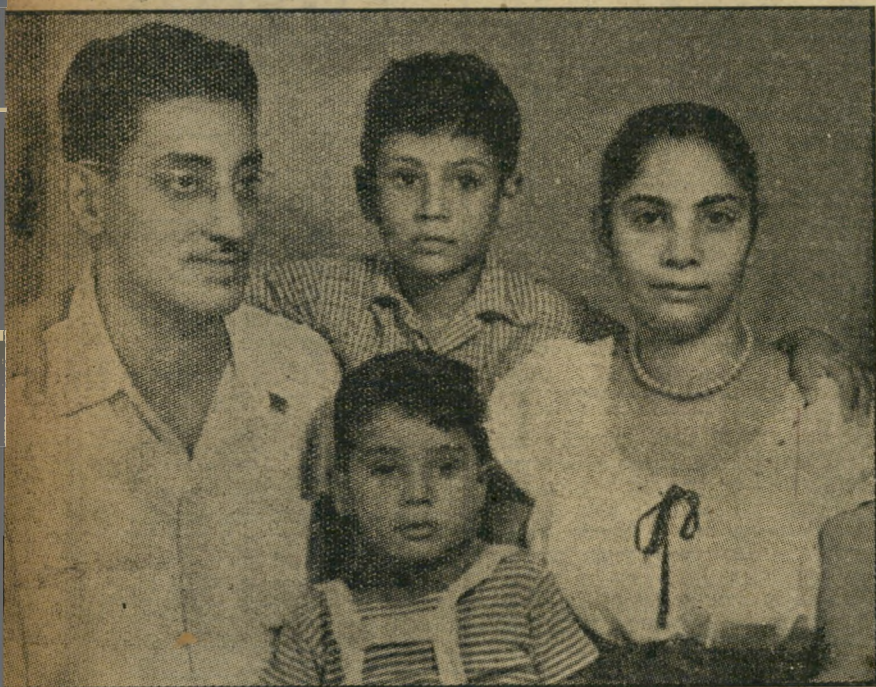
★ ★ ★

המיטה היתה ריקה

ר בקה לא היתה בבית. מצאתי אותה אצל שכנה, ידידה שלנו. איש מאיתנו לא שאל שאלות. זה היה רגיל שאני חוזר מאוחר הביתה. לקחתי אותה מאצל השכנה והלכנו לישון. למחרת, ביום רביעי, לא קרה שום דבר. הלכתי בבוקר לעבודה ובערב חזרתי כרגיל. רק למחרת בבוקר, בערך בשעה 10, קיבלתי למחנה צילצול טלפוני. אשתי היתה על הקו. סיפרה לי שהשכנים שמעו ברדיו כי אשה בשם אביגיל סלומון נרצחה בגבעת-ברנר.

היא שאלה אותי אם שמעתי על זה משהו, ואם אני יודע על זה. אמרתי שלא ידוע לי דבר ואני שומע על זה בפעם הראשונה, וביקשתי ממנה לטלפן מיד לגבעת ברנר כדי להיודע אם זה נכון. אשתי טיל פנה וקיבלה אישור על כך והודיעה לי מיד. המשכתי בעבודה כרגיל, כיוון שבאותו יום שכר אחד מחברי את הוד והיתה הרבה עבר דה. הסברתי למפקד שקרובת משפחה שלי נרצחה. אבל כשהוא שמע על יחס הקירבה בינינו, ושהיא רק בת-דודה של אשתי, הוא אמר: "זה לא דחוף, היא יכולה לחכות".

לא יכולתי ללכת ולספר לו את האמת. לא יכולתי לומר לו שהיא לא רק בת-דודה של אשתי אלא המאהבת שלי. חזרתי הביתה רק שעה לפני המועד הרגיל של סיום העבודה. אשתי הציגה בפני מבקר שהיה חתום על ידי ציון. היו בו רק שתי מלים: אביגיל מתה. לקחתי את אשתי ושנינו ביחד, נס

האהובה בחוג משפחתה

אביגיל סלומון נראית כאן בציי לום מתקופת חייה האזונונה, שנמסר כמזכרת למשפחת ראובן. אביגיל חסובת הגוף, עבדה בבית ההבראה של הקיבוץ, התיידדה עם אורחים רבים בצורה אינטימית, הסבירה למאיר ראובן כי הוא מאהבה היחיד.

לפני ששוחחתי, הזמין סלע את רבקה לרמלה אליו למשרד. הוא שאל אותה אם היא אוהבת אותי, וכשהשיבה בחיוב, שאל אותה אם תהיה מוכנה לסלוח לי אם יתברר שבגדתי בה. אז הוא סיפר לה את כל הסי פור. אחר כך קראו לי. לא יכולתי להסתכל בעיניים שלה. חשבתי שהאדמה תבלע אותי, אבל בסוף התגברתי. החוקרים השוו את ה סיפורים שלנו. זה היה בסדר.

איני הולך לעבודה לפי הוראות המשטרה. אני יושב בבית ויש לי הרבה זמן לחשוב על מה שקרה. עכשיו אני מצטער על כל הענין ביני ובין אביגיל. הייתי בטוח כל הזמן שהיא אוהבת אותי ושאני היחיד אצ לה. אבל רק עכשיו גודע לי שעוד ממנן סיפרה לאשתי כי יש לה הרבה מאהבים, וכי היא לא יכולה להסתפק בגבר אחד.

גם ציון בעלה יכול היה לפגוע את האה סוף, לו היה נותן לי להבין שהוא יודע על היחסים בינינו, כפי שהוא מודה עכשיו. יש לי הרגשה שהיא בכלל לא אהבה אותי. אני חושב שהיא רצתה לקלקל רק את חיי המשפחה שלנו. היא אמרה פעם לרבקה אשתי שהיא מקנאה בנו על שאנו כל כך מאושרים ביחד. אשתי קיבלה את זה בכתף. חבל שרק עכשיו היא סיפרה לי את כל זה. אם היתה מספרת לי קודם אולי לא הייתי נופל במלכודת שטמנה לי תשוקתי.

אשת המאהב

של הרביסטל מאיר, משתעשעת במבנה מיני אטורי של הסאני מהאל. רבקה היא האשה שסבלה יותר מכל אדם אחר שהיה מעורב בפרשת הרצח, הסכימה על אף הכל לטלוח.

יין הנשיא - שמפניה
ברנדי אקסטררה פיינ

ברנדי 777

ורמוט לבן. מתוק

ורמוט דריי

לסעודה-כרמל הוק

ואדום עתיק

מוסקט-לדסרע

**כדמל
מזרחי**

מִיָּקְבִי רֹאשׁוֹן לְצִיּוֹן וּזְכִירוֹן יַעֲקֹב

זמר מונטאן
הרוצח של יום א'

בנראה בקונצרטים עם התזמורת הפילהארמונית. התזמורת טרועת, כי האמרגן לא תיאם את בואו של הכנר ואתה, וכל איך לא תאריכוים פנויים למסרה זו. הכנר יופיע אי פוא בלחיות תזמורת קול ישראל הירושמית, שתורחב במיוחד לצורך זה ובלחיות תזמורת חיסה, ויגנו בארץ את הקונצרט. לכינור של פגניני ושל צייקובסקי . . . נתן אהרממן, האיש אשר היה פעם מלך הפזמון הישראלי, יחזור בקרוב בלימה הקלה לאחר היעדרות של שנים רבות. הוא הבטיח לחבר פזמון למען להקת השריון. בה משחקת כבר השאר בחו, תרצה אתה, שהופיעה בכך קודם לכן על במת התיאטרון הקאמרי. שיר אחר של אהרמן, מלחי שלמה המלך, הלקוח מתוך ספרו האחרון, ספר התיבה המזמרת, יושמע בתוכנית הבאה של להקת סמבטיוו. בלחיות מוסיקה של נעמי שמר . . . לערב שכולו אימפרוביזציה הפכה בתיאטרון הקאמרי הצגת חטוב אימי פרוביזציה שזערכה במוצאי השבת האחרונה. כרגיל, חייב מנהל הבמה לוודא לפני תחילת

ההצגה אם כל השחקנים נוכחים במקום, אך מחמת מולתו לא בוצע דבר זה, ולאחר ההחלטה ההצגה התברר לפתע כי שנים מה משתתפים ערום חסרים. הי אחד מהם, שהופיע כעבור זמן קצר כשהוא צולע על ירכו, היה האקורדיוניסט משה רון, שהוא גם שופט כדורגל. התברר, כי באותו יום שימש כשופט במשחק שוערך בין קבוצת בנייהודה למכבי רחובות ובגלל שיפור טו (השונה) של הקהל, הצליחה המשרה רק בקושי להוציאו חי מהמגרש. ההידרדרות השנייה, של הזמרת ריקה וזאי, הייתה ממושכת יותר. התיאטרון ניסה להזעיק כתחליף את המפיקת הקודמת, אסל איטו, אך התברר כי בתיה לאנצל, אחת הברגות האחרונות הנדבות חיה הררית, שניהת נוכחת באולם, ל"עלות לבימה ולמלא את מקום הזמרת, מעשה אימפרוביזציה. אולם בסופו של דבר הייתה אימפרוביזציה זו מיותרת: ריקה וזאי הגיעה לתיאטרון ברגע האחרון ממש, אחרי שאחד מאנשי התיאטרון התנדב לשמש כביביסיטר לבתה, תחת כיביביסיטר שהיה צריך

זמן קצר כבר ידע קצין התרבות החסינית, כי להצלחתה של כל מסיבה או שגף אין טוב מאשר להזמין בחיית יד טוב ואת התשעה הנדרים במחיר. יד מהירה קיבלה חבר רתי'הומר מעמד של להקה צבאית מוכרת ודרגות סמל לכל חבריה. הם נדדו במדי החאקי על פני אירופה כולה, ממזונה צבא אחד למשנהו. שירתם זיברה רק אל לב בני ארצם — האנגלים והאמריקאים ברומניה הכבושה מחאו להם כף ממש כמו הרומים. הם לא רק השמיעו — אלא גם שמעו. מחזור השירים של הקומפאניון דה לה שאנסון התרחב, כלל ברבות הימים לא רק שירים אמריקאים ורוסיים, אלא גם ישראל ליים — אותם לקחו בביקורם הקודם על־מנת להביאם עתה בביקורם השני.

בשנת 1945 פתסו התשעה את המדים ויצאו לנסות את מזלם בפאריז. הוא לא הורדו להאיר להם פנים, כפי שהתשעה סברו בת מיומנות. לא היה חסר הרבה כדי שהלהקה תפסק, כפי שקרה בישראל לצ'יזאסטון. שהמלו **במקום הנכון**. אלא שהמלו

בקרוב

מילים עם מוסיקה

"את שמי הפרטי", מספר איב מונטאן, המורה השקטן הצעיר העומד להופיע ב"הזר", נתן לי אבי על שמו של איב הקדוש, כעבור שנים של עורכי הדין. הוא היה סבור כי המילים של בכוחו לעזור למי שיוצא להשלים את התורה, הוא לא התכוון, כמובן, למילים עצמן מוסיקה. ואילו את שם המשפחה שלי, בימתי שלי קיבלתי בהופעת הבכורה שלי, באולם ינדח בפבר במאסרי בו הופיעו חובבים שחלמו על קריירה בימתית. מהלך ההוכחות החליט ששם משפחתי האמיתי, ליח, אינו מתאים. באותו רגע נזכרתי, משהו ממך בהדקולה של אמי, שהייתה צריכה לי באיטלקית, כשצאתה לקרוא לי לי לעלות הביתה לאכול, איב, מונטאן! וכך הסתכל איב מונטאן.

אפס בחשבונו. אולם לא בנקל רכש איב מונטאן בן 38 את שמו הטוב בזמן הממלא אולמות הענק בפאריז, בלונדון, במדראש, במוסקבה ובקאהיר. איבז לילי נולד למשפחת איכרים כפרית איטלקית במחוז טוסקאנה ההררי, עקר עם הוריו היותו בן שתים לעירייה של הצרפתים הדרומית מארסי, מקום בו גדל על חופי הים. "בבית הספר," הוא מודה בבילוי, "הייתי תלמיד חלש מאוד. לא יכולתי להתרכז. בחיבור צרפתי, גיאוגרפיה והיסטוריה ימית חזק למדי, אך בחשבון קיבלתי אפס." בילוי הזמן היה גם הוא אופייני לילדי העוני. "כשהייתי בן 10," הוא מספר, "הנחתי להסתתר יחד עם חברים בני גילי במגרסה, והכינו שם לבוא הרכבת. כשהגיעה, דענו לפניה והשתדלנו שחשיג אותנו הרחק מכל האפשר. אך בדרך נס לא נרטנו."

עוֹזֵר בַּמִּסְפֶּרֶת יִשְׂרָאֵל. תְּקוּפַת הַשָּׁנָה
שְׁעִינֵם תְּחִימָה לְבִיב כִּן הַפֶּרֶב הַמֶּאֱרִיִּי
וּמִדָּם מֵאֻד. בְּגִיל 12 כִּבֵּר הָיָה פּוֹעַל בְּבִית
חִירוֹת לִשְׁקִי אֶקְאָוִנוּ, וּבְגִיל שְׁלוֹשׁ
עֶשְׂרֵה כִּבֵּר הָיָה מוּבְטָל. אַחֲרַי מִכֵּן, הוֹעִיד
לִי הַגּוֹרֵל אֶת הַגִּישָׁה הַשְּׂאֻנָּה עִם מֵד
שְׁתֵּנוּ עֲמִידוֹת לִהְיוֹת מַעְרִיצֵינֵנוּ הַגְּדוֹלוֹת
בְּעֵתֵי: הַגְּבֻרוֹת. הוּא הֶפֶךְ לְעוֹזֵר בַּמִּסְפֶּרֶת
יִשְׂרָאֵל שֶׁפָּתַח אַחֲרוֹת. "בְּמִשָּׁן יִנִּים", מִסְפֵּר
הַמֶּאֱרִי לְבִסִּי הַתְּבַגְרוֹת, "חֲשַׁבְתִּי שֶׁאֵי
יִהְיֶה עוֹלָם לֹא קִנְהָה. כִּשְׁחִינִי לְבִדִּי בַּמִּסְפֶּרֶת,
הִסְתַּכַּלְתִּי בְּמֵרָאוֹת וְקִלְלַתִּי אֶת הַגּוֹרֵל שֶׁ
יִנְקֵיל לִי מוֹת כְּזוֹת. אֲנִי טִיפֵּשׁ וּמִכּוֹנֵעַ
וְעוֹנֵה, אֲמַרְתִּי לְעַצְמִי, אֲנִי בִּישָׁן וְכֹלְמוֹנִיק."
אַחַר כֵּן בָּאָה הַמַּלְחָמָה. אִיב מוֹנְטָאן כִּבֵּר
הַסִּפִּיק הַרְפִּיעַ כְּחוּבֹב פֶּה וְשֵׁם, אִיב חִלּוֹם
הַכּוֹכָב אֲשֶׁר טִיפֵּשׁ בְּלָבוֹ בִּימֵי הַסִּפְשַׁעֲשֶׁרָה
הַיִּדִּיב עֲדִיין חִלּוֹם בְּלָבוֹ. הוּא הֶפֶךְ לְפּוֹעַל
בַּמִּסְפֶּרֶת, גּוֹיִס לְצֶאֱבָא וְשֵׁר בְּכָל מָקוֹם
שֶׁמֶצָא שׁוּמְעֵי. בַּהֲדָרָה הַרְחֵב קֵהָל הַיִּדִּיב
שׁוּמְעִים מִבְּיָמָה כְּזוֹת, שִׁשְׁיִנּוֹנוּ הַחוּפְשִׁי
הַמִּיּוּחַד שֶׁל אִיב מוֹנְטָאן הִקְנֵה לוֹ מוֹנִיטִין
עוֹלָמִי. הוּא הַצִּלֵּל אֶת פָּחוֹת עַל בִּד הַקּוֹלֵ
נֹעֵה, בְּבִצּוֹן תְּקִידוֹ הַמְּפֹרְסָמִים בְּשִׁכְר
יֵאֵמָר וּבְצִיד הַמַּכְשָׁפוֹת.

רוצח של יום א'. איב מונטאן, המחבר בהשקפות קומוניסטיות קיצוניות, אהב לחיות חלוטיו דחוק את הנוסח הוועיר בורגני, הפרטו של כל צרפתי ממוצע. את סופיה שבועו הוא אהב לבלות בביתו הכפרתי, בו הוא מספח משקחי של פרה אחת, ארבעה חזירים ועופות. נישואיו עם השחקנית סימון סיניורה, שכתב אתו גם היא מבלי להופיע – מפורסמים ביציבותם לחוגי האמנות הצרפתית.

בבואר לישראל — במסגרת סיור של 18
 חודש במזרח הקרוב והרחוק, אוסטרליה,
 ספרד ודרום-אמריקה — יופיע איב מונ-
 טסאן בלחית תזמורת של שבעה מנגנים
 ניצנים של בוב קאסלה. הכוכבית נבחרת
 24 שירים, ברובם בלודות עצמיות או
 מרעצמיות, מן הסוג שהקנה לו את התור-
 לתו. כבר שמותיהם של השירים יש בהם
 כדי ללמד על תוכנם המיוחד. בין השאר:
 החולות של השכנה, המלחמה על הגנדה,
 נגזת התמורות מאוהב והרוצח של יום א'.

בצל צרפתי ירוק

תשעה גברים בלי נערה אחת, בלי פסנתר ובלעדי תזמורת — זוהי להקת הקומפאניון לה'שס"ט (המור) הער' (בעברית: חברות המור) הער' מלת לבוא לישראל בקרוב לסיבוב ההופעות השני. "אין לנו צורך בכלי נגינה וליווי," הם גומרים. "כל הכלים הקועים בגרוננו חינוג." החבורה החלה את דרכה ממש כמו בצל רוק בישראל. תשעת הבחורים נפגשו וזיה באחת היחידות של הצבא הרפואי, בימי אלמחת העולם השנייה, החלו שרים בצוותא שירים עממיים עזיבונים עצמיים. עכבור

לא בגד בהם לחלוטין: בין הראשונים שהי
טו אוזן לזמרתם, היתה הזמרת קסנת'הקומה
אדית פיפא, אף היא מן המבקרות המזיזות
בישראל השנה. אדית פיפא, שזכתה עמית
בתואר: אמא של הזמרים הצרפתיים הצעי'
רוס, הולטיטה להרבה כי אסור להניח לצעי'
זכר המוכשרים הללו ללכת לאיבוד. בעזרת
יום התשעה להשתלט לראשונה בשירה וב'
תורת'המוסיקה, לקשרים הנחוצים בעלי'
הבידור הצרפתי ולעזרתם של מלחיות ומצ'
ידיים מקצועיים, סיבכו הופעות מחולל באר'
צ'ה'הברית ביסט לכסוף את מעמדם.

הקומפניון דה לה שאנטון, לא היתה זוכה לכך, אילמלא היו הופעותיה טבועות בחותם המיוחד לה של ביצוע המוריסטי רענן, ההופך כל פזמון להצגת מערכון זעיר ומשעשע, שופע במצאות במתיחת היריפות. אך העיקר הוא, כמוכר, הנמרה עצמה.

מאחורי הקלעים

מצעד פזמוני העבר

"היו זמנים" — זה יהיה שמו של מעצב הפומביל מיוחד במינו שתערוך ועדת העשור בחילום התרבות בארצות הברית, מאי לקראת תחילת יום העצמאות הבא. במצעד זה, אותו יכיים איש בצל ירוק ארוך זוהר, ישמעו 37 פומבילים שהיו השלאגרים הישראליים בעשר שנות המדינה, מדווחו והג'יפ דרך אתחתון לי עם סמלת ועד 12 טון. חזר נודד והקטר 70414 את הפומבילים ישביעו במדידת האפשר המצמצם המקוריים, ביניהם הצ'יזבורגר (בחלקו), יפה ירקוני, צדוק סביר, להקת הנח"ל, בצל ירוק, להקת האם, שמעון ישראלי, רמה סמסנטוב ומקהלת הסטודנטים הירושלמיים. סקטעי הקישור שבין שיר לשיר יכתוב דן בראמון . . .

רדג'ירור ריב'ץ, הכנר האמריקאי הטיפולי העציר שיבקר בקרוב בארץ, לא יופיע

להגיע ולא בא . . . אדרה טוטר
הצגת — זהו התואר הבלתי־רשמי בו
זכה איש הנחלת התיאטרון האמריקאי אברהם
בוגאטיר. אחד ממנהיגי התיאטרון האמריקאי לע
רוך בכל הצגת בכורה טוט־הצגות, בו
מפקיד כל משתתף פתח חתום הכולל ייחוש
על סיכויי ההצגה. מסתבר, כי בוגאטיר זהה
ביותר בשל האופטימיות המוצקת שלה.
הוא היה היחיד שניבא — הצגת בגלל
חזרה תעבור את ההצלחה — ועתה הגיעה
ההצגה ה־150! הפועה. סיכויים רדומים נתן
גם למלאך האבי, שהגיע כבר ל־75 הצגות,
ועוד המסך נטוי. ייחוש הנועז האחרון של
בוגאטיר: כי הצגת בית הבובות תעבור את
ה־150! כל אנשי התיאטרון מתפללים לנצח
חיונו של הפעם.

תדריך **הצגות**

● **הסותר מוונציה** (הבימה) — ה-
נסינות להגן על שילוק היהודי, לא הר-
עילו לשילוק, אולם הזיקו לשקספיר.
נורה (התיאטרון הקאמרי) — מוצג
היסטורי-תיאטרוני מימי האומת האשה לעצ-
מאותה. תנה מרון — זאת ואמרת מעולה.

אנפּרה

● **זה טראוויאטה** (האופרה הישראלית) — אמלינה דה'חיסטה, בתפקיד היראשי, יפה ומוכשרת כל־כך, עד שאפשר לשאת גם את כל השאר.

תערוכות

● **תור הזהב של אמנות חז"ר לאנר** — (ביתן הלנה רובינשטיין) — רמב"ן, רנדס, פרנס האלם וכל השאר. אסור להחמיץ.

בידור
● **איב מונטאן** (היכל התרבות) —
ראה לעיל.

מצעד מקלטי אמ"מ

מודלים 1000

מודלים 1000

מודלים 1000

מודלים 1000

מודלים 1000

מודלים 1000

מודלים 1000

המכשירים

אמפא בע"מ

תל אביב חיפה ירושלים
אלכנים / אסאכנים

על משחק השבת, בו ניצחה מכבי תל-אביב את מכבי נתניה בתו-צאה 0:3 ועלתה למקום השני ב-טבלת הליגה, כותב שייץ גלור:

לפני שמתחילים, יש לי משהו מעניין ש-בילבם, אם אתם או-הבים סקאנדלים או קודם כל, מול שיש עוד אנשים שקור-אים ספרים. אחד מ-אלה בא אלי ואמר לי שבספר שקראים לו האנציקלופדיה עברית, זה ספר ש-יש גם קטע עלי. רצתי לראות את האנ-ציקלופדיה, כרך י' עמוד 845, ולא תאמינו, באותיות שחורות גדולות אני רואה שם כתוב: גלור יהושע. שמחתי שסוף-סוף זר-כים גם הכדורגלנים להכנס לאנציקלופדיה. עוד לא הספקתי להיות לגמרי, ואני ממשיך לקרוא וכבר אני רואה טעות. תני-אלו כל ילד ברחוב אם הוא לא יודע שה-כינוי שלי זה שייץ. והנה שם כתוב שה-כינוי של יהושע גלור זה ויליוס. המשכתי לקרוא ונעשה לי חושך בעיניים. כל כך הרבה טעויות במקום אחד עוד לא ראיתי אף פעם. תראו את מה שקראתי שם, ותראו אם לא תצחקו: "גלור יהושע (1831—1885) משפטן אוסטרי ויהודי מומר, עיקר פעולתו המדעית היתה בחקר המשפט הפילילי". שכל כך הרבה משפטים פיליליים יהיו למי שהו-שב ככה. אף פעם לא הייתי מומר, ובאוס-טריה הייתי רק בשביל לשחק כדורגל.

תחול ועכבר בלהגנה. את ההפתעה השניה השבוע קיבלתי בנתניה, כשנסענו לנתניה לשחק שם נגד מכבי. לא צריך לספר לכם שנתניה זה הנאחס של מכבי תל-אביב. זה המקום שאנחנו תמיד או מפסידים או יוצאים בכבוד בחיקו. לא צריך לספר לכם על שיטת הבונקר של מכבי נתניה, שכולם נסגרים בהגנה ולא נותנים להתקוף. כינוי בטוחים שהפעם הם יעשו לנו בונקר כזה, שנצטרך להביא טאנקים כדי לפוצץ אותו. אבל התברר שטענינו. המאמן החדש שלהם, דוקטור, לא אחוז בשיטה הזו, ואחרי מספר גישושים ראינו שהפעם אין לנו עסק עם בונקר אלא עם פילבוקס. מכבי נתניה שיחקו אתנו משחק של תחול ועכבר. למי-רות שלא עשו בונקר הם שיחקו רוב הזמן בהגנה, כשהם מתקיפים רק עם שניים של-מה עוזרים ולאברהמילה בנדורי לא היתה כמעט עבודה.

תיכף בהתחלת המשחק התחלנו להתקוף. פעם גולדשטיין בעט חזק לשער, אלא ש-במקרה פגע הכדור בראשו והופץ הצידה. החלוצים של נתניה עשו איזה ניסיון או שניים להשיב התקפה, אבל חוץ מהיינו, אי-אפשר לתת לאיש מהם את הציון: יעיל. רק אחרי חצי שעה בערך, הפסיק לרעד לנו הפופיק. פלשל, זה שבפחות משלושה שיערים לא יורד מהמגרש בזמן האחרון, הכניס את השער הראשון ובתוצאה של 0:1 הסתיימה המחצית.

נצחון משכנע. במחצית השניה רצינו להגדיל את היתרון, כי עם 0:1 אתה לעולם לא יודע מה יכול לקרות, כמו שנאמר: טובים השניים מן האחד. שלוש דקות אחרי תחילת המחצית בעטתי בעיטת קרן. הכדור שהרבצתי הגיע לגולדשטיין, והוא מסר אותו לנחמיאס שהכניס מהזווית בומבה לשער. שער כזה יפה באמת כבר לא ראיתי הרבה זמן. אחרי זה קיבלנו בטחון ושלטנו על המשחק. היו עוד הרבה כדומנויות, אלא שהמחולל היה אלה כהן.

הנתניהים סגרו את המרכז, משום כך החלטנו לשחק באגפים ורק פלשל נשאר באמצע, כדי לדחוף את הכדור כשצריך. בדקה 65' מסר לי פלשל הרגל, כשמדתי איהו עשרים מטר מהשער כשלפני המגינים. הם היו בטוחים שאני אתחיל להתקדם עם ה-כדור לשער והתכוננו בזה. במקום זה אני עצרתי את הכדור במקום ובעטתי. הר-בה אנשים לא ראו את הגול. הכדור פגע בצוואר יוצא החוצה. אפילו השופט לא ידע בדיק אם הכדור נכנס או לא, אבל הוא ראה שמחבקים אותי והבין שהוא צריך לשרוק.

אני יודע שתגידו: אה, מה זה לנצח את מכבי נתניה, סתם קבוצה שנמצאת במקום השישי בליגה. או ליריעתכם. זה הנצחון המשכנע ביותר שאינו קבוצה שהיא ניצחה את נתניה על מגרשה בשנתיים האחרונות.

האם שופטי הכדורגל הם אשר גורמים להתפרעות הקהל? מי שופט את השופטים?

יושבראש חדשונים
יש דין גם לדינים

כשופטים ראשיים, וניתנה הזדמנות לשופטים צעירים לעלות. מצב זה גם איפשר לאיגוד השופטים לבקר יותר את חבריו. כי בגמר כל משחק, מקבל שופט הליגה הלאומית מכתב ובו הערות על השגיאות שעשה ב-משחק. לפעמים מצורפת למכתב התראה: אם יחזור על שגיאותיו, לאחר שהעירו לו עליהן הוא עשוי להיות מוצא מהשלישיה במשחקים הבאים.

★ ★ ★

כד השופטים ביציע

מה קרה איפוא בשבת שעבר? אחריו שני משחקים קודמים, בהם היה הנדנוד צריך לששש כשופט רא-שי, התבטלו העונה, הוא קיבל לשיפוט את המשחק בין הפועל תל-אביב להפועל חיפה. היתה זו הפעם הראשונה שאלה לשופט בפי-ני קהל כה רב. הגבירה את ההתרגשות ידיעתו, שביצע נמצאים כמעט כל מבקרי איגוד השופטים שבאו למגרש זה מחוסר משחקים אחרים באותה שבת.

את סבירו של הנדנוד: "לפני המשחק יתנו לו הוראות מדויקות כיצד עליו לנהוג ב-משחק זה. אולם הוא רצה כנראה לקנות במשחק זה את עולמו בבת אחת. במקום לשלוט במשחק הוא רצה להוכיח יופי. יש לציין לזכותו שהפסיק את המשחק כאשר ראה שסגל, כדורגלן תל-אביבי, נמצא במצב של גרוג והתקשקש להוציא מהמשחק. גם החלטתו לפסוק מכת-עונש נגד חדרורב כש-זה הקפיץ את הכדור שלוש פעמים, היתה נכונה מבחינת חוקית אלא שהיתה משנה מבחינה טאקטית. הוא שבח שלוש פעמים שני קבוצות אלה יש מסורת עקובה מדם, עוד מהתקופה שלא היה קהל פראי כזה — עוד בתקופת החלוציות. שחקני הפועל חיפה הגיעו למקסימום הנוקשות הגופנית שלהם, ומבחינת הכושר והמבנה שלהם הם מגיעים עד לגבול המותר אפילו כשהם משחקים פייר. ניהול המשחק הפעם גרם אמנם לעצ-בנות והתחממות, אולם לא השפיע על מהלך המשחק. אני סבור כי אם יקבל הדרכה מתאימה ויקלוס דברים כפי שאומרים לו מבלי לחפש יוצאים מהצד, כי לו כל הנתר-נים להגיע למעמד מכובד."

אולם בעית כשלוש השופט אינה בעית של הנדנוד בלבד. יותר ויותר מקרים של כשלוש שופטים מובחנים על עובדה אחת — חוסר אנשים מוכשרים לתפקידיו שופטי הכדורגל. השופטים של היום הם בשטח — כלל אנשים שאינם יכולים להתבלט בשטח אחרים, מה שאינם עוסקים שיש בכוך ופר-סום — השיפוט. שחקני כדורגל לשעבר אינם בוחרים במקצוע זה — כי הוא אינו נוסח עמו רחמים. והכדורגלנים הרגילים לטובות הגנה לא יורצו במגרש שלא על מנת לקבל פרס. משום כך יכול הפתרון לבעית השופט בישראל לבוא — רק אם השופטים יהפכו מחובבים — למקצועיים.

מאגדים באיגוד משלהם, שהוא אולי ה-מאורגן והמסודר ביותר בממלכת הספורט הישראלי. 250 השופטים המאגדים באיגוד שופטי הכדורגל מדורגים בדרגות שונות, המקנות להם את הזכות לשפוט במשחקי ליגה נמוכה או בליגה הלאומית. איש שופטים אלה לא קינה לו מקום של קבע בליגה מסוימת בזכות שמו או מעמדו, אלא מדי שנה בשנה הוא חייב להוכיח את רמתו המקצועית, לפיה נקבע מעמדו.

בגמר כל עונה יוצאים כל שופטי הכדורגל לשלושה ימי מבחן, שם הם עוברים בחינות תיאורטיות ובחינות כושר גופני. את המבחן המעשי עוברים השופטים שעה שהם שופ-טים על המגרשים. בשני סוגי מבחנים אלה על השופטים לאסוף מספר נקודות, המקנה להם את דרגתם לעונה הבאה.

למעשה יש שתי מסגרות לשופטים, ה-מסגרת המחוזית, ובה נכללים השופטים בליגות הנמוכות, בליגה ב' ומטה, והמסגרת הארצית הכוללת את שופטי ליגה א' ואת שופטי הליגה הלאומית. על מנת להשיג דרגה ג' בליגה המחוזית, המקנה לו את הזכות לשפוט בליגה ג', חייב שופט לאסוף בסוף העונה לפחות 41 נקודות מתוך 100 אפשריות. וכדי להגיע לדרגה א' בדירוג המחוזי, כלומר לקבל לידיו את הזכות לש-פוט במשחקים קובעים בליגה ב', הוא צריך לאסוף 61 נקודות. שופט מצטיין בדירוג המחוזי, מקבל משחק לנסיון לפני קהל, ואם הוא מצליח הוא מועמד לסגל השופטים של ליגה ב'.

רק שופט שהיה שופט קבוע במשך שני-תיים בליגה ב', ושצבר 81 נקודות, יקבל תפקיד שיפוט בליגה א' הארצית, וזאת רק במקרה שהתפנה מקום לשופט. כדי להגיע לדרגה א' בליגה הארצית, על מנת לקבל את הזכות לשפוט במשחקי הליגה הלאומית, צריך שופט לצבור במשך העונה 86 נקודות. אלה האוספים את מספר הנקודות הגבוה ביותר, מקבלים מעמד של שופט בינלאומי.

★ ★ ★

ארגון של קצין מבצעים

כיצד ניתנות הנקודות לשופ-טים? את רוב הנקודות מקבלים ה-שופטים כתוצאה מהתנהגותם על המגרש. גילה השבוע מיכאל חדשני, יושבראש אי-גוד שופטי הכדורגל בישראל, כיצד מבוקרים השופטים: "כל שופט בליגה הארצית מבוקר בכל עונה בששה משחקים, שלושה בסבוב הראשון ושלושה בסבוב השני. מבקרים מ-טעם איגוד השופטים, בעיקר שופטים ש-פרשו, מבקרים במשחק בו הוא שופט ומ-מלאים דו"ח מפורט.

"יש דו"ח שאלות שונות כמו: האם ה-משחק קל או קשה לשיפוט? האם הוא הוגן ובלתי תלוי בהחלטותיו? ועל כל שאלה מקבל השופט ציון. הוא מקבל נקודות גם בהתאם להופעתו, תלבושתו, מצב-רוחו, עצ-בנות, צורת שריקתו, תנועותיו, ויעילותו. בהתאם לדו"חים אלה נקבע מעמדו של השופט. אולם אין מחכים עד לסיום העונה. אם באמצע העונה יורד שופט מהממוצע השנתי של נקודותיו, הוא מורד בדרגה. כך למשל, אחרי שמשח הנדנוד קיבל עכבר, שיפוטו הגרוע במשחק של השבת שעברה, מספר נקודות זעום, והממוצע השנתי שלו הורע, הוא נשלח לשפוט כשופט קו ב' ליגה א'.

בעונה הנוכחית חלה מהפכה בצורת ה-שיפוט בליגה הלאומית. בתום העונה ש-עברה היה מצבם המוראלי של השופטים נמוך מאוד. אז היה נהוג ששופט ראשי הוא שופט ראשי במשך כל העונות, ושופטי הקו נשארים תמיד שופטי קו. מיכאל חדשני קיבל על עצמו תפקיד של יושבראש ה-ועדה הטכנית ועדת המינויים, ניגש כמו קצין מבצעים לבצע ריאורגניזציה בין ה-שופטים. הוא החליט אז על הקמת צוותות של שלושה שופטים, שאינם מתחלפים, וש-בכל שבת משמש משהו אחר מהם בתפקיד של שופט ראשי. על ידי ריאורגניזציה זו, ניתן למספר רב יותר של שופטים לשפוט

גם המהפכה שהתרחשה השבוע בצמרת הליגה הלאומית בכדורגל, לא האפילה על משחק כדורגל אחד שהתקיים בשבוע שעבר. למרות הסולחות למיניהן, יסאר המשחק בין הפועל תל-אביב להפועל חיפה, שהתקיים בשבת שעברה ביפה, חרות היטב בזכרונם של הצופים בו. כי הברוטל-יות חסרת-התקדים שהתגלתה בו, וחוסר-האונים של השופט שנהל את המשחק, שלא יכול לשלוט בשחקנים ולמנוע התפרעות, יוסיפו להסעיר את קהל חובבי הספורט.

במרכז הסערה עמד שופט נמוך קומה בעל פני ילד, משה הנדנוד. היה זה הוא שספג במשך השבוע את מטר העלבונות וההאשמות הגדול ביותר שספג אי-פעם ש-פט כדורגל בישראל. "הנהלת איגוד השופ-טים אשמה במה שהתרחש במגרש!" הח-ליטו עתונאי ספורט ותיקים. "איך שולחים שופט כזה למשחק כזה? מקשים מעין אלה גם מביאים להתפרעות הקהל והשחקנים הם יחז, אמר הקהל.

לרצע אחד שכחו כולם את האדם המס-תור מאחורי המדים השחורים והשורק ב-משרוקית, ראו בו מפלצת שכל מטרתה להרוס משחקים ולשלוט את הגאת הקהל. אולם דחקא דמותו של משה הנדנוד היתה שונה מהדמות אותה תיארו לעצמם הצופים. כי הנדנוד, שהיה בוממו שחקן כדורגל בפולין — עבר קורס שופטים בארץ לפני-שבע שנים ועלה רק השנה לשפוט בליגה הלאומית — הוא לדעת ראשי איגוד השופ-טים הישראלי — "אחד השופטים המבטיחים והמוכשרים ביותר בארץ, שיתפוס לו ב-עתידי מקום של כבוד בין השופטים." עוד יותר מזה: הנדנוד נמנה על סוג השופטים האהבים את הכדורגל עד כדי כך, שהם מוכנים להקריב למענו הכל. בלהיטותו ה-רבה אחרי כדורגל פוטר הנדנוד ממקום-עבודה אחד אחר השני, ולהיטות זו היא שגרמה לבסוף גם לגירושו מאשטו.

אולם למרות עובדות אלה, אין מגוש מן השאלה: כיצד ניתן לשופט חסר-נסיון ב-משחקי ליגה לאומית לשפוט במשחק כה מכריע?

★ ★ ★

מבחן לשופטים

הזל אוהדי הכדורגל יודע הרבה מאוד על כל אחד מהעשרים ושניים הר-ב כדורגלנים המופיעים לפניו במשחק. אולם הוא יודע מעט מאוד על השחקן ה-23 — על ציבור שופטי הכדורגל. שופטי הכדורגל

כדורגלן הפועל חיפה גינבורג
הם פאוליטיים אפילו כשמשחקים פייר

מטבע על הקו

כאשר נפתחו חגיגות יובל תל-אביב בעצי רת חגיגות בהיכל-התרבות, בלטה בהידורה, מלבד ראש הממשלה, דמות מרכזית נוספת — הרמטכ"ל **לסקוב**. התברר כי בשעה שהתקיימה העצרת ישב לסקוב בירור שלם והאיון להרצאה בהיסטוריה של ה"ד"ר **יעקב טלמון** . . . נרגז מאד בימי החג היה גם ראש עיריית תל-אביב לשעבר וכיום ח"כ הצ"ח **ישראל רוקח**. אחרי שלא הופיע באופן הפגנתי בטקס במוזיאון תל-אביב, עקץ רוקח בכנסת את חברי סיעתו. כאשר עלה לנאום בדיון על תקציב משרד האוצר בכנסת, הודיע רוקח: "המומחה ש' לנו לעניינים אלה נסע אתמול ואני מוכרח למלא את מקומי, אעשה זאת בפחות כשרון אבל אשתדל לעשות זאת". שיעס אותו שר האוצר לוי אשכול: "מיהו בעל ה' כשרון?" השיב רוקח: "כל חבר סיעתנו ששמו מתחיל בס' נסע. שמי מתחיל בר' . . . חרף במיוחד בכנסת היה גם שר המשטרה **בכור שלום שיטריט** אשר בעת הדיון על תקציב משרדו השמיע את אחת האימרות הקלאסיות האופיניות לו: "במקום שם אין בני-אדם, שם לא יכר לות להיות תאונות" . . . בין שאר תח' ביביו של הכנר **יהודי מנחם** נתגלתה השבוע חובבות נוספת: הערצתו לסופר ה' פילוסוף הגרמני קונסטאנטין ברונר, שקנה לרעיונותיו מעריצים בכל רחבי העולם. בכל מקום מחפש מנוחין את החוג המקומי של אוהדי ברונר, וכשמצא כזה בתל-אביב ה' פיע באסיפתו בשבת בבוקר, דיבר בגרמנית צחה ובצניעות רבה על השקפותיו. בין השאר: על האדם לחזור להבנת הטבע, ה' חיות והזולת, כדי להתגבר על האגואיזם האישי שלו. . . כאשר נשאל ראש המועצה המקומית של אילת **חנוך נר**, מה יוסיף אילת התואר עיר, שיעניק לה השבוע שר-הפנים, השיב: "שואלים אותי מה יתן לאילת התואר עיר, ומה גותן לילד זה שהוא בר-מצוה? השם נועד במקרה זה רק לסמל משהו" . . . המיליונר היהודי אמריקאי **ישראל רוגוזין**, שהקים את מפעל הברבורית באשדוד, וזה בימים אלה למתנה מהקרן הספרותית של יהודי אמריקה. המתנה: פסל בגודלו הטבעי, מעשה ידי ה' פסל רנה שאפשאק . . . נסיון מאלף ונר עז בשטח גבית התרומות עבור נפגעי שיתוק הילדים, נעשה השבת ברמת-גן על-

• הכוונה לח"כ ספיר וטרלין.

קריניצי פותח את מצעד הפרטות על מדרכות רמת-גן*
הדרך לשמים רצופה מטבעות טובות

מלית ושמה תשוקה שתיאטרון האהל עומד להציגו בקרוב, נקרא פעם בשם ליל הפוקר, על שם משחק הפוקר העומד במרכזו. **בצלאל לונדון** המשתתף במחזה זה, וה' צריך להסב ליד השולחן לשחק פוקר אמי תי יחד עם כל השחקנים, נתקל בבעיה קשה: הוא לא ידע את המשחק. **נתן כוגן**, שחקן הקאמרי שהושאל לאהל לצורך מחזה זה, התנדב ללמד את לונדון את כללי ה' פוקר. המשחק כל-כך מצא חן בעיניו עד שקפץ עם ידיד לאחד ממסעדות המשחק, והפסיד מפרעה על חשבון המשכורת ש' יקבל . . . **שלמה ברישביט** שחקן הבימה היה צריך להופיע בחוג הבימה ב' ירושלים. הוא נכנס למונית שעלתה ירר ש'ימה ונימנם. כשהתעורר בסביבות הר' טוב, החליט להתל בנהג. "תסלח לי, נהג", שאל הוא, "האם יש לך תחנה גם על ההר או רק בהדר?" הנהג הנדהם החזיר ועצר את המכונית. "לאן אתה צריך לנסוע?" "מה זאת אומרת", השיב ברישביט, "אמרו

גי', לא הספקתי לשמוע את השידור עד הסוף כי הגיעו אלי שני אורחים, השגרירים של ברית-המועצות וצרפת". שיסע אותו ח"כ **אירוב הכהן**: "הייתם שלושה בסירה אחת" . . . הקריקטוריסט **יוסף כס** הסביר השבוע מדוע אין הוא משתתף בתערוכת ה' קריקטורות הנערכת עתה במוזיאון לאמנות חדישה בחיפה. הסביר בס': לפני שנתיים יצא כרך ו' של האנציקלופדיה העברית, ובו פרק מיוחד העוסק באמנות הציור ב' ישראל. הפרק נכתב על-ידי ה' **פנחס שיף**, מנהל המוזיאון לאמנות חדישה ב' חיפה. בפרק זה כתב שיף: "קריקטוריסטים ממש אין בארץ". בס זכר לשיף את פס' קנות, לא הסכים להצטרף לתערוכה של קריקטוריסטים ששיף גילה אותם לפתע בארץ . . . חרם מיוחד במינו הטיל גם המחזאי **יגאל מוסינזון**, הממשיך בהופ' עותיו כשחקן במסגרת המחזה שנכשל ב' אהל: השבת השחורה. בהצגה שנערכה ב' חילת החודש לתלמידי בתי-הספר התיכוניים, בה התכונן מוסינזון להשתתף בסימפוזיון בתום ההצגה, נמכרו לתלמידים כרטיסים עליהם צוין בפירוש במסגרת מודפסת: "ה' כניסה לעתונאים, אמנים, ושחקני-תיאטרונים אחרים אסורה בהחלט". . . המחזה חש'

ידי חברי הלשכה הצעירה של עיר-הגנים, שניסו בערים שיטות, אותם עומדים להנהיג בקרוב גם בשאר ערי הארץ. ליד קולנוע אודע הוקמה במה, עליה ישבה תזמורת מכבי-אש, על הכביש צוירה מטבע גדולה, לפניו נצב פס לבן רחב באורך של עשרה מטר, שהעוברים ושבים היו צריכים למל' או במטבעות. ראשון התורמים היה ראש עיריית רמת-גן **אברהם קריניצי** שהופיע עם שקיק גיליון שקוף, מלא מטבעות בנות עשרה גרוש, אותן פיזר לאחר נאומו הקצר לאורך כל הפס הלבן. הנסיון הנועז הצ' לית, במקום 500 ה'י שקיז המארגנים לאסוף, הם אספו 800 ל"י.

★ ★ ★

חרס על כרטיס

בנאמו השבוע בכנסת גילה ראש הממשלה **דוד בן-גוריון** כי רק אחרי שמע ב' קורת על תכנית שלושה בסירה אחת המשר' דרת בקול-ישראל, הוא החליט לשמוע את שידור התכנית. הזדמנות לכך ניתנה לו כש' היה השבת בשדה-בוקר. "אולם", אמר ב'

* מימין: כיסוי הפס הלבן במטבעות. משמאל: קליעת מטבעות למסרה המצוינת על הכביש.

אכשיל הופיעה

דגל

ice

20 סיגריות 280 פרוטה

אנגליה צופתית

עברית, ערבית, פורטוגזית, ספרדית, רוסית, גרמנית, קורסים מיוחדים לעזרה ל- תלמידי בתי ספר תיכוניים ויטודיים. הכנה לכל המבחנים. דיפלומה צרפתית, קמבריד' ותעודת בגרות. קורסים מזורזים עם 3-5 תלמידים בשעות הבוקר. שעורים פרטיים. שיטות ברליץ המפורסמות הוכחו ב-80 שנות נסיון בכל העולם.

ב"ס ברליץ
וח'נחלת בנימין 2 ת.א

פרי הדר טרי בשפע אכילת בפני אחילת השפעת חוסנת

כאם הונם

אמישראגז

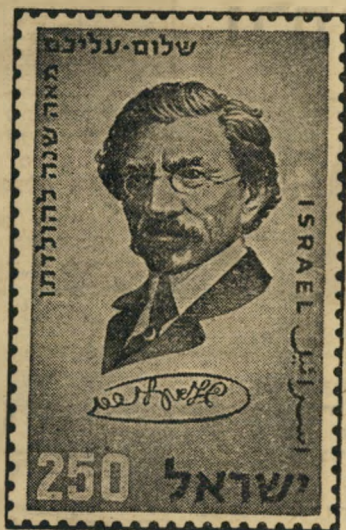
ציוד מעולה * שרות אדיב ויעיל * הספקת גז סדירה * מכירה בתשלומים * סניפים וסוכנים בכל הארץ לשרותך.

לי בפירוש שאתה נוסע לחיפה. הנהגה הישראלית ביקש אלפי סליחות ויצא מהמכונית לעצור מכונית שתחזיר את ברישביט לתל אביב. לבסוף נכמרו רחמיו של השחקן על הנהגה והוא אמר: "תגיד, גם בירושלים טוב?". אחרי שנענה בחיוב הסכים להמשיך ולנסוע לירושלים. . . . כאשר הופיע תיאטרון זוטא של זיגמונד פורקוב באחד הקיבוצים בגליל, היה אחד מהצופים דרוי צעיר מדלית אלכרמל בשם דניאל זעירי חלבי. חלבי שראה כי התיאטרון מורכב רק משלושה אנשים, היה בטוח שזה תיאטרון זוטא, תל אביב. "ההצגה שלכם עשתה לי שמחה. תעשו לי את הכבוד ותבואו לבית של המשפחה שלי בדלית אלכרמל ותתנו לנו הצגה". . . . שופט האגרוף והכדורגל משה גרנובסקי, שעלה מפולין, שם היה לו מעמד של שופט בינלאומי, מתעקש להופיע במשחקים בהם הוא שופט בחולצה דהויה ובלויה, סיב לקבל חולצה חדשה. התברר כי את החולצה הישנה הביא עמו מפולין, ואין הוא מוכן להחליפה בשום פנים, בהאמינו כי היא מביאה לו מזל.

★ ★ ★

אי־שיות בתוך אמבטיה

הדוגמנית גליה ארקין ויתרה על תכניתה לחזור בקרוב לישראל, אליה היא מתגנעת מאור, אחרי שנמצא לה בצרפת עיסוק מתאים. גליה מחזר רציני, בעל מפעל גדול לבגדים, והודות לו הופיעה גליה לאחרונה כדוגמנית בגדים ותסרוקות באיטליה ובספרד. הצעירה התלאיבית, לשעבר מועדת למלכת היופי, שנישאה בגיל 17 והתגרשה כעבור ארבעה חודשים, אינה חושבת לפי שעה על נשואים, יצאה לאחרונה גם עם מרסל מרסו, אותו הכירה בעזרת אחיה, הפנטומאי גיוקי ארקין, השווה אף הוא בפאריס. . . . תמורת גליה שלחה צרפת לישראל דוגמנית יפהפיה אחרת. הדוגמנית, בלונדית בשם נדיה ברוך, שהיתה בין דוגמניות הפסגה של פאריס, התגרשה לפני שבועות מספר מבעלה, נשלחה על־ידי הוריה היהודיים לפוש בארץ. את שהותה היא ניצלה להדרכת דוגמניות של משרד אלעל בהליכה. . . . אלה שילכו לשמוע את הריסטים של הזמר הצרפתי איב מוני סאן, עשויים לזכות בהנאה כפולה, באם יצליחו להשאר באולם גם בתום ההופעה הרשמית. זמן קצר אחרי שהוא מסיים את ההופעה, חוזר מונטאן לבמה, נוהג לחזור במשך שעה ארוכה עם התזמורת על השגיאות שנעשו באותו ערב. לעיתים, מעניינת חזרה זו הרבה יותר מאשר ההופעה. . . . וין בראמוץ הפך למאמין בסמלים. הוא רואה סמליות רבה בעובדה שאת מאמריו האחרון במערב הקדיש למועדון סוף העולם של רפי גלפון באילת. אמר דן: "הרשימה על סוף העולם היתה בשבילי סוף העולם במערב". . . . פסק עם מוסר־השכל היה גם בפיו של מידר שית, שהופיע השבוע במסגרת התכנית המסביר לצרכן בר קולישוראל. טען מידר: "כשנספר אדם דבר מצחיק, אתם נהנים, ואחרי־כך אומרים ביטול: זה לא רציני". . . . דמיון מפתיע בהלך המחשבה התגלה השבוע בין ראשי ממשלת ברית־המועצות ניקיטה כרוש' צ'וב לבין אדית הר, מהמפורסמות שב־תופרות מלבושי הנשים לכוכבות הוליווד. שניהם השמיצו באותו שבוע שתי אמורות. אמר ניקיטה: "כל בני האדם נראים אותו הדבר באמבטיה. אי אפשר להבחין שם בין צאר לאדם אחר". אמרה אדית: "לאשה כי אמבטיה אין כמעט אישיות. היא סתם אשה ללא בגדים". . . . תקלה משעשעת אירעה השבוע לזמרת ריקה זראי המשתתפת בהצגת המחזה המוסיקלי לרגל חגיגות יובל עשר השנים לאילת. ריקה המופיעה במחזה כמלכת־שבא, עולה על הבמה בלחית גמלים שנשכרו במיוחד מאחד הבידואים. בכל החרוה, בן לא השתתפה ריקה, לא היו כל בעיות והגמלים עלו וירדו על הבמה באין מפריע. אולם בחזרה הכללית, בה הופיעה ריקה, סירבו הגמלים לעלות על הבמה. הם נעצו בזמרת עיניים, וכל שידולי המלחה הבידואי שלהם שיעלו על הבמה נכשלו. . . . יותר הצלחה היתה לזוג הפסטרנים אלכס סנדר וולקוביץקי (תמיר) וברכה עדן, שחזרו ארצה אחרי שהשתתפו ב־שיירת כוכבי ישראל של אוסליבאן. חב־רת תקליטים גדולה הציעה להם להקליט סדרת קונצרטים. ובחזרם לארץ הם הביאו עמם חזרה לעריכת 60 קונצרטים נוספים בעונה הבאה ברחבי ארצות־הברית. . . . חנה מרון מתכוננת להצגת בכורה חדשה — נהיגה במכונית. היא מספרת כי לקראת המבחן לקבלת הרשיון היא נרגשת בדיוק כמו לפני הצגה חדשה.

יום הופעת בול
שלום-עליכם
30.3.59

**השרות
הבולאי**

ת"א, רח' אלנבי 132
ירושלים, הדואר המרכזי
חיפה, רח' הנגלעד

פורים השנה
וכן ימי השמחה וההילולה
יונצחו הפעם על־ידי מצי-
למח! מצלמה שנקנתה ובר-
ארה ע"י פוטו ברנר מכ-
טיחה הצלחת הצילומים ל-
מרבח השמחה וההנאה!
התיעץ עוד היום עם

פוטו-ברנר
חיפה, רחוב החלון 31

"קויק" אבקת הכביסה הידועה
יפה לעקרות הבית, הוציאה
לאחרונה אבקה חדשה לרצפות
ונקיון הבית
"רצף"
חומר שומר על נקיון ביתך,
מבריק את הרצפות, מכיל חומר
חטוי החשוב בכלל; ובפרט
בתקופת הגריפות בימים
אלה.

ישראל

באפס עצים תכבה אש

צעיר חייכני וגבתיקומה ניצב השבוע ב' כניסה לקולנוע ארמונוז' בתל-אביב, ולחץ בהתרגשות את ידי הבאים. 20 שעות קודם לכן, הגיע לארי (שמעשה במונית) פריש (28), במטוס מארצות-הברית כדי להיות נוכח בפתיחה התגיגית של סרטו הארוך השני — עמוד האש.

המאורע של הפקת סרט ישראלי באורך מלא אחרי שיתוק של שנתיים בתעשיית הסרטים הישראלית היה מאורע תגיגי. אור לם המעמד היה אפור. גם בהצגות בכורה של סרטים זרים, דואגים המפצים לשוהות לבכורה גחן תגיגי יותר מאשר שית אנשי חברת גבע-פריש להצגת סרטם החדש.

מכל שרי הממשה, שהוזמנו והבטיחו את נוכחותם, באו רק שניים, שר העבודה ושר הפנים. מכוכבי הסרט נוכחו במקום רק שניים, והאחר מהם לוארנס מונטיין, קיבל את ההזמנה לבוא לפתיחה רק כשי ביקש אותה, וגם אז ישב בקצה היציץ. את מקום התגיגות מילאו גאומים יבשים וחסרי תוכן של נציגי הממשלה, שניסו בכל צורה של דיבור להבטיח אבל לא להתחייב לשום דבר הקשור בתעשיית סרטים ישראליים.

לא כשדון. שעתיים אחריכן, כשנסתיימה הקרנת הבכורה של הסרט, שוב עמד לארי פריש, בנו של מי שהיה נשיא הסי-תורות ציוני אמריקה, שהפיק בארצו סרטים דוקומנטריים בלבד, בפתח, ניסה לעקוב אחר תגובותיהם הראשונות של הצופים. היו אלה תגובות מעורבות ביותר.

כי עמוד האש (ארמונוז' דוד, מרכז תל-אביב) עדיין אינו העמוד שילך לפני מחנה הסרטים הישראליים ויורה להם את הדרך. הוא אינו הסרט שאפשר יהיה להצביע עליו כעל הצלחה בשטח בו נכשלו אחרים. אולם התופעה המעוררת שבו היא שהיא גם אינו כשלון מוחלט. אם לדרג אותו בין הסרטים שנוצרו בישראל בעשר השנים האחרונות, הרי שכמעט מכל בחינות הביקורת הוא צועד, אם כי במרחק, אחרי גבעה 24 אינה עונה.

עצם הצלחתו של לארי פריש בסרט זה הוא, שהוא יצר סרט שאי אפשר לבטלו במחירי אחד ולהגיד: גרוע. הוא יצר סרט הראוי לביקורת ושניתן לביקורת, ואפילו תהיה זו קטלנית. ובתעשיית הסרטים הישראליים עובדה זו כבר מהוה הישג.

מגרעתו הגדולה ביותר של הסרט היא התסריט החור והבלתי מגובש שבו, שנכתב על ידי יצחק ניסנון, חברו הצעיר והמוקדן של לארי פריש, המופיע בסרט כצעיר ה' ממלא את מקומו של מפקד הנקודה שנהרג, ועובר על ידי פריש עצמו.

במרכז התסריט עומדת נקודה עברית מבודדת בנגב, בתקופת מלחמת העצמאות, הניצבת מול התקפות המצרים ויכולה להם. גיבוריו הם ששה אנשים, הצריכים להיות שונים זה מזה בדמותם ובמניעיהם, שוני שיצור את הקונפליקט הדרמטי של הסרט. כקונפליקט משנה קיים גם מוטיב של אהבה. גיבורת הסרט (נחמה הנדל) אוהבת את המתנדב האמריקאי (לוארנס מונטיין) שבא למשק, מתעלמת מאהבתו של מפקד הנקודה

טוב מאחר משלעולם לא

ב תל-אביב, התיצבה במשטרה אשה נשואה בת 16, אם לילד, התלונה כי בעלה נשא אותה לאשה בגיל 14, בניגוד לחוק, אולם היא התחרטה על כך רק אחרי שילדה את הילד, ביקשה לעצור את בעלה.

לחם, עבודה!

ב אילת, פלשו 20 גמלים לשטח שדה התעופה המקומי, איימו לשבש את תנועת המטוסים, גורשו משדה התעופה על ידי המשטרה.

כול!

ב לוס אנג'לס, ארצות-הברית, קפץ מוריס סובו (55) מהקומה הרביעית של אחד הבנינים במטרה לאבד את עצמו לדעת, נשאר בחיים לאחר שנפל על גופו של גיורף חנר (71) שנהרג מעצמת הפגיעה.

יודע הבעל אכוס בעליו

ב מושב ירחיב, בשרון, רב יעיש שרעבי עם אשתו, התרגו על בנו בן השמונה, הכהו במקל, כלא אותו ברפת, קשר אותו בשרשרת לאכוס, הודיע כי עשה זאת "כדי לפייס את אשתו".

פני הדור

ב תל-אביב, טייל בעל כלב בולדוג ליד קפה כסית, עבר על פני כלב זעיר, מלווה באדם חסון, שהתחיל גובח כלפי כלביו והתגרה בו, דרש מבעל הכלב הקטן להתרת בכלבו שיפסיק להתגרות בו, לא נענה, התנפל על בעל הכלב ובעט בו.

החברה הגבוהה

ב תל-אביב, הועמד יעקב זבלואוי לדין על שעישן סיגריה באולם קולנוע, הביא לשופט את כרטיס-הכניסה לקולנוע, ניסה להוכיח כי ישב ועישן ביציץ ולא עבר על החוק האוסר עישון באולם, נקנס בסכום של חמש ל"י על ידי השופט שאמר: "אם יש לך כסף לשבת ביציץ, תשלם יותר קנס".

אין הנחתום מעיר עד אשתו

ב ירושלים, הובא אופה לדין על שבי לחם שאפה נמצאו חרקים ושברי-עץ, טען כי אשתו התרשלה בעבודתה במזיד כדי שיחליף את מקצועו, נקנס כאשר השופט לא קיבל את טענתו.

סירוס החוק

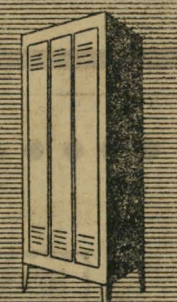
ב קארולינה הצפונית, ארצות הברית, אחרי שבמשך שנה נולדו במדינה למעלה מעשרת אלפים ילדים בלתי-חוקיים, הוגשה לאסיפה המחוקקת של המדינה הצעה לפיה יעקרו כל אשה שילדה שני ילדים בלתי חוקיים או יותר.

"קויק"
זכה בתואר
אבקת הנביסה
המובחרת ביותר
לשנת 1959

הטוב ביותר לעקרת הבית

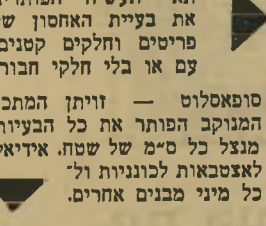
המתנה הנכונה
לישראלי בחוץ-לארץ היא מנני שנותי על "העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי, המביא לישראלי בניכר דו"ח מלא ונאמן על השבוע במולדת. משלוחים רגילים ובדואר אוויר

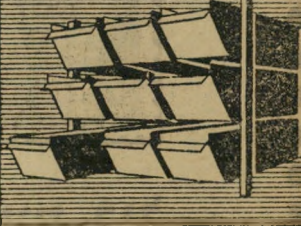
מוצרי מירומיט לאיחסון ולתצוגה

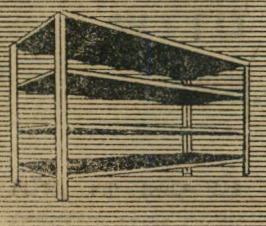
ארונות מתכת לבגדי עבודה בכל הגדלים. חזקים מאוד ומורכבים במיוחד עבור מפעלים ומשרדים.

הציוד המיוחד לתנויות ושרות עצמי ההופך כל קניה לתענוג. מבני מתכת קלים המצטיינים בימים ובנקיונם.

תאי תעשייה הפותרים את בעיית האחסון של פריטים וחלקים קטנים, עם או בלי חלקי חבור.

סופאסלוט — זוויתן המתכת המנוקבת הפותרת את כל הבעיות, מנצל כל ס"מ של שטח. אידיאלי לאצטבאות לכונניות ולכל מיני מבנים אחרים.

מפעלי מתכת אשקלון 1.ג"מ
המשרד: הירקון 106 ת"א טל. 21964;
המפעל: אזור התעשייה אשקלון;
חיפה והצפון: ס. רחטני, יפו 95;
נתניה: ר. נדליה — ש. שסקל,
רח' רויאל 9.

שחקנים הנדל ומונטיין ב"עמוד האש"
מה נשמע? — "גוסט"ן

די.ו.ב.ק.

הנדרשת ביותר בישראל

תשבץ העולם הזה 1120

	7		6	5	4		3	2		1
12		11			10				9	8
		15					14			13
					17			16		
							20	19		18
22		21							23	
			26		25			24		
		31		30		29				28
							33			32
				34						
					36				35	
								39		38
				40						
					43					42
				44						
								45		

מאונך: 2. אל יוני; 8. בנו של המן; 9. צורת התישבות; 13. חלקה העליון של הרגל; 14. חדר צר; 15. כורסה; 16. תל-שממה; 17. אסיפה; 18. מפעל טכסטיל; 20. בית הצפור; 21. אהרון אחי משה; 23. בעל כרס; 25. מחוו במצרים הקדומה; 27. לוח; 29. בת-קול; 30. חנות למוצרי אופנה; 32. דרכם זורם הדם; 34. יסוד כימי; 35. מידה;

36. מלך החיות; 37. פאר, ללא סוף; 39. מקל; 40. חצי פרסה; 41. מאתיים ועשר; 42. עוף טורף; 43. שיירת אניות; 44. סכין; 45. קבוצת בכביש עפולה-עין-חרוד.

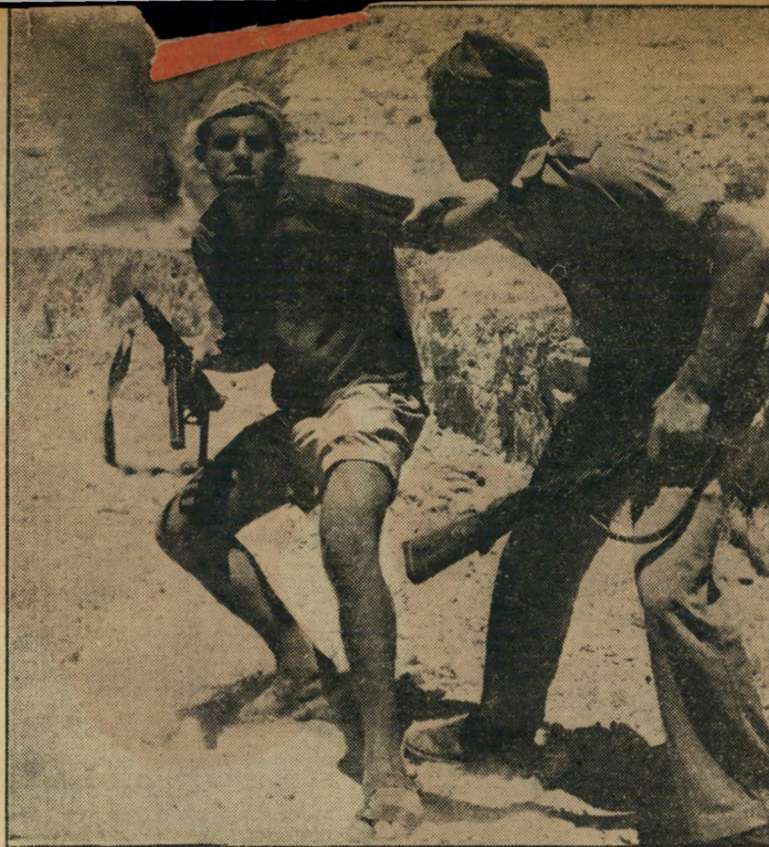
מאונך: 1. עתון יומי; 2. יתר, ללא סוף; 3. מושב האפיפיור; 4. הגבול המערבי; 6. עני; 7. בירת בולגריה; 8. אות הנצחון; 9. טהור;

11. בלי ספק; 12. מצרך הפקידים; 18. עיר בלגית; 19. תקות-שוא; 21. בית תפילה נוצרי; 22. יו"ר הכנסת; 24. כוכב לכת; 25. שבט; 26. מראשי היעקובינים; 28. פרא; 29. גוף שלישי; רבים; 31. התחברות שתי נקודות; 33. אחד מחדשי השנה; 34. סופר אמריקאי; 38. קואופרטיב לתחבורה; 41. לתעשית פקקים; 43. סמל האיסטיות.

בית ספר לפקידות
מרכז מורים מוסמכים

קורס מיוחד לפקידות יפתח במרס

תל-אביב, רחוב הס 12, טלפון 65061

שחקנים יערי וזוהר ב"עמוד" הרגלים כמו בסרטי קאובויים

מוצג בכל מקום בעולם כסרט משנה, ושאר רחי ישראל, למרות ביקורתם עליו, אינם צריכים להתביש בו וצריכים לראותו.

סרטים בזכות הזאבים

על אנשים וזאבים (ירון, תל-אביב, איסליה) — היא מלודרמה רגילה ביותר שרקעה המיוחדת הופך אותה לסרט בלתי רגיל. את הרקע מהווים כפרי האלפים האיסלקיים המכוסים שלג ברוב עונות השנה, ושזאבים טורפים משוטטים בפסגותיהם, מתנפלים בהן ציק להם הרעב על עדרים וכפרים.

אל כפר מעין זה, החרד מפני הזאבים, מגיע צייד זאבים ותיק (פדרו ארמנדיו) הימקחה לצוד זאב ולזכות בפרס כספי. יחד עם אשתו היפה (סילבנה מנגנו) הוא טומן מלכודות לזאבים, אורב להם יום וליל. אותה שעה מגיע לכפר צייד זאבים נוסף (איב מונטאן), צעיר יותר ונואף שצייד הזאבים עבורו הוא אמתלה בלבד לציד נערות.

בקרב עם הזאבים מתגלה מונטאן כעצל וחסר נסיון ואילו ארמנדיו כמנוסה וכאמין. אלא שבסופו של דבר נטרף ארמנדיו על ידי הזאבים, ומונטאן מצליח לפגוע בזאב, לזכות באהדת הכפריים ובמתנותיהם. במקום לקחת את הפרסים לעצמו, חולק אותם מוניטאן עם מנגנו היפה, בתקווה שהאלמנה תחלק עמו את מיטתה.

האישיות קורם. יחד עם המנגנו נורד מונטאן בין הכפרים כשגיות הזאב שהרג תלויה על עגלתו, ואוסף את מתנות האיכרים. אבל מנגנו, המקדישה את עצמה לבנה, נמנעת מלהחלי את זכר בעלה, מניחה למוניטאן ליפול ברשתה של צעירה כפרית עשירה, הרוצה להגשאל לו. ברגע האחרון מתחרט מונטאן, מעדיף את אישיותה של סילבנה על כספה של מתחרתה.

על רקע של תמונות גוף לבנות מרהיבות, של צילומי החי אוטנטיים, הופכת עלילת האהבה השיגרית למעין אגדה פיוטית. אורלם גיבוריו האמיתיים של הסרט הם הזאבים, ולא אלה שבתוך הגבירים.

חדריך

אלה הסרטים המוצגים בשבוע זה בערי הארץ אשר העולם הזה ממליץ לראותם:

- **שתי פנים לראי** (הודו, תל-אביב) — האם היופי משפיע על גורל האדם? זו הבעיה המרכזית בסרט רב בעיות של אנדרי קאייאט. בורוביל, מישל מורגאן.
- **יעקובובסקי והקדוזה** (אלבני, תל-אביב) — דני קיי פורט זה השבוע העשירי על נימי הלב היהודיים, בהוכיחו עד כמה הוא עולה על קולונל פולני.
- **הרוח היא פראית** (אורלי, חיפה) — ויורט פראית ונפלאה — אנה מניאני.
- **מונפטי** (ירון, ירושלים) — רומי שניידר במלודרמה עשויה בסוביטסעם.

דה הצולע (יצחק שילה) אליה, אלא ששני קונפליקטים אלה מפותחים בחוסר כשרון, נעלמים לגמרי על רקע תמונות המלחמה והקרב עם המצרים, שהיו צריכים להיות רק רקע, הופכים למרכז הסרט.

עקרב באמבטיה. מגרעתו הבולטת השניה של הסרט היא הבימוי המבולבל והבלתי עקבי. לארי פריש מתגלה גם כחסר כל מושג בצבאיות ובתורת הלחימה. אפשר להתפלא, שמשפץ המומחים הנמצאים בשטח זה בארץ, לא בחר לו גם אחד שיסביר לו כיצד נלחם ישוב נצור בפולש, כיצד תופים שים עמדות קרב בצורה בלתי מגוחכת וכיצד יורים ברובה מאחורי מחסה. לא היה איש כנראה שיסב את תשומת לבו ששלושה טנקים הרוצים לצוד אדם בודד, אינם פותחים עליו בהרעשה קטלנית של תותחים. לעומת זאת היו לפריש, כנראה, שפע של יוצאים בפסיכולוגיה. כי כמעט בכל מקום כשקורה משהו, והצופה מצפה להתפתחות העלילה, נפסקת רציפותה, ואחד הגיבורים, שמראה כלשהו מעורר בו אסוציאציה, משתפך בסיפורים, מגוחכים על פי רוב. כך למשל, מעורר מראה הטאנק הבוער בלבד של ניצול מחנה הריכוז (משה יערי) זכרונות נוגים על כבשני השריפה במחנה. כשנפצע לארי מונטין הרי הזכרון הראשון העולה במוחו, הוא ביקור סבתו בארץ ב-1938, וכיצד מצאה עקרב באמבטיה שלה. חוסר האונים של פריש בבימוי מורגש בעיקר בסצנות הדוממות, ההופכות בשל גישה בלתי נכונה לסצנות מגוחכות. תמונות האהבה בין נחמה הנדל ולוארנס מוניטין הן קפאונות וקרנות, וסצנות המחנה הרבות בסרט, כמו בכל סרט קאובויים הגון, הן מצחיקות. כך למשל, כאשר נפגע יצחק שילה במטח תותחני הטאנקים והוא מתפתל גוסס על הקרקע, ניגשת אליו נחמה ושואלת: מה נשמע? משהו בקהל צעק: גוססים.

המשפטים נאנפו. משחקם של רוב השחקנים נועד מלכתחילה לכשלון חלקי משום שהיו צריכים לשחק את תפקידם במקור בשפה האנגלית, שלא לדבר על כך שהאנגלית בסי אורי זוהר נשמעת כאידיש, ובפי נחמה במבטא צברי קיצוני, הרי עובדה זו העמיסה על השחקנים מתח מיותר הניכר בסרט. משום כך מופיע לוארנס מוניטין האמריקאי, שהוא דווקא השחקן הפחות מקצועי מכולם, במשחק כנה ומשכנע. מאחר שאינו צריך להקדיש מחשבה לשפה, הוא מקדישה למשחק, ואינו אונס את המשפטים היוצאים מפיו כשאר השחקנים.

אולם על מגרעות אלה של הסרט מחפה ההתקדמות הסכנית הרבה שהושגה בו בכל השטחים. הצילום, הפיתוח, העריכה וההקלטה, עומדים על רמה מניחה את הדעת. באפס עצים תכנה אש"א אומר הממשל התיכני, צידו הסכני של הסרט הוא שסיפק את העצים בגללם לא דעך עמוד האש. הוא אינו אמנם עיד עמוד של להבה, אלא פס של ניצוצות, אולם הוא סרט שיכול להיות

פזמון אהבה חדש

המזכירה הפרטית

גורבת גרבי הנגילון היקרות ביותר, חצאית שחורה צרה, חולצה גברית לבנה מסחררת, שערה קצר ומסודר, והיא מרכיבה משקפיים מלובסנים שטניים. היא טובה לערב עליו.

אובדת העצות

אינה יודעת דבר. היא זקוקה לתבונה אפילו בדברים הקטנים ביותר ("איך מטגנים את הביצה — שוברים קודם את הקליפה?") מס' כנה, לא מסוגלת להדליק גפרור מבלי להביע עיר את הבית כולו. זקוקה לכבאי צמוד, מבין?

★ ★ ★

מאטא הארי

היא שוב תחפוש אחרת: פיית'עישון ב' אורך של חצי מטר, מכנסי קטיפה הדוקים, החולצה השחורה בעלת המחשוף התהומי ומשפטיה האהבה הרקומים עליה ביפאנית. כוננת לשכנע אותך שהחיים אתה יהיו הרפתקה אחת גדולה, משהו כמו רומאן זעיר. מן הסוג הוול, כמובן.

★ ★ ★

הנימפה

אינה חייבת להיות דווקא בעלת זנב-דג. היא יכולה ללבוש — וגם לובשת — צורה של בחורה נורמלית. אבל אפשר להכירה, כי איפה שהיא נמצאת שם נמצאת הבטחה שלא קיימת.

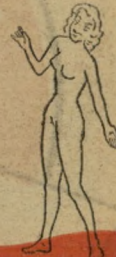
★ ★ ★

האליזה

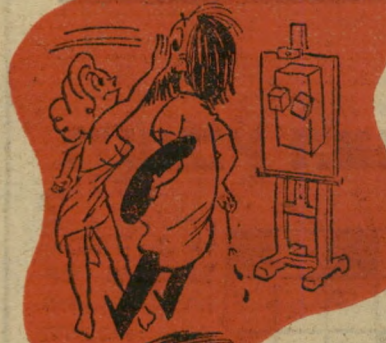
הן נקראות כך משום שהן גבוהות מעט יותר מאשר הרחק השואף. הבעיות בהן נתקלות האלילות הן ברוב המקרים פסיכיות. לוגיות. אשה גבוהה רוכשת לעצמה הדרת כבוד שקשה לנער אותה אפילו באותם רגעים אינטימיים כאשר היא מיותרת בהתל. הדרך הטובה ביותר היא להשיכה לה את העניין באורח זמני. אמור אז: "האם לא נוח יותר לשבת ככה באפולוניה?" היא מסוגלת אפילו לומר לך, נוכח יחס כזה: "אני מרגישה כל כך קטנה בורעותיך!"

אילו היו מוגיעות הנשים ארוזות בכמקומים, היו צריכים להדביק עליהן 5700 תוויות שונות. כך, על כל פנים, סבור החומוריסטן האנגלי הראלד פרוי. המתכונת היסודית מתבטאת בצורך מימין המראה את חזה במערומיה, ללא תוספות. "אבל", אומר פרוי, "אל תתן לתוספות להטעותך. כי העיקר במכנה האשה אינו מה שרואים בחוץ. הוא בתוכה." בעמוד זה מובאות כמה מן החפצות המקובלות יותר של בת חזה. ראה, הזהרתך!

יקירתי, ואו, נשוחח עליו. "אחד-אספס לטובתך. אולם, אם אפשר הימנע מחיכוחים והתרכנו בנשיות. חשוב על תסרוקות חדשות בשבילה. אמור לה שהיא איננה מנצלת כראוי את הופעתה. אמור: "תיראי הרבה יותר יפה בלי המשקפיים."

★ ★ ★

הדוגמנית

מוכנה לגלות את כל סודותיה לאמן שידע להסיר ממנה את צעיף הצניעות. משפט כמו "אבל אצל גורית זה לפחות 86 סנטימטר", יעזור הרבה בכיוון זה. מעניינת במיוחד היא דוגמנית הצורה, המדגימה בפני צלמים, אמי נים שונים, עוגבים וקנים, עוגבים צעירים וכו'. מה שהיא מדגימה, כל אחד יודע. ב' קשר לכך קרה לא מזמן מקרה של ציור שהומין אליו דוגמנית. היא התפשטה ובמשך 16 שעות רצופות שינתה את זוויות הדגמים שלה לפי הדרכתו הצמודה של הצייר. לב' סוף, הלכה לראות את היצירה: זה היה ציור של שתי קוביות קטנות המודבקות לקוביה גדולה. הבחורה זיכתה אותו בסטירת-לחי. כך שאין לצפות מכל דוגמנית שהיא באמת תתמצא בענייני אמנות.

★ ★ ★

האשה המנוסה

היא זו שכל העניין אצלה ספורט. גישה כללית אליה: "נראה אם יש לך דם!" השאר תלוי בכמה דם יש לך.

★ ★ ★

המפורטאית

גאה מאד בהישגיה וביכולתה הגופנית. אפי של להתחיל אתה כך: "לא הייתי מעז ללכת נגדך בהתחרות האבקות. היית בטח מפילה אותי." היא בטח כך.

המישעשעה

חומר משעשע למדי, אם כי קיימת סכנת טביעה בים של פיטפוטים, למי שמבלה איתה יותר משעה קלה. גם המחיר לא מבוטל. קרהפעולה המוצע במקרה זה: "אקח אותך למקום שבתה לא ראתה אותו מימין." המקום: מונון הנהגים בשוק הירקות.

★ ★ ★

בת השכונה

מוכנה ללכת לכל מקום, בתנאי שזה לא תוול ביותר. כשהיא מתבשמת, זה מריח ב' קוטר של עשרה מטרים. כשהיא רוקדת, זה מפריע בקוטר של 12 מטר.

★ ★ ★

האינמלקטוארית

אל תתן לה להתחמק עם להוטט ישן זה. החוק בפילוסוף גרמני מתחת לשורחך והכה אותה בו כאשר היא מתחילה להרצות לך על קירגאארד. למד בעל פה משפט זה: "על כל פנים, הלמשואנץ הוכיח מעל לכל ספק שקירגאארד היה או הוגה עלוב או שבכונה תחילה סילף את הנחותיו כדי להצדיק את הארגומנט שלו." אם היא ארי מרת שמעולם לא שמעה על הלמשואנץ, אמור בהכרת ערך: "קראי אותו בעיון."

הבובה/ה

אינה מתבגרת לעולם: צמות, דובון, והיא נורא אהבת להתפנק: "אתה חושב שזה נורא לא יפה לאכול שוקולד במיטה?"

★ ★ ★

אלמנת הקש

היא עושה את כל הסידורים. היא לוקחת על עצמה את כל הסיכונים. עליה לחשוב מהר כאשר יש צרות. הדבר היחיד שעל רחק לעמוד על המשמר הוא אם אין אלמנת הקש מתכונת להתגרש מבעלה.

★ ★ ★

נערת הזוהר

מכירה את כל העולם והולכת לכל המקור מות. "אתה יודע, רק עכשיו אכלתי צהרים עם השגריר ההוטנטוטי. תהיה מותק ושחרר לי את הכפתורים. אני צריכה להחליף את השמלה. השגריר הנאפוליטאני מחכה לי ל' ארוחת-ערב." אל תעזור לה. שתצא בעצמה מן השמלה, ואתה הסתלק מהר הביתה. ה' שגריר הלוקסמבורגי מחכה לך לפיף אי קלוק.